המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום וערש"ק פרשת תזו"מ ב' אייר מ"ז (1 במאי 87)
י"ז לעומר דף היומי: בבלי — בבא מציעא ק"ג; ירושלמי — נדרים ז'

שנה ל"ח גליון 10778
1.10 ש"ח כ' מע"מ

שמיר: איני רוצה בפירוק הממשלה; פרס: אם כך - אל תמנע את הועידה

שמיר: הרעיון לועידה — מקורו בסובייטים ★ פרס: הועידה טובה והליכוד לא יצטער אם תתקיים

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בשובו אתמול בערב מביקורו הממלכתי בצרפת, כי שאין הוא חש שהממשלה מתקרבת לסוף דרכה. הוא אמר שאין הוא רוצה בפירוק הממשלה והבהיר שיהיה זה טול לעם ולמדינה ללכת עכשיו לבחירות ולסכן את הכלכלה.

בתשובה לשאלות אמר ראש הממשלה שענין הועידה הבינלאומית לשלום במזרח התיכון — זהו רעיון סובייטי. הממשלה תמיד העדיפה שיחות ישירות עם שכנותיה הערבים, ואין כל צורך לקבל את הרעיון הסובייטי הזה של ועידה בינלאומית אשר תציב את ישראל לבדה נגד העולם כולו ותחשוף אותה ללחץ חזק לוותר על כל מה שיש לה ללא כל סיבה. אנחנו חייבים להמשיך ולתמוך במו"מ ישיר דו־צדדי. אני תומך חזק בשלום", אמר ראש הממשלה.

באשר למסמך האמריקאי בענין הועידה הבינלאומית, אמר שמיר שיפגש היום עם השגריר מר פיקרינג פעם נוספת מאחר שבפגישה האחרונה שהיתה ביניהם לא היתה עמדתו של ארה"ב ברורה לשמיר כלל וכלל.

לעומת שמיר, אמר אתמול ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס כי הוא מסכים לדברי ראש הממשלה שחבל ללכת לבחירות אבל יחד עם זה מי שרוצה למנוע בחירות אל ימנע שיחות.

פרס אמר שאפילו אם בממשלה יהיו קולות שוים בקבינט או בממשלה בקשר לועידה בינלאומית, הרי הוא אינו יכול לכבד את דעותיהם של הרב לוינגר, בני וויס וח"כ גאולה כהן. הוא מקווה שגם אנשי הליכוד לא יצטערו אם נלך לשיחות עם ירדן והפלשתינאים.

עוד אמר ממלא מקום ראש הממשלה כי "אנו נמצאים ברגע זה במצב כלכלי טוב והיציבות תימשך לפחות עד סוף השנה. ואם לא תהיה ברירה תלך לבחירות, לא אנו נהיה אלה שיביאו לכלכלת בחירות".

פרס הוסיף, כי "המצב ברגע זה הוא שסיכמנו את רוב הדברים שעומדים על הפרק לגבי המו"מ הישיר עם משלחת ירדנית פלשתינית, שיפתח על ידי ועידה בינלאומית, שלא תהיה לה הסמכות לכפות פתרון עלינו. אם מישהו מהמשתתפים ינסו להטיל עלינו פתרון, נפרוש ואיתנו תפרוש גם ארה"ב.

נושא אחד שטרם נפתר הוא השתתפות בריה"מ וסין העממית בועידה. כך פרס הזכיר, שמר שולץ אמר לו כי בריה"מ תוזמן לועידה רק לאחר שתחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל ותשנה את יחסה אל יהודי בריה"מ. "על תנאים אלה אנו עומדים בתוקף, ואני מקווה שגם ארצות אירופה יתמכו ומקווה שימצא בנו הכוח הפנימי לקבל הכרעה ולא להחמיץ הזדמנות זו. המדינה מסוגלת לעשות הרבה בעתיד ובעתיד זה עלינו להשקיע"

בריה"מ:

אין קשר בין הגירה יהודית ובין ועידה בינלאומית

מוסקבה, — בריה"מ "לא תסכים" לקשר בין שאלת הגירתם של יהודים סובייטיים ובין שאלת כינוסה של ועידה בינלאומית למזרח התיכון — זאת הדגיש דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב.

"לא נסכים לתנאים כאלה מצד ישראל לכינוסה של ועידה", הסיים הדובר.

בהתייחסו להצהרות שהושמעו בצרפת ע"י ראש הממשלה, יצחק שמיר, גינה הדובר את "סירובה העיקשי" של ישראל לניהול "דו שיח קונסטרוקטיבי" ליישוב בעיות המזה"ת. כן תקף את רצונה של ישראל "לשמור בידה את כל האדמות שכבשה" מאז 1967. "עמדה כזו הינה התגרות באלה השואפים לשלום במזה"ת", הוסיף גראסימוב. (ע"צ)

שלמה יוסף גנחובסקי בני ברק — **יעטל יהודית מונק**
מאורשים
בס"ד, ר"ח אייר תשמ"ז

אהרן דמן אנטוורפן — **שפרה אסתר העכט** מונטריאול
מאורשים
בס"ד, ר"ח אייר תשמ"ז

ששון ניסני ישיבת נחלת משה קרית שלום, תל־אביב — **שרה בן משה** ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור ליום ה' א' אייר תשמ"ז

בית יעקב נוה אחיעזר בני ברק
מסכת שמיטה הוסרטה
וניתנת להשאלה לבתי ספר, למוסדות ולכל דורש
לפנות לטלפונים: 03־744432 עד שעה 1 לפנה"צ
776331 בערב
770516 בערב

כולל אברכים "היכל הברכה"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מקאמרנא ב"ב
דבורה הנביאה 14 ב"ב
לכ"ק **מרן אדמו"ר עט"ר** שליט"א
שלוחות ברכותינו מעומקא דליבא למזל טוב
לרגל **שמחת בר המצוה**
של נכדו היקר והנעלה הי"ו
וברכת **צאתכם לשלום** לחיים ולהצלחה
תלוהו עם צאתו לחו"ל למען חיזוק וביסוס כוללנו ומוסדותינו הק'
יה"ר שחפץ ה' בידו יצליח, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה ולהרמת קרן החסידות, ולראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה במצוות ובחסידות אכי"ר
אברכי הכולל

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום: מעונן חלקית עם טמפרטורות נמוכות מהרגיל.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 9 עד 17, צפת 8 עד 16, חיפה 11 עד 21, טבריה 10 עד 24, תל אביב 11 עד 21, באר שבע 10 עד 22.

ארגון רפע"ה - רפואה על פי הלכה
רח' דברי חיים 2 ירושלים טל. 02־818737 ,821307 ,826142
כסא מלא ברכתא
להאי גברא רבא ויקירא אציל הרוח ועדין הנפש, רב פעלים ומעש,
במסירות נאמנה למען החולים וסיעודם וביתו פתוח לעזור והצלה
הרב **ברוך יהושע שינברגר** שליט"א
יושב ראש ארגון רפע"ה
ולנות ביתו החשובה והנכבדה העומדת לימין בעלה
מרת **חיה** תחי'
להולדת בתם שתחי' למזל־טוב
יהי"ר שיזכו לראות מלאחופניים נחת, ממנה ומכל יוצ"ח שיחיו
המשתתפים בשמחתם ומברכים בלו"נ
אגודת ידידי ארגון רפע"ה

היכל התורה - פרשבורג
נוסד ע"י מרן החתם סופר זי"ע
מודעה רבא לאורייתא
לרגל פתיחת זמן הקיץ הבעל"ט, תתקיים אי"ה בישיבתנו הק'
ביום ראשון, ד' אייר, בשעה 12, שיעור פתיחה והתעוררות
דברי פתיחה ישמיע כב' נשיא הישיבה הרב הגאון
רבי **שמחה בונם סופר** שליט"א - גאב"ד פרשבורג,
את השיעור ישמיע כב' ראש הישיבה הגאון הגדול
רבי **צבי קושלבסקי** שליט"א
במסכת סנהדרין דף ס"ח ע"ב
תלמידי ואוהדי הישיבה מוזמנים בזה
בברכת התורה ההנהלה

במסעדה החלבית בהכשר הבד"ץ —
"פנקייק גאולה":
בלינצ'עס משובחים — מלוחים ומתוקים
פנקייק במבחר טעמים
מרקים במבחר טעמים
עוגות מיוחדות — תוצרת עצמית
אספרסו, מילק־שייק, גלידות קצפת,
מיצים טבעיים
★ ניתן לקחת הביתה באריזות מיוחדות
★ ארוחות בקר במחיר עממי החל משעה 7.30
יעקב מאיר 11 (ליד דור־נוף) טל. 243539

שמיר ופרס יקבעו מועד הגשת התכנית לממשלה

שרי המערך בעד הכרעה בממשלה

מאת סופרנו המדיני

בפגישה שתיערך בין ראש הממשלה, יצחק שמיר, לבין שר החוץ, שמעון פרס, הוחלט על מועד הגשת התכנית לועידה הבין לאומית להכרעה בממשלה.

כמה משרי המערך, שנועדו שלשום בערב עם שר החוץ, הביעו תמיכה מלאה בעמדתו והם מאיצים בו להגיש מיד את התוכנית ולקרב את ההכרעה עוד לפני צאתו לוושינגטון.

בינתיים ממשיכים ראשי שתי המחנות בהכרזות. בעוד ששר החוץ חוזר ומודיע, כי לא יחמיץ את "ההזדמנות ההיסטורית" ויעשה כמיטב יכולתו לכינוס הועידה, ואם הליכוד לא יסכים ילך אל העם ויבקש את הכרעתו, הודיע ראש הממשלה בשובו מפריז, כי הוא מתנגד בתוקף לפירוק הממשלה, דווקא בשעה שנראים ניצנים הראשונים של הבראה כלכלית, והוא רואה חוסר אחריות בהטלת המדינה למערכת הבחירות.

הויכוחים בין ראשי המערך והליכוד מתנהלים על האחראים לכתיבת התוכנית המדוברת. חוגים משרד החוץ טוענים, כי הידיעה שהתוכנית הוכנה ע"י פרס ויועציו ואושרה ע"י חוסין בפגישה שנערכה ביניהם בראשית החודש בלונדון היא הדלפה מכוונת של הליכוד להכשיל את התוכנית. לדבריהם מפיצים חוגי ה"ליכוד" שמועות, כי השגריר פיקרינג נענה לבקשתו של פרס להגיש תוכנית זאת, כביכול בשם ארה"ב, בעוד שוושינגטון עצמה אינה נלהבת לועידה, ואף אינה רואה סיכויים לביצועה.

● בון, — 9 בני אדם הועמדו לדין במערב גרמניה בתקופה האחרונה על שהכחישו את עצם קיומה של השואה — על כך מסר אתמול בבון שר המשפטים המע־רב גרמני, האנס אנגלהארד.

הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א יצא לבקור לארה"ב

הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א, ראש ישיבת "שפת אמת" וחבר מועצת גדולי התורה יצא לבקור קצר בארה"ב, שם יוועד עם גדולי התורה ונשיאות וראשי אגודת ישראל ואף ישתתף וישא המשא המרכזי בדינר השנתי המתקיים שם ביום א' הקרוב לטובת איחוד מוסדות גור בארץ ישראל.

בארה"ב קיבלו את פני הגרפ"מ אלתר שליט"א רבנים וראשי ישיבות, ראשי אגודת ישראל ומ־אות רבות מצבור חסידי גור ותל־מידי מוסדות "יגדיל תורה". אל הגרפ"מ אלתר נתלוותה משלחת ובה הרה"ח לייבל הכבוד מראשי איחוד מוסדות גור והרב מאיר עובדיה איינפלד מנכ"ל האיחוד.

נמשכות תפילות הרבים לרפואתו של הגאון רבי יהודה צדקה שליט"א

רבי יהודה יהושע חיים בן שמחה לרפו"ש

— מאת סופר "המודיע" —

תפילות הרבים "לקיים בנו חכמי ישראל", עבור רפואתו והחלמתו המהירה של הגאון רבי יהודה צדקה שליט"א, ראש ישיבת "פורת יוסף" ממרביצי התורה הנודעים והדגולים — נמשכו גם ביום אתמול בבתי כנסיות ומדרשות, היכלי תורה ומוסדות וע"י תלמידי בתי התשב"ר ברחבי הארץ ובעולם.

בכל ריכוזי היהדות הנאמנה שם פזורים אלפי תלמידיו של הגאון שליט"א — עוקבים בחרדה ובתפלה אחר מצב בריאותו ומייחלים לרפואתו השלימה מן השמים.

עפ"י הוראתם של גדולי וצדיקי הדור שליט"א, יימשכו גם היום תפילות הרבים בעתירה לרפואתו של רבי יהודה יהושע חיים בן שמחה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל.

דעת־תורה אודות "השמינר להכשרת רבנים לתפוצות"

בס"ד, יום ב' ו"ג למבנ"י כ"ח ניסן תשמ"ז
הנני פונה בזה לכל בני התורה אשר בארצינו הקדושה, ובכל מקום שהם.

כאשר היום שמעתי ונודעתי אודות יסוד "תכנית להכשרת רבנים לתפוצות" אשר היא מהוה בית מדרש לרבנים.

אולם ראיתי את התכנית של הלימודים והמרצים אשר יש להם השקפות זרות נגד דעת תורתינו הקדושה, וכמה דברי כפירה ומינות יש בהם, וגם אשה המרצה ביניהם,

אשר אסור לשומען ואסור לקולטם, כופרים בדברים המ־פורשים ועוקרים דברים מעיקר דת מהתורה המסורה לנו מפי הקב"ה ומסורה לנו משנות דור ודור. ואוי לנו שהגיענו לזה,

ויותר מזה שאחד מן הכופרים בשם רב יקרא לסמיכות עינים למשוך בני תורה, ולזה אני בא באיסור חמור שאל יעיז מי שהוא מבני תורה להמשך אחריהם,

ולהשומע לדברי יתברך ואם ח"ו, מרה יהי' אחריתו.

מנאי אלעזר מנחם מן שך

ב"ה
כ"ט ניסן תשמ"ז.

אחרי שנודע לנו האמת אודות תכנית הלימודים וה־מרצים בתכנית "להכשרת רבנים לתפוצות" הננו מודיעים בזה שאסור בהחלט להשתתף שם בלימודים.

שלמה זלמן אויערבאך   יוסף שלום אלישיב

נאסרה ההשתתפות בתכניות "להכשרת רבנים בתפוצות"

בכרוז שהתפרסם בחתימתם של מרנן ורבנן גדולי התורה: הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך שליט"א, הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך שליט"א והגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א — הם מביעים דעתם, דעת תורה האוסרת להשתתף "בסמינר להכשרת רבנים בתפוצות", המתקיים ע"י "יד־אבי־הישוב".

גדולי ישראל יצאו בקריאתם זו, לאחר שהודעו מתכניות הלימודים באותו "סמינר" שהובאו בפניהם ולאחר שנודע להם על זהותם השלילית של המרצים בסמינר המנסה להוליך שולל אברכים בני תורה.

בכרוז שפירסמו בחתימתם הם אוסרים מכל וכל השתתפות בס־מינר ובתכניותיו, שמארגניו ניסו להביא בשורותיהם אברכים ובני־תורה אולם הדבר אסור בתכלית.

מובאראק: מצרים לא תפר את חוזה השלום עם ישראל

"הפרתו פירושה הכרזת מלחמה נגד ישראל"

קאהיר, — נשיא מצרים, חוסני מובאראק, דחה אתמול בהחלטיות את תביעת אש"ף, כי מצרים תחזור בה מחוזה השלום שכרתה עם ישראל.

בנאום ארוך בעצרת אחד במאי בקאהיר, ששודר בשידורים בכלי התקשורת המצריים, יצא מוב־אראק נגד ההחלטות שנתקבלו בשבוע שעבר במושב "המועצה הלאומית הפלשתינאית" באלג'יר. "הם (הפלשתינאים) רוצים שנפר את ההסכם". אמר מובאר־אק. "אם נפר אותו, פירוש הדבר הכרזת מלחמה נגד ישראל. כל מי שמבקש לעשות זאת — יבוא — נא וישלוט במקומי".

בהמשך דבריו ציין, כי יש ברעתו לנקוט צעדים נוספים נגד אש"ף. אם אנשי הארגון יוסיפו "להשמיץ" את מצרים בעתיד. הוא ציין, כי כמה ממנהיגי אש"ף השמיעו לאחרונה הצהרות אנטי מצריות, כדי לשאת חן בעיני סו־ריה ולוב. עם זאת רמז, כי הוא מוסיף עדיין להעריך את מנהיג אש"ף יאסר ערפאת.

אולם, הוסיף מובאראק, ער־אפאת נתון ללחצים חמורים מצד סוריה ש"הרגה אותם (את הפ־לשתינאים), טבחה אותם וגרשה אותם (מלבנון)". על כן סבור מובאראק כי "האחדות שהושגה (בשורות אש"ף) באלג'יר תתנפץ תוך זמן קצר, והם ישובו ויילחמו אלה באלה".

בסמוך להערותו, כי ינקוט צע־דים נוספים נגד הפלשתינאים אם אלה ימשיכו לתקוף את מצרים. העיר מובאראק, כי 2,665 סטו־דנטים פלשתינאים לומדים כיום במוסדות החינוך הגבוה במצרים.

להלן הדגיש מובאראק, כי מצרים אינה מקיימת קשרים מר־עדפים עם ישראל, אלא רק קשרים רגילים בין מדינה ומדינה, כבין שווים לשווים.

בהתייחסו לטענות הפלשתינ־אים בדבר נורמליזציה בקשרים בין מצרים לישראל, קרא מובאר־אק: "איזו נורמליזציה? מה שאנו עושים עם ישראל, אנו עושים עם כל מדינה אחרת". (ע"ר וע"צ)

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע
הדלקת נרות	6:40	6:58	6:52	6:56
מוצש"ק	7:58	8:00	8:01	7:54

מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:33

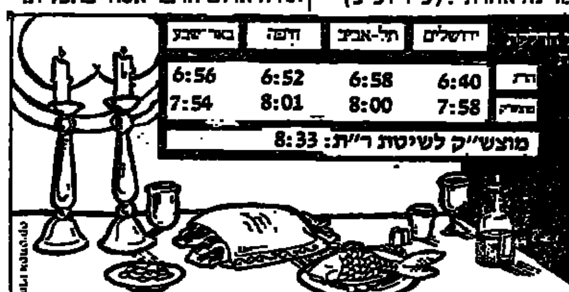

ספרים קונים בתפוצה!

ברוך דיין האמת   אבד היקר באדם
אבינו מורינו עטרת משפחתינו
ר' **רפאל יהודה אריה** ז"ל
בן הרב ר' **מאיר לפשיץ** ז"ל
שהשיב נשמתו לבוראו בארה"ב ביום ה' א' אייר תשמ"ז
ארונו יובא ארצה היום יום שישי ב' אייר תשמ"ז
המתאבלים:
אשתו, בניו, בתו, אחיו, אחיותיו
חתנו, כלותיו ונכדיו
על מועד ההלויה נא להתקשר: לבנו מרדכי לפשיץ ירושלים (02)424024 לבנו יואל לפשיץ (03)906843

הקמת מצבה
על קברו של אבינו היקר ראש משפחתנו
הרה"ג **מנחם זאב קליין** זצ"ל
רב ואב"ד דכפר־גדעון — בני ברק
ועל קברה של אמנו היקרה האשה החשובה
מרת **יהודית קליין** ע"ה
בת הרב ר' **אליעזר ליימזידר** ז"ל
שתתקיים אי"ה ביום רביעי ד' אייר תשמ"ז 6.5.87
בשעה 5 אחה"צ בהר־הזיתים
תחבורה תצא מב"ב מרח' חזון איש פינת רח' ישמח משה בשעה 4 ומירושלים בשעה 5 מרח' יואל פינת רח' מאה שערים
המשפחה

ערב אזכרה והתעוררות
לזכרה של האשה החשובה והצנועה
מרת **שרה ורצברגר** ע"ה
בת ר' **שמעון סורסקי** זצ"ל
שנקטפה בדמי ימיה
יערך בע"ה ביום א' ד' אייר תשמ"ז
בשעה 8.30 בערב בבנין "סמינר ב"י"
ברח' הרב הירש ב"ב
ישאו דברים:
★ הרה"ג ר' מאיר שפירא שליט"א
★ בעלה הרב צבי ורצברגר הי"ו
★ הרבנית חיה זלושינסקי תחי'
★ הגב' גיטה לויפר תחי'
ידידותיה ומוקירותיה נקראות בזה להשתתף
ובלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים

פנסיון "בתוככי ירושלים"
(בבעלות חדשה)
רח' אברבנאל 27, רחביה י־ם טל: 02־659892
כשר למהדרין!
אל תחכו לרגע האחרון
הקדימו הזמנותיכם לחג השבועות, ולתקופת הקיץ
נותרו מספר מקומות למחלימים ולמבריאים המעונינים
בפנסיון מלא עם שרות מכל הלב לתקופות ארוכות/קצרות
★ אפשרות עריכת ארועים ומסיבות עד ל־100 איש ★

חברת ארטיק בע"מ
שמחה להודיע ללקוחותיה בבני ברק
שבחנות "בית הגלידה" ברח' ר' עקיבא 95
ימכרו מוצריה גלידות פרווה
וגלידות חלביות
המיוצרות מחלב טרי בלבד
בהשגחת הרה"ג משה יהודה לייב לנדא
שליט"א, רב אב"ד בני ברק
בואו תהנו ותווכחו
בהוקרה
הנהלת החברה

למוסד חינוכי שיקומי בירושלים
דרושים
לשנת הלימודים תשמ"ח הבעל"ט
★ קלינאי תקשורת מרפאה בדיבור
★ מרפאות בעיסוק
★ פיזיותרפיסטיות
בדבר פרטים: לפנות ת.ד. 5788 ירושלים
בצירוף המלצות וקורות חיים

מכון בית יעקב למורות ירושלים
בס"ד
כנס הבוגרות
כנס הבוגרות יתקיים אי"ה ביום רביעי י"א בתמוז תשמ"ז (8.7.87 למנינם)
בבנייני האומה בירושלים
בשעה 6.00 בערב
"ועדת הדינר" ת.ד. 511
הזמנות תשלחנה רק לבוגרות ששלחו את כתובותיהן

למוסד חינוכי בירושלים
דרושה
גננת מקצועית מוסמכת
עם נסיון לפחות של חמש שנים
לשנת הלימודים תשמ"ח הבעל"ט
ת.ד. 5788 ירושלים בצירוף המלצות

מרים מאלר
מלכי ישראל 5 גאולה ירושלים
המרכז הגדול להלבשת נשים ואביזרי אופנה
הקץ לגמ"חים!!!
חדש אצל מרים מאלר
בקנותך מעל 100 שקל
שלמי ב־3 תשלומים חודשיים
שרות אדיב

בס"ד
לתלמוד תורה באזור תלפיות ירושלים
דרושים מלמדים ומורים
לכתות א', ג' וד'
תנאים מצויינים ואתגר חינוכי גדול
ממתינים לאנשי חינוך מתאימים
טל. 02־723363

לחג השבועות מתארגנת נסיעה
לניו־יורק וחזרה
מחיר מיוחד!
לתיאום מראש עד כ' אייר מ"ז 19.5.87
02־825092
בשעות הבוקר 10-8 ★ בערב 11.00-9.30
סידור המסמכים לנסיעה ← ללא שכר עמלה
★ שרות אדיב ומסור
★ כשר והכשרו
★ נסיעה טובה
ש.ב. ע"י סוכנות רגיואן — ירושלים

هكذا من الأصل

مكان الأصل

הדר היום

עידוד למוסר עבודה לקוי ובטלה

מ.ה. לא חסרים לישראל חגים ומועדים לששון ולשמחה בהם גם שובתת העבודה. אולם יש מי שדואג את דאגתו של העובד, לבטלה עד שנוצר בהכרח הרושם, שיש מי שמורה להוסיף, ימים על ימי החג, אשר מרוב בטלה הוא מהול להגיע לידי שעמום שהוא אב לכל חטאת.

רק יצאנו מחג הפסח, ששבתו רוב משרדי הממשלה והתעשיה, שהגיעו לכלל מסקנא, שימי חול המועד וערבי חג אינם זמנים שבהם אפשר להפיק מן העובד פריון עבודה ראוי לשמו, וכבר קפצו עלינו, אותם "חגים" של בני עדות. שבנושא זה הם מקבלים גיבוי מלא מצד רשויות השלטון, כמו יום המימונה שקבל בארץ דמות של הוללות ובטלה ובעקבותיהם של יוצאי צפון אפריקה קפצו בקנאתם, גם יוצאי עיראק ואיראן. שביקשו לא לפגר אחרי עדות אחרות. אישי מדינה בכירים העניקו לאירועים אלה את הגושפנקא משלהם כדי לרכוש בדרך זו, אהדה לקראת הבחירות המתקרבות ובאות.

אם נכשה השבון של ימי שבתון שהעובדים זוכים בו מן ההפקר. בשאריב מעט ימים לעבודה, וכבר קפץ עלינו, הראשון למאי, שנקבע על ידי התנועה הסוציאליסטית כיום שבתון, וההסתדרות העובדים הכללית לא היתה מוכנה לעבור לסדר היום, מבלי "לחוג אותו כהלכתה", על ידי ביטול עבודה, רוב ציבור העובדים אף לא עמד על משמעותו של יום זה, שהוכרז כחג העבודה ושוב קופצים עליו, לא מתוך יחס למשמעותו של יום זה, אלא פשוט. בבריחה מכל עול, שמאפיין את מוסר העבודה הלקוי.

ולפני שנתאושש מיום שבתון כפוי זה, המרגיל לבטלה, וכבר בפתח ממתינים לעובד, שורה של ימי בטלה, אם זה בגלל יום הזכרון לחללי המלחמות ואם זה יום העצמאות שיחול ביום שני הבא, ורבים מן העובדים ינצלו את סמיכות התאריכים כדי לעשות לעצמם "גשר", מיום ששי עד יום שלישי הבא עלינו לטובה, בימים אלה הם יצאו לא רק ממעגל העבודה, אלא גם יכנסו לאוירה של בטלה, שקשה להם להיגמל ממנה.

לעתים קרובות אנו שומעים מפי מעסיקים טענות קשות ומרות נגד מוסר העבודה הלקוי, שהוא גורם לפריון עבודה נמוך. לעובדי קופת חולים נוסף אתמול עוד יום חופשה, בדמות של שביתה בכל מוסדות הקופה. ריבוי ימי השבתון לא זו בלבד, שהם מפתחים את הבטלה, אלא גם פוגע פגיעה קשה בפריון העבודה גם באותם הימים שבהם כן צריכים העובדים למלא את תפקידם.

יום השבתון בראשון למאי, הוא יום הזדהות עם פועלי העולם, הזדהות שאיבדה את משמעותה מזמן, ודי לנו לעיין בתוצאות סקר שנערך בימים האחרונים באחד מבתי הספר התיכוניים, שרוב התלמידים אף לא ידעו להשיב על מה מושבתים לא רק המלאכה והתעשיה, אלא גם בתי הספר. השבתה הדוחפת שוב ושוב אל הבטלה והשעמום שהם גורמים לעבריינות ולכל מרעין בישין.

מוסר העבודה הלקוי כל כך אצלנו, קבל שוב עידוד מידי אותם גורמים ציבוריים שהיו חייבים לעשות לתקון קלקלה זו. היא גורמת לאנשים לא לכבד את העבודה, ואין אנו מדברים על הצד היהודי של שבתון זה, עליו אמרו, אל תשמח אל גיל כעמים.

הרב שמחה קוק רבה של רחובות:

"בשיסוי הכלב בבן הישיבה אשמים מחנכיו ויותר מהם: הממונים עליהם"

שר החינוך וצמרת משרדו יחרטו בהיסטוריה כמי שקיצצו בנטיעות החינוך הדתיים גם לכלי התקשורת יד בשיסוי נגד הציבור החרדי

בעקבות המעשה המחפיר של שיסוי כלב בבן ישיבה ע"י תל־מידים ברחובות, קיבל כב' הרב הראשי לרחובות הגר"ש הכהן קוק עשרות קריאות טלפוניות בהם הובע זעזוע עמוק ושאט נפש, על המעשה המחפיר שלווה בקריאות גנאי ע"י קבוצת תלמי־דים מביה"ס דה שליט ובנוכחות תלמידים נרגמים מהיילדר.

בין הפונים היה מר זבולון אור. לב מנכ"ל משרד הדתות שהודיע כי הוא יזום פגישה דחופה עם מנכ"ל משרד החינוך כדי לדון בענין חמור זה.

כב' הרב קוק פירסם מכתב תגובה בו נאמר:

הרבנות הראשית ברחובות מקיימת פעילות ענפה של שיעו־רים והרצאות במערכת החינוך החילונית בעיר רחובות וסביבתה ותמיד נוכחים לדעת כי התלמידים כשלעצמם נוטים באופן טבעי להתקרב אל הקודש, ויש להאשים לא את התלמידים אלא חלק מן המחנכים ויותר מזה את הממונים עליהם ואת הממונים על הממנים.

שר החינוך וצמרת משרדו יחרטו בהיסטוריה כאלו שקיצצו בנטיעות החינוך הממ"ד והחינוך העצמאי ושכונות ואזורים רבים בכל חלקי הארץ לא היה בהם כלל חינוך דתי אלא חינוך חילוני.

שר החינוך הוא גם שנתן את הטון להפגשה גוברת של ילדים יהודים וערבים ועכשיו ילדי ישראל וגרמניה. ומאידך ע"י הוראת משרד החינוך ננעלו דלתות בתי־ספר רבים בפני אישי תורה ואנשי אמונה.

נוסף על כך השיסוי המתמיד של אמצעי התקשורת רובם ככולם כל אלו יחדיו הביאו לשיסוי כלב בנער יהודי הלבוש בבגדים מסורתיים.

מעשה נורא זה מחייב שבעתי־ים לפתוח דלתות ולבבות התל־מידים לכבוד תורה ולדעת אותה".

יש לציין כי רבה של רחובות כב' הרב קוק פנה אל מנהלת ביה"ס דה שליט אשר בין תלמידיה מצ־ויים כאלו שהגיעו למימדים קשים של שנאת אחים ליזום במשותף מסע הרצאות של הכרת תורה ויהדות, וכן לאתר בעצמה הנערים שעשו את המעשה הרע הזה ואת כיתתם, לא בכדי להענישם אלא להסברה וקירוב לבבות לתורת ישראל, וכב' הרב מזמין אותם לשבות שבתם בקרב משפחות מקודשות ושומרות שבת.

פדורנקו ביקש חנינה מן הסובייט העליון

מוסקבה, — פושע המלחמה האוקראיני פדור פדורנקו, שגו־רש מארה"ב בדצמבר 1984 הדון למוות בבריה"מ לפני שנה, פנה בבקשת חנינה לנשיאות הסובייט העליון — על כך מסר אתמול במסיבת עתונאים, דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב.

פדורנקו, שהורשע בהשתתפות ברציחתם של אלפי בני אדם במחנה טרבלינקה, נדון ב־19 ביוני אשתקד להוצאה להורג בסימפ־רופול שבדרום מערב רוסיה. (ע"צ)

● לוסאקה, — 8 אנשים טבעו בנהר קאפואה בדרום זאמביה, כאשר סוס־יאור תקף והטביע את סירת הקאנו שלהם. 7 אנשים ניצלו. (ע"ר)

עדות מומחה מזוית אחרת:

התמונה המופיעה "במסמך טרווניקי" היא תמונתו של הנאשם ג'ון דמיאניוק

"האדם שבתצלום על מיסמך טרווניקי, הוא אותו אדם המופיע בתצלום משנת 1958, זו המסקנה שאליה הגיעה החוקרת פרופ' סמית, עדת התביעה במשפט דמיאניוק, לאחר שורה של בדי־קות שערכה. התמונה משנת 1958 היא תצלומו של דמיאניוק מתעודת ההגירה שלו לארה"ב, תעודה שאין הוא מטיל ספק באמיתותה.

"מיבנה פניו של אדם הוא כמו טביעת אצבעו מבחינת הזיהוי", אומרת פרופ' סמית שהעידה את־מול מטעם התביעה.

העדה, פרופסור בבית הספר לרפואה באוניברסיטה בירושלים ומומחית בקנה מידה בינלאומי לאנתרופולוגיה דנטלית ולמיבנה לסתות — הציגה במשפטו של דמיאניוק שיטה ייחודית לזיהוי אדם, באמצעות השוואה בין תמונותיו בתקופות שונות.

"כל אדם הינו מיוחד במינו, אדם ייחודי עד כדי כך שהוא אף שונה מהתאום הזהה שלו", הס־בירה פרופ' סמית בבית המשפט.

פרופ' סמית הגדירה את מה שהיא מכנה "מאפיינים מורפולו־גיים של האדם". לדבריה יש נקו־דות על פני האדם, שלאחר שהן מתעצבות בתום תקופת ההתבג־רות אין הן משתנות יותר עד יום מותו. השינויים לא עוברים מעליהם למרות שחלים שינויים בפניו של האדם, שינויים של אבדן גמישות שרירים והדלדלות הפנים, אך אין השינויים האלה משפיעים על 11 נקודות קבועות בפניו של האדם.

פרופ' סמית הסבירה כי עשרות "נקודות מורפולוגיות" כאלה נוספות בגוף האדם ובעצמותיו, אך היא התמקדה במחקריה בב־חינת אותן נקודות על פני האדם.

פרופ' סמית פירטה את הנקודות הבלתי־משתנות האלה על פני האדם כדלקמן: בסיס התחתון של העיניים, בסיס האף, חיבורי האוזניים לפנים, קצה הקודקוד, החלק העליון של המצח, נקודת החיבור שבין השפתיים, בסיס הלסת התחתונה ועוד.

לאחר שפרטה נקודות אלה החלה פרופ' סמית להסביר כיצד היא עורכת השוואה בין תמונותיו של אדם מתקופות שונות, כדי לקבוע אם אכן מדובר באותו אדם.

בשלב ראשון בוחרים מספר נקודות על פניו של האדם, מתוך הנקודות המורפולוגיות שלו. מסמנים את הנקודות על התצלום הראשון ועורכים מדידות של מרחקים בין אותן נקודות.

בשלב שני לוקחים תמונה אחרת, מסמנים עליה את אותן נקודות ומגדילים תמונה זו לקנה המידה של התמונה הראשונה. לטענתה אם תוצאות המדידה של המרחקים בין הנקודות זהות — הרי שמדובר בתמונות של אותו אדם.

כדי שהבדיקה תהיה מהימנה מבחינה מדעית אומרת פרופ' סמית יש לערוך בין 5 עד 7 מדי־דות, כאשר בין כל מדידה ומדידה, חייב לחלוף פרק זמן מסויים. אם המדידות מצביעות על תוצאה זהה מהימנות המחקר גדולה.

בנקודה זו החלה פרופ' סמית להסביר איזו בדיקה היא ערכה בנוגע לתמונותיו של דמיאניוק. בשלב ראשון, כדי ליצור קבוצת ביקורת למחקר, נאספו תמונותיהם של 8 זוגות תאומים מכל רחבי העולם. נערכה השוואה בשיטה זו בין התאומים והתוצאות נרשמו.

אחר כך נערכה השוואה בין שלוש תמונות של הנאשם. תמונה ראשונה משנת 1942, ממיסמך טרווניקי, תמונה שניה שבה הצטלם דמיאניוק בשנת 1947, כאשר הגיש בקשת הגירה לאר־ה"ב. התמונה השלישית היא משנת 1958 מאישור ההגירה של דמיאניוק לארה"ב.

על שתי התמונות האחרונות אין הסניגורים של דמיאניוק חולקים כי הן שייכות לנאשם ואילו המחלוקת הינה על התמונה שבמיסמך טרווניקי. החוקרת מצאה כי אין כלל הבדלים במדי־דות בין התצלום של דמיאניוק משנת 1942 לבין התצלום משנת 1958. יש הבדלים בין התמונה משנת 1947 לתמונה משנת 1958. ממוצע ההבדלים במדידות בין שתי תמונות אלה הוא 4 אחוזים.

החוקרת השוותה את התוצאות לקבוצת הביקורת והמסקנה שא־ליה הגיעה היא — שההבדלים בין התמונות השונות של דמיאניוק קטנים פי חמישה מהממוצע של ההבדלים שנרשמו בין תמונותיהם של 8 זוגות התאומים שנבדקו. מסקנתה הסופית של פרופ' סמית היא — שהאדם במיסמך טרווניקי והאדם בתצלום משנת 1958, אותו אדם הוא. (עתי"ם)

אסיר ציון יולי אדלשטיין עומד להשתחרר

אסיר ציון יולי אדלשטיין עשוי להשתחרר מן הכלא הסובייטי ב־5 למאי — כך נמסר אמש מן המרכז למידע על יהדות בריה"מ. במשרדי המרכז בירושלים הת־קבלה ידיעה לפיה הקל בית המשפט העירוני במוסקווה בעונשו של אדלשטיין וקיצר את תקופת מאסרו.

בשבוע שעבר שלחה הפרק־ליטות הראשית של בריה"מ מכתב ערעור לבית המשפט במוסקווה בו נטען כי מאסרו של אדלשטיין אינו מוצדק ויש לקצר את התקו־פה.

אתמול החליט בית המשפט לקצר ב־4 חודשים את העונש שנגזר על אדלשטיין ולפיכך הוא אמור להשתחרר ב־5 למאי.

אמו של אדלשטיין התקשרה מיד לבית הכלא בנובוסיבירסק אך להנהלת בית הכלא עדיין לא הגיעה ההחלטה על שיחרורו המוקדם.

אדלשטיין נשפט ב־1984 לשלוש שנות מאסר באשמה כוז־בת של החזקת סמים.

לדברי אנשי המרכז למידע כלואים עדיין בבריה"מ שלושה אסירי ציון. (עתי"ם)

משפט דמיאניוק / י.גושן

המדע באפסיותו

כן, משעמם שם משהו. בימים האחרונים בדיונים בעניינו של ג'ון דמיאניוק מגלה הקהל - כך אומרים היודעים - שעמום מסויים נוכח שמיעת הרצאותיהם המייגעות של המומחים הבודקים כל תג וכל שבריר בתמונותיו הרבות של האיש המואשם בכך שהוא הוא "איוואן האיום" מטרבלינקה, בין האחראים לרציחתם האכזרית של 870 אלף מיהודי פולין.

אולם, במבט שונה, מנקודת ראיה אחרת, יש בדיונים המייגעים המשעממים הללו, משהו אחר לחלוטין. הדיונים הללו עומדים ומוכיחים כי המדע הינו אפסי, אין בו כדי להשיב שום תשובה ואין כדי להבין או להתיימר לדעת סודם של נפלאות הבורא.

המומחים הללו, שהפכו כל תג וכל גיד בתמונותיו של האיש, עומדים למעשה וקובעים קביעה שכבר נקבעה ע"י חכמינו ז"ל מאז ומקדם: "כשם שאין פרצופיהם שווים כך אין דעותיהם שוות". את האמת הבסיסית הזו הם אינם מפריכים. לא, גם המחקר המדעי שלהם מלמד שאכן כאלו הם פני הדברים.

לעומת זאת, הם עומדים ושואלים־מסבירים: "העובדה הזו תמוהה לחלוטין". יש כחמישה מיליארדי בני אדם בתבל. לכל אחד מהם תווי פנים שונים. היינו את חמשת המיליארד יש להכפיל בעשרות נתונים. הנקודות באותם תווי פנים ואף־על־פי־כן: אין דמיון באותם נתונים בין שני בני אדם !

למי שיש אוזניים חייב לשמוע. זו אינה יצירה טבעית, זהו נתון השייך לאין־סוף. מוח אדם אינו מסוגל להשיג.

אבל המומחים הללו, כמו חוקריהם ושואליהם, לא פועלים על בסיס ההנחה הזו ולכן יש מי ששואל אותם: "אתם בטוחים במה שאתם אומרים ? אתם שמים־לב למה שפיכם מדבר ? האם זה יתכן, זה אפשרי ?

ושוב המדע עומד נכלם. אין להם אכן תשובה נחרצת. המדע אינו יכול לקבוע קביעה נחרצת. הם יכולים רק לומר: "זו הסתברות גבוהה". "כנראה שקרוב לוודאי". הרצאותיהם הארוכות ומחקריהם רבי השנים מתמצים במשפט אחד וקצר אותו קבעו חכמינו: "אין פרצופיהם שווים". במקורות היהדות אין בכלל ספקות בשאלה הזו. נכון, גם אנחנו לא מבינים ולא יודעים איך וכיצד, אבל אנחנו יודעים ולומדים שהבורא יתברך אין חקר למעשיו. מבחינתנו אין שאלות.

המדע יש לו שאלות, אבל אין לו תשובות. הוא בכלים שלו, ביכולת שלו לא מסוגל לענות. הוא נראה מבולבל ומשועמם בין עשרות התמונות, הוא מנסה לקבוע קביעות, מסתמך על מחקרים שונים ומגוונים שנערכו משך שנים ארוכות - אבל אין לו אפשרות לומר: כן, זה האיש וזו התמונה. הוא רק יכול לומר: קרוב לודאי. הסתברות.

אין לו גם את האפשרות לקבוע בבטחונו הוא שאין שני בני אדם דומים בפרצופיהם. הוא לא נתקל בשני פרצופים זהים, אבל המדע מוגבל, הוא לא מסוגל להשתלט על כל מיליארדי הפוטנציה האפשרויות.

מנקודת המבט הזו הדברים נראים אחרת. שונים לחלוטין מכפי שמתארים אותם. אולם, למען האמת, מנקודת המבט שלנו אין זה הדבר היחיד הנתפס על ידינו בצורה שונה. דברים הרבה ישנם וגם במשפט הזה ובנושא הטראגי והכאוב עליו הוא נסוב.

דיונים במימשל האמריקני לקביעת עמדה סופית בנושא הועידה הבינ"ל

מאת סופרנו המדיני

בצמרת הממשל בוושינגטון נמשכים הדיונים בקשר לעמדה של ארה"ב לגבי לנקוט הדד התפתחויות האחרונות; חוגים שלא רצו להזדהות בשמם כי שר החוץ שמעון פרס מבוים כאשר הוא כייחס את התוכנית שלו כתוכנית אמריקאית מלאה, כל עוד לא נתמלאו התנאים שהציבה וושינגטון כתנאי כל יבוצר להשתתפותה של בריה"מ בוועי־דה הבינלאומית.

חוגים אלו חזרו והדגישו כי בעקבות חילוקי הדעות היסודיים בצמרת הממשלה בישראל, אין ברצונה של ארה"ב לשמש כגורם לפירוק ממשלת האחדות הלאו־מית, שזכתה להישגים בהבראת הכלכלה, ולכן אין היא רוצה להופיע כגורם המסייע בפירוק הממשלה.

זו היתה גם הסיבה ששו"ח שר החוץ האמריקאי, שעמד לצאת לביקור במזה"ת דחה את ביקורו. הנשיא רייגן אף הודיע על כך במכתבו לראש הממשלה שמיר, הוא ביקש משולץ להתחלק עם שמיר במחשבות על הדרכים לקידום השלום" שולץ ששמע מפי השר ארנס על התנגדותו הנמרצת של שמיר ויתר שרי הליכוד לועי־דה, החליט לדחות את ביקורו כדי שלא ליטול חלק בויכוחים הפני־מיים בישראל.

השגריר האמריקאי פיקרינג הנמנה עם תומכי פרס בהתלהבות הצהיר שלשום בערב כי ארה"ב תמכה מיד במאמצים לקידום השלום, ובימים האחרונים ישנה הרגשה שהדבר הוא בהישג יד, והועידה היא אחת הדרכים לכך, אולם כאמור ישנם דעות אחרות בצמרת הממשל והמגמה היא לגלות מעורבות מסויימת בקידום הועידה, אם כי תוך ספקנות, כא־מור.

שחל: ביקור חוסיין בקהיר יקבע המשך המו"מ

"הביקור של המלך חוסיין בקהיר יקבע במידה רבה מה יהיה המשך המו"מ לשלום, ובמידה שקיפה ישפיע גם על מהלכים פוליטיים בישראל" — כך אמר השר משה שחל בראיון לרדיו.

"אם המלך יחזור ויאמר, שיש לו הנהגה פלשתינאית אלטרנטי־בית, שאיתה הוא מוכן לבוא לשולחן הדיונים, ואם מצרים תהיה מוכנה למהלך כזה — יהיה מקום למו"מ ישיר, שיתחיל בכינוס של ועידה בינלאומית", אמר.

במקרה כזה צריכה לדעתו, ליפול ההכרעה בממשלה אם הנושא לא יוכרע עד סוף יולי, כלומר עד צאת הכנסת לפגרת הקיץ — הממשלה תמשיך להתקיים. אם יהיו בחירות הן ייערכו, לפי הערכת השר שחל, בין יוני ליולי השנה. (עתי"ם)

יום של לימוד התורה יערך ביום שני על־ידי צעירי אגודת ישראל בבני ברק

ביום שני ה' אייר יערך בבני ברק בר בי רב דחד יומא מרכזי, יום שכולו תורה למתפללי בתי הכנסת של צעירי אגודת ישראל בבני ברק.

יצוין כי האירוע שיערך בבית הכנסת המרכזי של צעירי אגודת ישראל בקרית הרצוג בבני ברק, כבר הפך למסורת ביום זה בבתי הקריה ומתפללי בתי הכנסת של צעירי אגודת ישראל בבני ברק רבתי.

השיעורים המרכזיים לפנה"צ ימסרו: בשעה 10:30 ע"י הרה"ג ר' בנימין שרעבי — ראש כולל "תפארת שלום" שמשכנו בבית הכנסת זה, ובשעה 12 ע"י הרה"ג ר' יהודה אריה שורץ — רבה של קרית צא"י "נחלת סיתוקה" על הנושא: טיפול בגינה בשנת שמיטה. בשעה 1 בצהריים ימסור הרה"ג ר' צבי כהן — בעמ"ס "ספירת העומר" ו"בין פסח לש־בועות" שעור על הנושא: ספירת העומר.

ארוחות הצהריים ברוב עם תהיה סעודת מצוה לסיום מסכת בבא קמא מלימוד הדף היומי ובה ישמיעו דברי ברכה סגן ראש העיר הרב יצחק הלברשטט וד"ר אריה גולדמן — יו"ר סניף צא"י בב"ב.

שעורי אחה"צ יפתחו בשעה 4 בשיעורו של הרה"ג ישראל הלב־רשטיין — רב ביהכנ"ס על הנושא חיוב תפילה בבית המדרש, לאחר מכן בשעה 4:45 ישמיע שיחה ודברי התעוררות הרה"ג יעקב גלינסקי ראש ישיבת חדרה, הרה"ג ברוך שמעון סלומון — הרב הראשי דפתח תקוה וראש ישיבת "נחלת דוד" ישמיע בשעה 5:30 שעור בענין: ספירת שמיטין וקי־דוש יובל באגדה ובהלכה, בשעה 6:20 שעור ע"י הרה"ג ר' נתן הכובסקי ראש ישיבת "כנסת יחז־קאל" בנושא: ברכה על מאכלות אסורות. בשעה 7:00 רבה של קרית הרצוג הרה"ג ר' יהוסף חיים שינפלד בנושא: מסחר בדברים אסורים, בשעה 7:45 ימסור הרה"ג ר' נתן לדרמן — חבר לשכת הרב־נות חולון בנושא: זכויות הפרט בהלכה.

לאחר מכן ישמיע את דבר הת־נועה לאירוע זה ר' חיים ברילנט — מזכ"ל צא"י.

בשעה 9 בערב תערך "עצרת נעילה מרכזית" בה ישמיע את דברו הרה"ג ר' שמחה קוק — הרב הראשי ואב"ד דרחובות על הנו־שא: כ"ב אותיות התורה.

את האירוע מארגן ופותח ר' משה קליין מזכיר סניף צא"י בק. הרצוג והשעור בדף היומי יפתח את הלימודים — ע"י הרב אייל יפרח.

מדינאי של אש"ף מצהיר: "יום יבוא וערפאת יכיר בישראל"

פאריס — "יום יבוא ויאמר ערפאת יכיר בישראל, כאשר תקום מדינה פלשתינית ריבו־נית", אמר ראש משרד האינפור־מציה והקישור של אש"ף בצרפת, איבראהים סוס, בשידור בתחנת הפלוריות הצרפתית "אנטנה2".

הוא הוסיף עם זאת, כי ישראל היא כוח צבאי מרכזי באיזורנו ולכן עליה לעשות את הצעד הראשון.

"בריה"מ פעלה הרבה למען איחוד־מחדש של אש"ף", אמר סוס, "ואנחנו תומכים בכך שכל המעצמות הגדולות וכל חברות מועצת הבטחון ימלאו תפקיד באיזור המזרח התיכון, כדי לערוב להשגת הסדר. היצגנו בפני בני עמנו את היתרונות של עריכת ועידה בהשתתפות הגורמים הללו, כדי שהכל יבינו שבמוקדם או במאוחר מוכרחים לצעוד לקראת השלום. כבר אמרנו שאנחנו מקבלים את כל החלטות האו"ם, כולל זו של מועצת הבטחון 242, נוסף לכך קיימות החלטות הפיסגה הערבית בפס, אשר מהן משתמעת הכרה בישראל".

אשר ליחסי אש"ף עם ירדן אמר סוס, כי ארגונו לא נעל את השערים בפני ירדן, אלא רק ביטל את הסכם רבת עמון, אשר בוטל כבר בלאו הכי דפקטו על ידי המלך חוסיין.

הוא אמר להלן, כי אש"ף מצדד בדו־שיח עם סוריה אם דמשק תרצה בכך. לדעתו חייבים הסורים להכיר במוקדם או במאוחר בעצמ־אות שאיפותיהם הפוליטיות של הפלשתינים.

חקירת חשד השוחד של איש מס הכנסה — לפרקליטות

היחידה הארצית לחקירות הונאה השלימה את חקירתה בעניינו של עובד מס הכנסה בת"א, עליו נאמר בשעתו בבית המשפט, כי הוא חשוד בקבלת שוחד מנישומים, תמורת סיוע להם בעת חקירתם.

החשוד שימש כראש תוליית חקירות ממונה על יחידת המיזגם כפקיד שומה וחקירות בת"א. המ־שטרה טענה, כי בתוקף תפקידו זה העדיף החשוד נישומים שעיסקיהם נחקרו במס הכנסה וסייע להם בעת חקירתם.

תיק החקירה דן בשני המקרים של קבלת שוחד. במקרה ראשון נחשד פקיד החקירות כי הוא ואשתו התארחו במלון גני שול־מית ע"ח החברה הקבלנית. שני בעלי החברה חשודים במימון הוצאות האירוח.

במקרה השני חשוד העובד שקיבל תנור אפייה מאחד מבעלי סלון לחשמל בת"א. תיק החקירה הועבר לעיון והחלטת פרקליטות מחוז ת"א.

דובר המשטרה מסר, כי כל המעורבים בתיק הובאו בשעתו להארכת מעצר בפני שופט ולפניו הועלו כל החשדות נגדם. (עתי"ם)

פרס: עדיפות לקרית שמונה ולא לאריאל

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר כי קרית שמונה — היא קו העימות ולה תינתן עדיפות ולא לישובים בשומרון, דוגמת אריאל. עם זאת אמר, כי הוא מתנגד, בכל מקרה, להורדת כל ישוב שהוא ביהודה ושומרון.

פרס אמר, כי נלך לועידה בי־נלאומית לשלום, רק לאחר שיו־גדרו כללי קיומה של הועידה".

פרס הדגיש שלא יוותר על האפשרות להביא שלום למדינת ישראל ולהבטיח עתיד טוב יותר לדור הצעיר, בגלל ההרכב של הממשלה ואם ההרכב הנוכחי ימנע את האפשרות הזו, "נלך לבחירות", למרות העדפתו האי־שית של פרס לגשת למו"מ כמ־משלת אחדות לאומית.

השר פרס הבהיר שירדן היא זו הדורשת שהמו"מ יתקיים תחת פורום בינלאומי ולפורום כזה, אמר פרס, לא תהיה כל סמכות לכפות פתרון כלשהו על אחד הצדדים, מה גם שהמו"מ יתקיים ללא כל תנאים מוקדמים.

פנמה מוכנה לקלוט את פושע המלחמה הנאצי לינאס

ניו יורק - פנאמה הסכימה לקלוט את קארל לינאס, מפקד לשעבר במחנה ריכוז נאצי, המנהל מאבק משפטי בבית המשפט העליון של ארה"ב נגד גירושו לבריה"מ.

המקורות, שרצו בעילום שם, מסרו לכתב רויטר כי פנאמה הסכימה לקלוט את לינאס, הצפוי לעונש מוות בבריה"מ.

הם אמרו כי שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז הסכים לגרש את לינאס, בן ה־67, שחי זה מספר שנים בלונג־איילנד שבמדינת ניו יורק, לפנאמה.

אי אפשר היה לקבל מיד תגובה משגרירות פנאמה וממשרד המשפטים האמריקאי.

אלן שטיינברג, מראשי הקונגרס היהודי העולמי, אמר: "נראה כי שר המשפטים מגלה יותר רגישות לזכויותיהם של נאצים מאשר לקורבנותיהם. זה מעבר סלידה. אם פנאמה מבקשת ליהפך למיקלט עבור רוצחים נאצים, יהיה צורך לשקול מחדש את עמדת העולם כלפיה".

לינאס מואשם באחריות לרציחתם של 12,000 אסירים במחנה הריכוז בטארטו שבאסטוניה. ב־6 באפריל כבר עמד לגרשו לבריה"מ, אולם חצי שעה לפני מועד הגירוש השיגו סניגוריו של לינאס צו זמני של בית משפט לעיכוב גירושו.

רוב ההוכחות נגד לינאס באו מבריה"מ, שם נשפט שלא בפניו ונידון למוות ב־1962.

כ־16 מדינות סירבו בעבר לקלוט את לינאס, הנלחם זה 9 שנים נגד גירושו. (ע"ר)

איראן מודיעה על מיתקפה חדשה במלחמתה נגד עיראק

לונדון — איראן הודיעה כי כוחותיה חדרו לתוך המחוז הכורדי של קורדיסטאן העיראקית בשיעור של 25 קילומטרים והשתלטו על שטח של 250 קילומטרים מרובעים בחזית הצפונית, במהלך מיתקפה חדשה הנושאת את שם הצופן "כרבלא־10".

רדיו טהראן הודיע, כי מיתקפה זו מתנהלת מזה עשרה ימים ומרכזה בחבל סולימאניה. לדברי הרדיו האיראני מתנהלת המיתקפה מאז יום ו' בבוקר על ידי "המשמרות המהפכניים" האיראניים, ובמהלך הפעולה טוהרו מספר רב של כפרים.

לדברי הרדיו האיראני הצליחו הכוחות האיראניים להדוף שמונה התקפות נגד של צבא עיראק, וכן השאר הדפו גם התקפה בנשק כימי בקרבת הכפר גורכאנה.

עיראק הכחישה פעמים רבות כי היא משתמשת בנשק כימי במלחמתה נגד איראן, מלחמה שגברה בחמשת החודשים האחרונים, מאז פתחה איראן בלחץ כבד במטרה לשבור את הקפאון הצבאי.

המיתקפה האחרונה מתנהלת כ־300 קילומטרים צפונית לעיר הבירה בגדאד, באיזור הגבול ההררי המיושב בעיקר על ידי קורדים.

מקורות דיפלומטיים באיזור המפרץ מסרו, כי הטקטיקה האיראנית מבוססת על גישושים לאורך קו החזית בין 1,100 הקילומטרים, במטרה לגלות נקודות תורפה במערך ההגנה העיראקית.

הלחץ העיקרי של הכוחות האיראנים הופנה נגד עיר הנמל הדרומית בצרה, העיר השניה בגודלה בעיראק. הכוחות האיראניים התקדמו לאיטם לעבר העיר הנצורה, אבל עד כה לא הצליחו לחולל פריצת דרך מכרעת.

עיראק דוחה את הידיעות בדבר מיתקפה איראנית בצפון, והגדירה זאת כ"שקרים חדשים המופצים על ידי טהרן" ביחס למאורעות ישנים, תוך השמעת תקוות ומשאלות לב, א.ו. נקבר זה כבר במיתקפה המכונה כ"כרבלא־9".

דובר צבאי עיראקי מסר, כי הכוחות העיראקיים הדפו התקפה איראנית באחת הפיסגות של ההרים בצפון, אך הוא לא נקב בשמו של המקום.

דובר עיראקי אחר אמר לכתב רויטר: "המצב בצפון נמצא בשליטה מליאה של הכוחות העיראקיים ולא קרה שם שום דבר שיש בו כדי לערער את בטחונו של האיזור". (ע"צ וע"ר)

● קהיר, — העתון "אל־מאצור" מוסר כי השלטונות הבלגיים מכשירים אנשי בטחון בלימוד השפה הערבית, כדי שיוכלו לפעול בשכונות המאוכלסות במהגרים ערביים בבריסל. (ע"מ)

צעדים לקראת התפייסות בין דמשק ואש"ף

דמשק, — מנהיגים פלש־תינאים "רדיקאליים" מקיימים מגעים באלג'יר כדי להביא לה־תפייסות בין סוריה ואש"ף בראשותו של יאסר ערפאת — על כך נמסר אתמול ממקורות פלשתינאים בדמשק.

לדברי מקורות אלה ייצאו בק־רוב משלחות פלשתינאיות לסו־ריה, ללוב ולדרום תימן, וכן למר־סקבה, בנסיון להביא להתקרבות ולהביא לאחדות מלאה בקרב כל פלגיו של אש"ף. עוד מסרו אותם מקורות, כי נערכים מגעים לקראת כינוס אפשרי של ועידת פיסגה בדמשק, בהשתתפות סוריה, אל־ג'יריה, לוב, דרום תימן ואש"ף, כדי להחיות את "חזית העמידה האיתנה הערבית".

- סוריה לא הגיבה עד כה תגובה רישמית על תוצאות כינוס האסיפה הלאומית הפלשתינאית באלג'יר, שכן בימי כינוס המועצה שהה נשיא סוריה, חאפז אסאד, במר־סקבה. (ע"ר)

יהדות צרפת תקים אנדרטה לחללי השואה ליד בית המשפט בו יישפט בארבי

פריז — יהודי צרפת, החוששים שמא עולם של הנ־רדפים בתקופת הנאצים לא יוד־גש במידה מספקת במשפט שייפתח בחודש הבא נגד פושע המלחמה קלאוס בארבי, מתכנ־נים להקים אנדרטה לחללי השואה בקרבת בית המשפט.

מארק הלטר, סופר, צייר ופעיל למען זכויות האדם, אמר לכתב רויטר כי האנדרטה תיחנך שעות ספורות לפני פתיחת משפט בארבי ב־11 במאי בעיר ליון.

משפט בארבי, שהיה מפקד הגסטאפו בליון, יהיה כנראה המשפט הגדול האחרון של פושע נאצי בצרפת. פרקליטו של בארבי, ז'אק ורז'ס, איים למסור הוכחות להפללת חברים של המחתרת הצרפתית, ולהוכיח כי בגדו בחבריהם.

בארבי בן ה־73, שגורש בפב־רואר 1983 מבוליביה לצרפת, יואשם בפשעים נגד האנושות שבוצעו כאשר עמד בראש הגס־טאפו בליון מ־1942 עד 1944. (ע"ר)

● רמת גן, — דירה שכורה הוצתה ברחוב קריניצי ברמת־גן. הדליקה פרצה בשעה 1.30 בלילה.

ניאו־נאצים נעצרו במהלך הפגנה נגד שחרור הס

מערב ברלין - שבעה ניאו־נאצים נעצרו על ידי המשטרה וכ־300 מפגינים שמאלנים הפגינו מול הכלא במערב ברלין, שבו חוגג סגנו לשעבר של היטלר רודולף הס, את יום הולדתו ה־93.

המשטרה חסמה את האיזור מול כלא שפאנדאו, בנין של לבנים אדומות מן המאה ה־19, בו כלוא הס מאז 1947. אולם לא היו תקריות חמורות.

דובר המשטרה אמר, כי חמישה אנשים נעצרו על שענדו סמלים נאציים בלתי חוקיים בקירבת הכלא. שני אחרים נעצרו לאחר שצעקו "שחררו את הס", לאחר שניסו לכבול את עצמם בשרשרת למעקה. (ע"ר וע"צ)

עירית בני־ברק
המדור הקהילתי
רח' חברון 4

ממ"ש
ממרכז משפחתי שמושי
רח' הרצל 46

בס"ד

הודעה לאמהות

לאחר חופשת חג הפסח הנכן מחמנות לפתיחת החוגים בממ"ש, רח' הרצל 46.

החוגים:

כלכלת בית (עריכת שולחן) — סריגה (סריגת קיץ)
התעמלות — תפירה
ציור — מחשבים
אומנות במשי — הנחית הורים

החוגים יפעלו מיום ראשון, ד' אייר תשמ"ז (3.5.87)
ההרשמה תערך במקום רח' הרצל 46.
בימים: א' ב' ג' ד' 12.00 - 9.00 לפנה"צ
בימים: א' ג' ד' 9.00 - 8.00 בערב.
נא להביא דמי הרשמה
נ.ב. ביום ב' ה' באייר לא יתקיימו החוגים וההרשמה.

הרב יצחק הלברשטט — סגן ראש העיר
הרב משה אירנשטיין — ראש העיר
הרב דוד שניאור — סגן ראש העיר

First Lady

ראשונה בעולם!
ראשונה בישראל!
בטיב, ביופי
ובעיצוב

הגיע הדגם החדש ביותר!
ספיר SAPIR

שרבות ציפו לו. כ"כ מבחר גדול של פאות בפינת ההזדמנויות במחירי הפתעה!

***

בסלון "הפאה"

תמצאי צוות גדול מקצועי ומיומן לייעוץ והדרכה שירות ללא המתנה

פתוח רצוף כל שעות היום מ־9-19

ר' עקיבא 65, בני־ברק טל' 788710, 03-790089
לנוחיות נשות בית וגן ירושלים, מיכלין 22, טל' 02-421872

מקצוע עם עתיד לבת־הדתית
אחות מוסמכת
ביום שלישי י"ג אייר תשמ"ז (12.5.87)
יערך אי"ה יום עיון
עבור בנות המעוניינות להכיר את מקצוע הסיעוד במסגרת בית חולים ובית ספר דתיים

תוכנית יום העיון:
9.30-10.00 — התכנסות וכיבוד
10.00-10.30 — דברי פתיחה
10.30-12.00 — סיור מודרך בבית החולים לניאדו
12.00-13.00 — הרצאה ע"י הרב תהילה "הסיעוד בראי היהדות"
13.00-13.30 — ארוחת צהריים
13.30-14.30 — רב שיח

על מנת לאשר השתתפותך נא לטלפן למזכירות ביה"ס לסיעוד ע"ש טסלר ליד בית החולים לניאדו, קרית צאנז, נתניה
טלפון: 053-336135

בית ספר גבוה לטכנולוגיה - ירושלים
מוסד אקדמי - ישיבתי
מחפש מועמד מתאים לתפקיד דיקן תלמידים
רקע אקדמי וישיבתי - הכרחי
לקבלת פרטים נא לפנות לטלפון
02-423131 שלוחה 29
לאסתר בשעות לפנה"צ

הננו לבשר שנפתחה בישיבת
"תפארת התשובה"
מחלקה לרבנות, לאברכים ולבחורים וגם לבעלי תשובה בתנאי פנימיה מלאים
מספר המקומות מוגבל.
המעוניינים יתקשרו לטלפון 826777

משה עקיבה דרוק

בן ארבעים לבינה

ארבעים שנה אקוט בדור, עם תועי לב הם

מדינת ישראל נכנסת בשבוע הבא לשנת הא־רבעים לקיומה ויש מקום לשאול את השאלה: האמנם הגיעה לבינה? על פי הכללים שקבע אחד מקדמוני חכמי ישראל, שמנה את סדר העשירויות של השנים של האדם, בפרק החמישי של מסכת אבות שאנו מצווים ללמוד ולהגות בה במשך חדשי הקיץ. ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר ורק לאחר מכן אמר משה לבני ישראל: "ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה". רק אחרי ארבעים שנות מדבר זכו בני ישראל שיהיה להם לב לדעת. ספק לנו, אם אחרי ארבעים שנים שבהן אנו חיים במדינה יהודית הגענו לדרגה גבוהה זו, שיהיה לנו לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע, גם לאחר שאנו יושבים בארץ ישראל, שאווירה שלה מחכים.

ארבעים שנות קיום של מדינה זו. לא היה בהם עוד כדי להבטיח את אחיזתנו בארץ זו. שנאת הגויים אשר סביבותינו לא פגה, ויש הזוממים עוד למחוק אותה מעל המפה, אנו ממשיכים לדלג ממשבר למשבר, נאלצים להלחם עם אויבים אשר לא השלימו עם קיומנו. העצמאות והריבונות, הם מן הדברים שמן השפה ולחוץ. מאז יסודה חותרת מדינת ישראל להשיג ולהגיע לעצמאות ואי תלות כלכלית וככל שהימים עוברים, מתרחק גם יעד זה. כלל זה מתבלט בימים אלה גם לגבי מדת העצמאות והריבונות המדינית, שהיותה משאת נפשם ושאיפתם של מיסדי המדינה שבחלומם השחור ביותר לא ציפו, שארבעים שנה אחרי שהוקמה מדינה זו יהיה תלוי על פניה, סימן שאלה גדול. סימן שאלה שמוליד ספיקות בזכות קיומה דוקא על ידי אלה שלמענם הוקמה כמקלט לעם היהודי ורבים מאלה שנלחמו בחירוף נפש למענה, מחפשים את עתידם באותם ארצות, שמהם ברחו אבותיהם ואבות אבותיהם.

גל הירידה המביך, מעיד על מוסר זיקה נפשית של אותם אנשים אשר גדלו על ברכי הלאומיות, שאותה ביקשו להשריש בליבותיהם של ילדיהם של דור המיסדים. מימדי הנטישה של יהודים אשר מעדיפים את סיר הבשר בארצות הנכר מוסיפים על סימני השאלה, אם ארץ ישראל, שהיותה משאת נפשם של יהודים בכל שנות הגלות, יכולה לשמש ארץ מקלט מפני רדיפות ונגישות שמהם סבלו יהודים בכל שנות גלותם המרה. יהודים שזכו לקבל היתה יציאה מאחורי מסך הברזל כדי שיגיעו לארץ זו, שאליה התגעגעו ונלחמו על זכותם זו, נושרים בדרך, ויש כאלה האומרים, "ותהנה ראש תשובה מצוימה!" חסר לה למדינת ישראל אותו כח מושך ויש רבים המעדיפים את מעמד הפליט בארץ נכר, מאשר להיות עולה לארץ ישראל.

ממשלת ישראל מתלבטת ומחפשת אמצעים, כיצד למנוע אותה נשירה, בדרכי כפייה, הן על ידי טיסות ישירות, שיש בהם מדה רבה של התערבות בחיי הפרט, הן על ידי הצעת פיתויים חמריים, ששום מדינה בעולם אינה יכולה להציע להם. ועדיין אין לה כל בטחון, שבאמצעים אלה תוכל להתמודד עם הנשירה ועם מגמת הירידה. אולם, ממשלה זו אינה עורכת את בדק הבית שיחזק את כח המשיכה לארץ ישראל, של היהודים אשר על אף הניתוק הממושך הכפוי מצד השלטון הסובייטי, בועטים בדרכון הישראלי ומסתפקים בכרטיס הירוק האמריקאי, כרטיס שהוא מושך אותם כבחבלי קסמים, אפילו לאחר שטעמו את טעם החופש והעצמאות שממנה הם נהנים בישר־אל.

אמנם, ארץ ישראל, היא מן הדברים הנקנים ביסורים. סאת היסורים שפקדה את חבלי הקליטה בארץ. היה בהם להגדיש את הסאה, אולם למדנו, אם רואה אדם יסורים באים עליו, יפשפש במעשיו. האם יש בישראל הנהגה אשר מוכנה לפשפש במעשיה, ולשאול את עצמה את השאלה: מדוע זה עלה כך, ארבעים שנה אחרי שקמה מדינה יהודית, מדינה שזכתה גם בהכרה מצד מעצמות גדולות, שגם מזילות את כספם למען הבטחת זכות קיומה. מהי הסיבה והגורם למצב זה שבלעדי עזרה זו, אין לה אפשרות להמשיך את קיומה יום אחד, והיא תלויה ברצונם הטוב של אלה אשר רואים בה נכס אסטרטגי, שהם זקוקים לו.

* * *

יש בודאי הרבה צללים בחיי החברה היש־ראלית, חברה שיש בה יצר חיקוי לאורח החיים של החברה המערבית הנהנתנית, חברה התחוררת בכל האמצעים להגיע לרמת חיים מערבית גבו־הה. מעבר לכולונה המעשית, אוירת השפע מעיזה להבטיח את המשך טכחותם של יהודים בארץ ישראל, איש אינו מעיז לפגוע ברמת החיים שמאפיינת את אורחות החיים של החברה הישראלית, חברה שהגיעה גם לשלב של: "שמנת, עבית, כשית, אוירה שהולידה הרבה תופעות שליליות שמהם נטלה החברה המערבית תשעה קבין. אוירה שיוצרת רקע נוח לגילויים מזעזעים של מתירנות, שהיא הביטוי של הפק־רות והריסות כל אותם מידות שבהם הצטיינו בני ישראל בכל מהלך שנות הגלות.

אולם לא נהיה כנים עם עצמנו, אם לא נראה את האורות שיש בארץ ישראל, ועל פי הכלל, שמעט מן האור מגרש מן החושך. אנו זכאים לבקש נחמה לעצמנו באותן אורות, שהן מעידות כי לא אלמן ישראל. ואין זה מקרה שחלק זה המקרין מאורו, מתנסך מלהפגע מאותן נגעים, שהן בין הגורמים המתישים את היקה לארץ ישראל. זוהי הסיבה שבגללה, רוב העליה לארץ ישראל מארצות הרווחה, היא של יהודים שומרי תורה, והם מהווים מיעוט בין היהודים מן הארץ. לעתים קרובות מזדמן לנו להתריע על פגמים, נלחמים אנו על זכויות אורחן שנשללות מאתנו, בשרירות לב, כאילו היינו אזרחים ממדרגה שניה או שלישית, ואין לנו כל רצון להסתיר את החיכוך המתמיד שמתחולל בין שתי המחנות, כואבת לנו ההידרדרות המוסרית, מקוננים על ההתפרקות מערכי היהדות שבכוחם הוזקנו מעמד בשנות הגלות הארוכה. מבקשים לחשל את החישוקים של העם היהודי שעמדו בכל הנסיונות הקשים והמרים.

ובעת שאנו בוכים, אנו זכאים גם לשיר בקול על אותם תופעות חיוביות, שמציגות את היהדות בתפארותה. גדל והולך דור אשר יש בו כדי להרנין לבבות. ארבעים שנה אחרי שההסתדרות הציונית, מצביעה בגאווה על הגשמת הרעיון הציוני, שביקש להקים מדינה יהודית חילונית, גדל דור חדש אשר אין בו כדי לבייש את זקנתנו. דור אשר הצמיח מתוכו כוחות תורניים ממשיכי המורשת ההיסטור־ית, דור שהוא מתכבד ומכבד את הדור הקודם. דור אשר מכפיף את עצמו לדעת תורה כפי שהיא נשמעת מפי גדולים.

יש לן לדור דעה זה, לא רק כח משיכה לרחוקים וקרובים כאחד, דור שיש לו גם כח יצירה שמפליא לעשות. דור שהוא בריא ברוחו ובנפשו, שמשמש גם מופת לאחרים. ספק לנו, אם לפני ארבעים שנה, כאשר עם יסוד המדינה העמיד אותנו בפני שאלות יסוד קיומיות, ציפינו לכך. הצמיחה הרוחנית של חברה זו היא אחד מן הנסים הגלויים שאנו עדים, הן הן גבורותיו והן הן נפלאו־תיו, אנו דומים לכבשה אחת בין שבעים זאבים. זהו חלק מחשבון הנפש שאנו עושים בשעה זו, כאשר מדינת ישראל נכנסת לשנת הארבעים, שהיא תקופת הבינה, שכן אנו מבקשים ומתפללים: ותן בלבנו בינה להבין להשכיל ללמוד וללמד, כי אין אומתנו אומה אלא בתורתה, צמיחה גדולה זו, היא הנותנת לנו את התקוה לעתיד טוב יותר. על אף היסורים שמלווים אותנו בכל אותן שנים.

* * *

דור זה, שבזכותו יש לנו את הקיום בארץ ישראל, אינו נגרר אחרי הצהלה והשמחה המ־לאכותית שמאפיינת את יום העצמאות, העצמ־אות הרוחנית של עם ישראל איננה זקוקה לדג־לים וסמלים חיצוניים שנעדר מהם התוכן. אלה שמנפנפים נגדנו בסנקציות כלכליות על שאין אנו מניפים את הדגל ולא שרים את ההמנון, מעידים על עצמם, שהם חיים על מכשירי הנשמה מלאכותיים. בכך הם מאשרים את האכזבה הפוקדת אותם, אכזבה שמולידה גם קינאה על שבמחנה של שלומי אמוני ישראל, אין מאבק דורות. מאבק דורות קיים במחנה זה שהוא עצמו היה בין המורדים במורשת אבות, ובניו הם הנפרעים ממנו על חטא זה, שהוא הגדול בין חטאיה של אותה חברה שביקשה לבנות דור חדש, מנותק ממורשת אבות וממסורת הדורות.

החברה החילונית המגששת את דרכה באפילה, ושמחה כאל מוצא שלל רב, למצוא פגמים בחברה החרדית על שהיא לא מאוחדת בדרכה. היא מנסה למצוא נקודות תורפה ומבקשת בזה להתנחם. כי על כן היא חוששת מפני האחדות במחנה זה, אולם זו אינה יודעת, שיש צד זכות בחיכוכים אלה, כיון שהם דוקא מחזקים את כושר עמידתה. כושר העמידה בנסיונות שנגזרו עלינו בתקופה זו, אינו תוצאה של כיבוש עמדות פוליטיות וכלכליות. יש להן גם צד זכות, על כל הצער שבדבר, החיכוכים גם אם הם יוצרים תדמית שלילית כלפי חוץ, יש בהם כדי לעורר את כושר ההישרדות. על פי הכלל של: קנאת סופרים תרבה חכמה.

ואין אנו מתכוונים לאלה האנשים, שמוכנים לנצל את הדם, כדי להכניס קטיגוריה בישראל. אלה לא למדו דבר, יודעים את ריבונם ומתכוונים למרוד בו. הויכוח הקשה, לא התחיל בשנת הא־רבעים למדינה, ויכוח זה החל הרבה זמן לפני הקמתה של המדינה, שהם רואים בה התגשמות הציונות, הראיון שעדיין דבקים בו, למרות שפשט את הרגל. אנו מיים להם בזמלה ומעט בזה, הם בקנותם שמביישת את ילדותם, לא חזרו בתשובה אפילו על פתחו של גיהנום.

עליהם נאמר, ארבעים שנה אקוט בדור, הם לא ידעו דרכי, אלה לא ידעו מנוחה. עיניהם פוזלות אל העבר השני של המיתרס, ודוקא אלה העומדים מעבר למיתרס מגלים יותר אחריות ויותר הבנה כלפי שמירת "שמורת הטבע", המתגלמת בדמותו של שבט הלוי, כפי שמיצגים אלה אשר זנחו את תענוגות העולם הזה, ומוסרים את נפשם באהלה של תורה.

בשנת הארבעים לקיומה של מדינת ישראל, אנו מצפים שהתבונה תגבר על היצרים. ואין אנו צריכים לקפה שבר שיחה נאה של האיש היושב על כסא שר הבטחון, היודע יותר מכל מישהו אחר, את צרכי הבטחון, שהיה נאמן למורשת שהנחיל להם, מי שיסד את מדינת ישראל, שהבטיח וקיים, לא לגייס את כל מי שתורתו אומנתו, ואנו מאמינים, כי כוחן זו שנשמר על ידי כל אלה שמילאו את התפקיד באיזה זמן, שמר על כד השמן הטהור, גם ללא חשבון אחר.

מי שמאמין, כי אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, חייב לקוות, כי בשנת הבינה תדע מדינת ישראל, לא רק לשמר את הגחלת של תורה לשמה. כי אם תחשוב ותבין לכוון את דרכה ועתידה, להיות ראויה לשאת את שמה של ישראל ולחזק ולחדש את היקה ההיס־טורית לארץ ישראל.

שכך בזכותה אנו יושבים כאן, מתוך אמונה שרשית, כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב.

י. שפיגל

קול דמי אחינו

תפנית חשובה הולכת ומתחוללת בחקר, או לפחות בנסיונות להתחקות אחר מחדלי ההצלה של ההנהגה הציונית בימי השואה של מלחמת העולם השניה. יותר ויותר אנשים מתעודדים לשאול שאלות קשות ומתחילים לדחות את ההיסטוריה המשוכתבת והממסדית, שטשטשה טפח וכיסתה טפחיים. הנתחם של אלה שבמשך שנים כיסו את האמת על המחדלים הנוראים, כי על־ידי "מריחה" של עובדות וסילוף האמת, יוכלו להחניק את זעקת־הכאב על כל מה שהיה — הולכת ומתבררת. קול דמי אחינו זועק מן האדמה ואיננו נותן מרגוע ומנוחה.

במשך שנים ארוכות, אולי מיד מאז תום המ־לחמה והתגלות התמונה המחרידה של השמדת ששת המיליונים, שליש מהעם היהודי, טרחו לפרנס את הציבור במסכת רקומה היטב של חצאי אמיתות, עובדות בדויות, תיאורים מסולפים ולא מעט כזבים, כדי להסיח את הדעת מן השאלה הנוקבת כל כך, איך זה יתכן שמנהיגות אותו חלק מן העם שחי בארצות־חופש ובמדינות שבכוח לא פגעה ידו של השטן הנאצי, לא עשתה את המוטל עליה, לא במה שלא יכלה, לא במה שהיה מחוץ להישג־ידה, אלא במה שכן יכלה להועיל, במה שכן יכלה לנסות ולפעול, היינו בפעולות ובמעשי־הצלה.

על כל הטענות השיטו, אם בתשובה השיגרתית שהדבר היה בלתי־אפשרי, אם בניפוח מעשים זעירים והעלאתם לדרגה של מיתוס לאומי של גבורה ואם בהטחת עלילות שוא באחרים, כמו ההחדרה השיטתית של ההערכה הגלגלנית והמד־לולת כלפי מיליוני יהודי אירופה, שהם בעצמם אשמים במה שקרה להם, מפני שהם "הלכו כצאן לטבח", מפני שלא התקוממו נגד משמידיהם, והכל בשל "תפיסה גלותית", בניגוד לאגדת הגיבור הצבר. לא פחות מזה היתה הסתת האשמה המד־רידה נגד אדמו״רים ורבנים, שבגלל התנגדותם לעליה לארץ־ישראל, נמנעה הצלה מחסידיהם ותלמידיהם.

ביחוד עם זאת טרחו להסתיר ולהעלים פרוטו־קולים מדיונים שהיו במוסדות המנהיגות הציונית באותה תקופה, המעידים כמאה עדים במה השקיעו ראשיהם אותם מנהיגים, אפילו כאשר ידעו כבר בבירור מה קורה באירופה ועד כמה מכונת־המוות הנאצית פועלת ביעילות ובשיטתיות. אך כנגד זה טרחו לנפח מעבר לכל פרופורציה את מרד גיטו ורשה, מרד שלא הציל אף יהודי, אך החיש מותם של רבים ממשתתפיו ואחרים משרידי היהודים שעוד נותרו בגיטו, כאשר השטן כילה בהם את כל חמתו. כך גם ניפחו ללא כל יחס מעשה זעיר וקטן־ביחס של כמה צנחנים ארץ־ישראליים שהוצנחו ללוע הארי של הגולה המושמדת, כאשר לא היה בידם להועיל ולעשות דבר, אך ניצלו את העובדה הזו כדי להוכיח שעשו למען ההצלה וכי בעצם לא היו מחדלים.

* *

במהלך השנים אמנם נכתבו ופורסמו גם גירסאות אחרות על כל מה שקרה. פורסמו ספרים וכן מאמרים ומחקרים שהעלו פרטים נוגים וקשים ביותר על המחדל החמור ועל ההתנהגות המפקרת בכל הנוגע להצלה, אלא שכל הפרסומים הללו הותקפו בגל של קריאות וצעקות מן הממסד הרשמי הציוני, בטענה שמדובר בעלילות, בהשמצות גסות, ברצון להכפיש ולהבאיש את ריחה של ההנהגה הרשמית.

לפני שלוש שנים התחוללה בארץ סערה גדולה, כאשר טרחו מישהו לתת פומבי בעתונות החילונית לאסופת המאמרים הידועה של רבי משה שנפלד ז״ל "שותפי הכבשנים מאשימים". יו״ר הנהלת הסוכנות היהודית, מר אריה דולצין, יצא אז בהתקפה חריפה נגד הפרסום וטען שכל הפרטים כתובים, והוא אף הציע "להעניש" את אלה שהדפיסו אף הקוברת ופירסמו אותה. מנהיג מפ״ם הישיש, מר יעקב חזן, יצא אז במאמר התקפה חריף בו קבע שכל האשמות המועלות הן ממש עלילת־דם שכולה כזב והיא מרתיחה את הדם.

כל הדיבורים הללו והצעקות הקולניות נגד אלה שהעלו טענות והאשמות, היו משולבים במ־סגרת הקו הרשמי, של הכחשת האמת וטשטושה, הצדפת "הגירסה ההיסטורית המרוחה" על פני האמת המרה־כלענה, כי היו מחדלים חמורים ונוראים בכל הנוגע להצלת יהודים בימי השואה.

עד כמה ניצחה מערכת הטשטוש של עובדות ההיסטוריה הנכונות, תעיד העובדה שפורסמה בכתבה מקיפה בעתון "הארץ" מערב סוכות תשמ״ז, שנכתבה ע״י יונה הדרי־רמג׳, והיא כד־להלן:

"ההיסטוריון יגאל עילם נתבקש ב־1979 על ידי אריה דולצין, יושב ראש הנהלת הסוכנות, ליטול על עצמו את כתיבת ההיסטוריה של הסוכנות היהודית מיסודה ועד ימינו. לאחר שיגאל עילם הגיש כרך ראשון בן 600 עמודים ל'ספריה הציונית'. ההוצאה לאור של הסוכנות, הודיעה לו הנהלת הסוכנות שהחלטה להפסיק את כל המפעל בשל מגבלות תקציב"...

הכותב שואל את יגאל עילם: "בין כל תקציבי הסוכנות אין כסף להשלמת המפעל", והוא משיב: "זה באמת תמוה". ושוב שאלה: "נודע לי שכבר פנו להיסטוריון אחר שיכתוב את ההיסטוריה במקומך". יגאל עילם: "זה מעורר תמיהות קשות עוד יותר".

למה יצא הקצף על עילם, שכתיבתו נפסקה בטענה של "אין תקציב"? התשובה היא פשוטה: יגאל עילם מדבר על אלה בין עושי ההיסטוריה באותה עת שלקו ב"עוורון ציוני" ועל "אסכולה ממוסדת סיחנית" בין כותביה בימינו, שנעשו כך בהשפעת "המגרסה הציונית". ובמחקרו של עילם לגופו של הנושא היא:

"המחדל הציוני ביחס לשואה הוא פועל יוצא של קונצפציה פלשתינוצנטרית שאפילו ההשמדה בעיצומה ב־1943 לא הצליחה לערער. יצחק גרינבוים, לימים שר הפנים הראשון של מדינת ישראל, שהיה יושב ראש 'ועד ההצלה' אומר עדיין בינואר 1943 'הציונות היא מעל לכל... מה זאת אומרת ציוני? עליונות של מלחמת הגאולה על כל המלחמות האחרות".

ובהמשך לכך, באותה כתבה ב"הארץ": "במשבר אוגנדה ובעליה השניה בראשית המאה מצויים, לדעתו של יגאל עילם, השורשים להתנהגות העתיד בשעות המבחן של הציונות ומנהיגיה בשואה: 'לא הייתי בא חשבון עם הציונות שלי אילו לאחר מאמץ הצלה עצום היה מתברר שלא הצלחנו'"...

* *

את ההיסטוריון יגאל עילם, שמגדיר את עצמו ציוני, ניסו להשתיק באמצעות סתימת מקורות תקציביים, אבל אי־אפשר להחניק את האמת ולמ־נוע ממנה להבקיע עצמה אפילו ממעבי־האדמה. "מה שנותר היום הוא להעצב על הפרק האפל הזה בהיסטוריה היהודית. על מחדלי מנהיגות יהדות העולם, על הסילבים למיניהם, סטפן וייס, גולדמן ועל בכירי מנהיגינו בארץ. יותר מכל, צריך ללמוד לקח, ומעל לכל להוציא לאור את האמת על־ידי מחקר יסודי. לא לסלף ולא לעוות" — כתב בימים אלה תא״ל מיל. יואל בן־פורת, בעתון "על המשמר" של מפ״ם, בעמודים שהוקדשו ליום הזכרון לשואה.

משהו אכן קורה בתקופה האחרונה, שאולי משפט דמיניוק תורם לכך, כאשר המודעות לשואה גוברת. בזמן האחרון שיגרה התנועה הקיבוצית משלחת של 300 בני נוער לבקר באתרי ההשמדה בפולין. הביקור הזה חרת תלמים עמוקים בלבות הצעירים ועורר אצלם הרבה סימני שאלה ותהיה. יואל בן־פורת במאמרו, ממצה הרבה מאותן שאלות מציקות. הוא מלגלג על הטענה כי לא יכולנו לעשות יותר משעשינו, מאחר ואותו ישוב, בתוספת של 80 אלף איש עמד כעבור שנים ספורות כלבד במלחמה עם חמשה צבאות ערביים, ואיך יעלה על הדעת שאי־אפשר היה בימי השואה לגייס בארץ כוחות שיצאו לפעול למען ההצלה? אין אנו יכולים, אומר הוא, לטעון שעשינו הכל ולא הצ־לחנו. "לא נוכל לומר זאת, וזו חרפתנו ולא צריך להסתתר. מוטב להעלותה לדיון ציבורי גדול, פתוח למשפט ההיסטוריה"...

והוא מוסיף לכך משפט משמעותי:

"...יהודי הגולה ייתכן שנתפסו כדור המדבר אשר כלה והיה בבחינת דומן להיסטוריה. לכך יש אף ראיות. כאשר ביקשו מקושטא כסף להצלה, סירבה הסוכנות לתת. בדיונים אמרו שהכסף נחוץ לביסוס הישוב... ומי יודע שמא צדקות הלשונות הרעות האומרות שראשי הישוב היו מנוכרים בדרך זו או אחרת לגולה"...

באותו גליון של "על המשמר" מופיע גם מאמר של יוסף טבנקין, איש עין־חרוד, שבימי מלחמת השחרור היה מח״ט "הראל". הוא פסקני וחד־משמעי בהאשמתו את המנהיגות הציונית בימי השואה במחדל חמור בנושא ההצלה. טבנקין תולה את הסיבה בכך, שההנהגה הציונית התנתה את פעילותה בהסכמת המעצמות. "ההתנייה היא שהכשילה את המנהיגות הציונית ומנעה אותה מלרתום את העוצמה המצטברת, היהודית והציו־נית, לעזרת היהודים המושמדים בשואה" — כותב טבנקין, בין היתר.

הוא טוען ומפרט מספר רב של פעולות שניתן היה לבצען, למרות ההגבלות הקשות. הכוונת היהודים ברצפה בעיקרה כאשר כבר התמוטט המפנה והנאצים החלו לספוג תבוסות ולהישבר היה כבר מובטח נצחון של בנות הברית במלחמה. טבנקין אף מעלה את הטענה הנוקבת, "אותה השמיע רבי מיכאל בער ויסמנדל זצ״ל, טענה שההיסטוריונים־מטעם של הסוכנות היהודית דו־חים אותה בלעג, כי צריכים היו להניע את־המעצ־מות "להפציץ את משרפות הגוים ולהרוס את מתנות המוות, אשר היו תנאי לרציחת היהודים בקצב מואץ... ולחבל במסילות הברזל והרכבות המובילות את המוני היהודים אל השמדתם".

"למעלה משלוש שנים נמשך הרצח המאורגן של היהודים בידיעת מנהיגות העולם החופשי בלי שמיליוני אזרחיו יזעקו, בלי שניסינו אנו להזעיק, ולו גם ללא הסכמת שליטיו" — כותב טבנקין ומסכם: "לא נחלצנו וחרפת אזלת ידנו לא תימחה!"

* *

במשך ארבעים שנה בערך מאז נסתיימה השואה, קשה היה למצוא ביטוי ממשי של הכאת על־חטא, הודאה בכשלון או קריאה לחשבון־נפש במחנה הציוני המרכזי על כל מה שלא נעשה בתחום ההצלה בימים הנוראים שבהם הובלו המיליונים לתאי־הגזים, או הומתו בכל המיתות המשונות והאכזריות האחרות. הביקורת הלא־רבה ביחס שכן היתה, נמתחה או מן הכיוון החרדי, הלא־ציוני, או מן הכיוון האופוזיציוני במחנה הציוני, מן החוגים הרוויזיוניסטיים, ולא במקרה, שכן שני אלה היו גם יחידים שלא הלכו שולל אחר הקו הציוני הרשמי ולא נרתעו מלהתגייס למאמצי־הצלה.

עתה נראה, כי נפתחה תקופה חדשה בחקר התנהגות המנהיגות הציונית בימי השואה. השאלות הקשות העולות הן חזקות פי כמה מן התשובות בקרב הדור הצעיר את הסקרנות לקום ולשאול: אם כך, אם החברה החדשה בארץ־ישראל היתה כה גיבורה. עד ששנים אחדות בלבד לאחר השואה המטשטשות שהומצאו במשך השנים והלעיטו בהן את הציבור. אולי דוקא הניגוד שבו רצו להציג את יהודי אירופה כגלותיים ונכנעים לעומת הצבר הגיבור, תוצר "היהדות החדשה", הוא שמעורר ומגרה בקרב הדור הצעיר את הסקרנות לקום ולשאול: אם כך, אם החברה החדשה בארץ־ישראל היתה כה גיבורה, עד ששנים אחדות בלבד לאחר השואה יכלה להיות מגויסת בצבא סדיר ההודף צבאות פולשים של 5 מדינות ערביות לארץ, למה לא יכל אותו ישוב לגייס מתוכו לפחות כוחות קטנים שיפעלו למען הצלה? אם בתקופת מלחמת העולם גופא, אפשר היה לגייס בארץ כמה רבבות צעירים לבריגדה היהודית במסגרת הצבא הבריטי — למה אי־אפשר היה באותו זמן לגייס כוחות להצלת יהודים ולעצירת מכונת ההשמדה או לפחות להאט אותה במהלכה?

אם דוד בן־גוריון הוא כזה ענק בהיסטוריה היהודית, אם היה איש חזון כה גדול, אם ידע להעיד כל כך בהכרזה על הקמת המדינה, איך זה שהוא התגמד כל כך בנושא הזה של הצלה? "איך כל זה קורה ל־600 אלף יהודים, מנהיגים על־ידי מיטב ההנהגה אשר העם היהודי הוציא מתוכו בדורות האחרונים. כולם חכמים, נבונים, ישרים, פטריוטים, אנשי־מופת, נואמים־חוצבי־להבות כטבנקין, אנשי מעשה כבן־גוריון, גולומב, סנה, נסיכים המהלכים בחוצרות, רוזנים ושועים כחיים וייצמן. אין לי לכך הסבר. מכל מקום, לא הסבר אחר, ולא הסבר פשוט" — כותב יואל בן־פורת.

את השאלות הללו, כשהן מתעוררות מאליהן בתוך לבותיהם של אנשים שהודרכו שנים רבות לחשוב רק בכיוון "הרשמי", יהיה קשה להרץ ולדחות בהסברים השגורים כי אלו מוצגות מתוך "מניעים אנטי־ציוניים", כפי שניסו כל השנים לדחות את השאלות הללו, והמורות מהן, כשהוצגו מן הכיוון החרדי.

* *

מן הראוי לומר כאן, כי לכל הנושא הזה אסור להיתפס מתוך יצר של סנסציה, נימה של "נקמנות" או סתם רצון של זכחנות בין מחנות על גישות ותפיסות צדקות ולא־צדקות, אלא אם כן המגמה היא אכן להגיע בכך אל נקודת־המוצא של ההתנגשות היסודית בין שתי תפיסות־יסוד, האחת היהודית עתיקת־היומין, והשניה התפיסה המודר־ניסטית שהביאה לשינוי־ערכין מוחלט בחיי רובו של העם.

המעניין הוא, כי גם השואלים החדשים על טיבה של התנהגות ההנהגה היהודית הרשמית, הבאים מן המחנה החילוני, מבחינים כבר בראשית דרכם, ענין אחר, הרי זו הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל. לו גם היתה זו מטרה חשובה, הרי היא לא יכלה להיות המטרה האחת והיחידה שבשבילה צריכים להתר על ענין כה נשגב וכה נעלה כמו הצלת יהודים. ולא צריך לומר שזה עומד בניגוד גמור לתפיסה היהודית ההיסטורית שהצלת יהודים באשר הם יהודים מחייבת תמיד, בלי כל חישובי־לוואי ותוספות. האם אין לנו בתקופה הזו הד חוזר לויכוח זה, כאשר הדבר נוגע לשאלת יהודי רוסיה ומחדההתפץ של הגעתם, כשראש ממשלת ישראל דהיום פונה לנשיא ארה״ב ומפציר בו לשלול מיהודי רוסיה את מעמד הפלי־טים, כדי להענישם על כך שאינם עולים לארץ?

הזלא זו היתה הבעיה באותם הימים הגורליים, כי המדינה היא מעל לעם, ורק מה שטוב, אז למען הקמת המדינה, וכיום למען קיום המדינה, הוא גם טוב לעם. דבר זה עומד בניגוד משוע לכל התפיסה היהודית המקורית מאז ומקדם, הוא גם מתנכר באכזריות לאינטרס היהודי הכולל. רק מתוך ראיה זו צריכים לדון בנושא, כי המציאות מוכיחה לאן מובילה תפיסה החורגת מכלליה הקבועים של ההנהגה היהודית ההיסטורית, שקיום העם עמד לנגד עיניה בכל המצבים, ולא קיומה של תפיסה מדינית זו או אחרת, מה גם שהתפיסה המודרניס־טית היא הרסנית לעם בעיקר מהבחינה הרוחנית, וכמובן לא עתה המקום להיכנס לכך.

אין הוא צריך להיות ענין בהעמקת פצעים, אבל צריך להיות ענין בבדיקה יסודית כזו, מפני שמכאן גם נפתח סיכוי להחזרת האיזון הנכון לעם ישראל. כשלונה של ההנהגה הרשמית בימי השואה לא נבע מחישוב מוטעה, אלא הוא נבע מהתפיסה הרוחנית המסולפת שלה על מעמדו של העם בעבר הדרכו בעתיד. אם אכן יימשך תהליך ההת־עוררות לתבוע חקירת האמת, הרי בהכוונה נכונה, יכול הדבר להיות גם אבן־פינה למפנה יסודי בעם בכיוון של שיבה למקורות ולאורחות היהדות שנזנחו.

* *

קשה לומר כי כבר "איכשר דרא" לחלוטין. התפנית שעליה אנו מדברים היא עדיין שוליה־ יחסית. אך נדמה שיש לה סיכויים רבים, מפני שבדור שבו השתרשה כל כך התופעה של שבירת מוסכמות וכה עזה הדרישה לבצע חקירות בכל ענין וענין, לא יתכן שאפשר יהיה להחניק עד עולם תביעה כה יסודית, לחקור בנושא של מחדלי הצלה כאשר ששה מליון יהודים הלכו ונטבחו. מה גם שמקובלים אנו כי דם נרצחים ונטבחים תוסס ואינו משתתק. כשנשאל קין "אי הבל אחיך" והוא השיב: "לא ידעתי, השומר אחי אנכי", השיבו ה': "קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה". הדם הצועק של מיליוני היהודים לא יניח לנו.

והדברים צריכים להיאמר, כי גם בשעה זו ממשיך לפעול איזה שהוא מנגנון שטיבו לא ברור, המנסה בשארית־כוחותיו להמשיך בטשטוש המ־כוון ובטיוח העובדות באמצעות הסברים שונים ומשונים או בדרך של סילוף עובדות והעמדתן בהקשרים לא נכונים. על כך — אי״ה בכאמר אחר.

זריקות האבנים וההתפרעויות בשטחים הם הבארומטר להתפתחויות במזרח התיכון

מאת א. פאר

בשבועות האחרונים זורקים יותר אבנים. יש יותר בקבוקי תבערה. זהו חלק מתוך העליות והירידות במערכת היחסים שבין תושבי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן, למדינת ישראל ותצה״ל. עתה אנו בשלב "זוטי". מי שרוצה לדעת איך מפרשים תושבי יו״ש את המהלכים השונים במישור הפוליטי, איך הם רואים את סי־כומי המועצה הלאומית הפלש־תינאית שסיימה דיוניה באלג'יריה מחמן לצאת לשטחי יהודה ושומרון.

התחושה שם קשורה לשאלה שהם מציבים לעצמם והיא מחולקת לשני חלקים: מתי תקום המד־דינה הפלשתינאית וערפאת יבוא אך במה יכולים הם לתרום לזירוז הקמתה של מדינה פלשתינאית. כשהם חשים, לפני עיוות דעתם שעוד מעט תוקם מדינה פלש־תינאית, מתחילות המהומות. כל אחד רוצה להוכיח שעשה רבות כדי לפגוע ביהודים ולצבור נקודות לקראת היום שבו ישאל "מה עשית למען המדינה הפלשתינאית". אך כשהשאיפה מתגמדת, יורדת המוטיבציה לפעול, אך אז עולה השאלה "מה בכל זאת ניתן לעשות לקידום המטרה הפלשתינאית, ושוב נוטלים אבנים ובקבוקים בידים, ובין לבין יש שבועות או חודשים רגועים.

יחס של כפיית טובה

ישראל ניצבת בשנת ה־20 לשלטונה ביהודה ושומרון בפני בעיה שראשיה לפני שני עשורים לא קיוו לה. זו בעיית הדור הצעיר בשטחים שהוא לעיתים יותר אלים, קיצוני ומפגין שנאה מהדור הזוכר את אבהן השטחים. לא הר־עילו כל ההטבות, התרומה הניכרת להעלאת רמת החיים, החופש היחסי, הפתיחות לתוכניות הלי־מודים ומגוון האפשרויות שלפתע נפתחו בפני בני הדור הצעיר — כל אלו לא עשו כלום. להיפך חלה הדרדרות ביחסים שבין תושבי השטחים ותושבי מדינת ישראל וסוקרים שונים שנעשו רשמיים ובלתי רשמיים גילו כי משנה לשנה גוברת השנאה, נפער והוזם עמוק יותר.

מדוע?

היום חושבים שיודעים את הסיבות. מתברר שהגישה הפתוחה לא עשתה את שלה. מה שכן השי־פיע על גישת תושבי השטחים, בעיקר הצעירים, היתה התעמולה, הערבית שנגעה דגש על הלאומיות הפלשתינאית, אך יותר מכך, ההי־צלחה של המנהיגות הערבית המקומית לייצור אצל אנשיהם את ההרגשה שהם מצויים במצב של נרדפים ומצויים במצור. התעמולה במסגדים, באסיפות ובכל הזדמנות, זו הבאה מפי האימאמים והמנהיגים המוסלמים האחרים מדגישה את המעצרים, את החיפושים בבליהם. את הצורך להציג רשיונות כל כמה עשרות מטרים.

בכינוס שהיה זה לא מכבר ובו השתתפו אישים שהיו קשורים לשטחים במשך 20 השנים האח־רונות, נשמעה ביקורת נוקבת מצד כמה מהמשתתפים. ישראל נכשלה כשלון חרוץ בתעמולתה, אמרו כמה אחרים קבלו על הפתיחות הרבה בלא תנאים ודרשו עוד היום להתחיל לקשור בין מתן מענקים, זכויות וכדומה להתנהגות. זכויות וכדומה להתנהגות. שאם לא כן תגבר תחושת אי־הצדק במתן ביטוי של התנגדות הולמת על תנופש וכספים.

בשלב זה אין שינוי בכיוון הזה. עליה במאות אחוזים ב־20 השנים האחרונות ואפיקים חדשים שנפתחו — אין לאיש כוונה לסתרם.

שוטרי מג״ב מפזרים הפגנת צעירים ערבים בראמללה.

מחלה כרונית עם עליות וירידות

ישראל נקטה כל השנים ביד רכה, התבטא משתתף אחד באותו יום עיון. גישה שתורגמה אצל תושבים רבים בשטחים כאוזלת יד מצד אחד או כחוסר יכולת להגיב ביד חזקה. באותם הפעמים שתושבי השטחים או המחבלים נקטו במעשים חורגים, הגיבה ישראל ביד קשה ואז היו נפגעים שברובם לא היו קשורים כלל לעצם הפיגוע.

הנהגת ארגוני המחבלים למדה את הסוד. היא שיגרה לשטחים מחבלים מהחוץ שבצעו פיגועים שהבאו לא אחת לתפיסה בשטחים, בעיקר בשל, התגברות הקשר לקטיבית הישראלית, אלא שגם כאן, הצליחה התעמולה לנתב את רגשי האשם נגד ישראל ולא נגד המחבלים מבצעי הפיגועים.

בשטחים יש בשבועות האח־רונים עליה במספר התקריות. גם מטוטלת זו, של עליות וירידות נדונה באותו כינוס. מתברר כי יש קשר הדוק בין ההתפתחויות הפוליטיות במרחב, הצהרות של אישים ערביים, כמו גם ישר־אלים, כינוסים, מפגשי מדינאים, מועדים שונים (יום האדמה, יום העצמאות, יום פרוץ מלחמת ששת הימים, יום הכיפורים ועוד) בכל אלה יש כדי להשפיע על הנעשה בשטח ואכן בדיקה משווה לאורך חודשים ושנים מוכיחה שסמוך או בעת אירועים אלו נרשמת עליה במעשי ההתנגדות, מרקים יותר בקבוקי תבערה ואבנים ואנשים יוצאים להפגין.

עד מתי? — שאל אחד המת־כנסים. אישיות ותיקה בשטחים ששמשה כמושל אזור גדול מיד לאחר מלחמת ששת הימים ותד־שובתו — לעולם. אין שום אפשרות לשינוי במצב אם ישראל משאירה את המצב כמו שהוא היום. השינוי יחול בהתאם לשינוי הפוליטי. הוא לא המליץ על מדי־נות כזאת או אחרת, אך לעמדתו הצטרפו רבים שהגדירו את המצב כמחלה כרונית עם עליות וירידות.

נתן גילדנטר

מצוקת הפיתה - פלאפל...

עם כל מידת הענוה שבי, לא אוכל שלא לציין שכמה וכמה מקוראי הנאמנים אמרו לי שהם התאכזבו קצת ביום ששי שעבר כשהם פתחו את "המודיע" ולא מצאו אותי. הם ציפו שמיד אחרי החג אשתרע לאורך ולרוחב בתיאורים מלבבים ומשמחים על האירועים המגוונים של חג החרות: על ההצגות המרתקות, על ה"אור־קולים" המרגשים, על "פלאי הבריאה" המסעירים, על "הסרטים המבוקרים", על נחשים ועקרבים, על קיר המוות ורכבת השדים וגלגלי הענק עוצרי הנשימה, ועל הקוסמים ומאחזי העיניים למיניהם, שעוררו ענין רב ומשכו בחבלי קסם אלפים מבנינו ובנותינו (הכל בהפרדה גמורה כמובן). על טיולים מאורגנים ומאולתרים בכל סוגי הרכב מדן ועד באר שבע וממטולה עד אילת, עמוסים בהררי קופסאות של עוגות קוקוס ובקבוקי מיץ טבעי לאין ספור. על חוויות בלתי נשכחות בנסיעה לחרמון ולבניאס, לעין גדי ולמצדה, במדבר ובערבה בנגב ובחוף הים, ועל השיט בפארק הלאומי ובנמל הקישון ובים כנרת והצלילה בים האלמוגים...

ואחרון אחרון חביב: הטיסה בהליקופטרים בשמי ירושלים עיר הקודש! אנשים נשים וטף מכל השכונות נהרו למלון הילטון, משם נסקו המסוקים והתרוממו אל על בקול רעש גדול. הילדים רעדו מפחד כשהכנפים התחילו להסתחרר בשריקה מחרישת אוזניים. "מוישהלה, אל תפחד... תחזיק חזק: תהיה גבור!" ההאטוסים נכנסו במסירות נפש... המסוקים זינקו אחד אחרי השני — ארבע דקות באוויר הצח של ירושלים יפה נוף משוש כל הארץ — וחזרו עם הילדים עצורי הנשימה לגאות ההורים ששבעו מלא חפניים נחת. חוויה כזו לא היתה לילדי ישראל גם בימי שלמה המלך... אמנם התענוג עלה למשפחה מאות שקלים חדשים, אבל מה לא עושים למען שמחת יום טוב? הם מצטטים לכם גמרא מפורשת: "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה חוץ מהוצאות שבת ויום טוב"...

כך נהנו עוללינו וטפינו נערינו ובנותינו משמחת החג ביבשה בים ובאוויר...

יש שמועות שלקראת חול המועד סוכות שיבוא עלינו לטובה כבר מתכננים טיסות שמחה לירח... צריכים רק לברר מבחינה הלכתית אם יהיו חייבים שם בסוכה או לא...

* * *

למעשה עמדתי אמנם לכתוב על כל ההרפתקאות הנ״ל ונסים ונפלאות כיוצא בהם, אבל הסתבכתי עם הפיתה־פלאפל... והכל מפני שרציתי פעם אחת בחיי להיות כמו כולם...

לא פעם אומרים לי אנשים שאני לא בסדר, שאני שריד מהדור הקודם, שאני רוצה לסובב את הגלגל אחורנית, שאנשים יחיו כמו לפני חמשים שנה. הם טוענים שצריכים להתנהג כמו כולם, שאי־אפשר לשחות תמיד כנגד הזרם. הם אפילו מביאים לי מאמר חז״ל: "לא יהיה ער בין הישנים ולא ישן בין הערים ולא יושב בין העומדים ולא עומד בין היושבים וכו'".

"נו, טוב, אמרתי לנפשי, ננסה פעם להיות כמו כולם, לא נבקש חשבונות רבים, נעשה מה שכולם עושים... אבל מה? כמו תמיד אני מפגר אחרי הזמן... רק כעבור 24 שעות לאחר צאת החג, נזכרתי שעדיין לא קניתי פיתה פלאפל...

במוצאי החג הייתי עסוק בפינוי כלי הפסח ובהעלאתם על הבוידים", למרות ההתרוצצתי כמו כולם בכל החנויות בנסיונות שוא כדי להשיג חבילת קמח שנטחן לאחר פסח וקצת ביסקויטים ואיטריות מהייצור שלאחר החג, הסחתי את דעתי מכל שאר העניינים.

רק לעת ערב כשחזרתי מתפלת ערבית בזכרון משה וראיתי את ההתערות הגדולה של המוני בית ישראל על המאפייה שבקרבת מקום, שמעתי שאנשים מדברים בלהיטות רבה על לחמניות טריות, גלידה, פיצה ו... פיתה־פלאפל...

* * *

כשהאזנתי לפני פסח לזעקת השוד והשבר של פוסקי השעל ואנשי ההפקר למיניהם סביב החוק האוסר מכירת חמץ בפסח, ואת הבכי והנהי של העתונות החילונית נגד הכפייה הדתית הפוגעת בחופש הפרט ע״י שלילת פיתה טריה מפיהם של אזרחי ישראל במשך שבעה ימים רצופים, הייתי מלא השתוממות. תהום של תאוותנות וחוסר ריסון הידרדרו כל אלה שאינם מוכנים לקבל עליהם את סייגי התורה והמצוות, עד שאינם מסוגלים להיות שבוע ימים בלי פיתה פלאפל...

אך כשראיתי את הלחץ ההדוק ליד המאפייה ואת המכוניות שהגיעו לכאן מכל קצות העיר, וכיצד אברכים ויהודים בעלי צורה נלחמים במרפקים כדי להיכנס פנימה ולהגיע לתור של הלחמניות הטריות — כבר לא יכולתי להתפלא על שותאי הדת שיצאו מהכלים כשביקשו לשלול מהם את התענוג הזה. להיפך, נוכח התקפת הבולמוס הזה ללחמניות הטריות, לא יכלתי להשתחרר מהמחשבה שאם כל אלה התקיימו בפסח רק על מאכלי מצה ושאר ירקות, יכלו להתגבר ממאכל תאוה זה במשך שבעה ימים רצופים — הרי הם באמת גבורי כח!

* * *

"אני אעמוד כאן בתור" צעק אברך. שהצליח להידחף פנימה, לעבר בנו שעמד בחוץ "ואתה תקפוץ בינתיים אל הפלאפל לתפוס תור שם"...

"כמה לקנות? עשר?" שואל נער את אמו שחיכתה בחוץ.

"כהיע עשר? משהדת לו האם הרי צריכים גם בשביל אהרלה וברכהלה וציפי ויענקלה ודודי... תקנה חמש עשרה..."

המאושרים היוצאים עם השקית של הלחמניות המהבילות, ממהרים הביתה כדי להלקם לבני הבית המחכים שם בכליון עיניים. אחרים, שבאו לכאן יחד עם כל בני המשפחה מחלקים להם את המעדן הנכסף כאן ברחוב. "תעשה ברכה!" אומרת אם אחת לבנה הקטן שהחל לנגוס מיד מהלחמניה החמה... אני זוכר שבימי ילדותי היו מקפידים מאד שהילדים לא יאכלו דברי מאפה חמים, ההיינו חייבים לחכות עד שיצטננו לגמרי. היום לא מפחדים מכאבי בטן. מרת הבטחון מרקיעה שחקים... "זה לא יזיק לך..." אומרת האם והחמניה. על כל צרה שלא תבוא יש היום כדורי הרגעה, סדיסכל, הלפה, רפא־כן... זה יהיה בסדר, אל דאגה...

נאמן להחלטתי להיות הפעם כמו כולם, נדחפתי גם אני פנימה בכס... הסתדרתי בקצה התור יחד עם כל היהודים המיעים מחום התנור... אך בדיוק ברגע זה הודיע האיש שמאחורי הדוכן שהלחמניות נגמרו... "בעוד שעה יהיו לחמניות חדשות"...

מי שלא ראה את פניהם המאוכזבים של רעבי הלחמניה, לא ראה אנשים מאוכזבים מימיו...

נו. כה אפשר לעשות? אתם רואים? גם כשאני רוצה להיות פעם כמו כולם זה לא הולך לי...

* * *

חלק מהקהל נשאר עומד על משמרו. מילא, נחכה שעה... אבל רוב הציבור החליט לנסות את מזלו בחנויות הפלאפל בגאולה... הלכתי בעקבותיהם, עד שהגענו לחנות הפלאפל הראשונה. שם עמד "ראש על ראשי" איזה מאה בני אדם וערכו מצור סביב האיש שעמד מאחורי הדלפק וטיגן את הפלאפלים הריחניים... כולם עמדו בשקט ועקבו בפנים מתוחים אחרי תנועותיו. הם התבוננו בשקיקה כיצד הפלאפלים הזהובים והקריים שם במחבת, וכיצד הוא שולה אותם מתוך השמן הרותח ומכניסם לתוך הצא־הפיתות, מוסיף קצת טחינה, קצת שאר ירקות, קצת סחוג ומאכל המעדנים מוכן לנגיסה... מי בתור?

אני התייאשתי מלכתחילה ולא נדחסתי לתוך התור. אך בהת־בנני במחזה מן הצד התפלאתי כיצד הוא מסוגל לעבוד כאשר מאתיים עיניים נעוצות בפניו ועוקבות אחרי כל תנועה שהוא עושה. על כל פנים הוא עשה את מלאכתו באמונה והשקיט את יסודי הרעב של הצרכנים ככל יכולתו. מי שזכה במנת הפלאפל חיפש לו איזה מקום מיסתור כדי להנות בשקט ובאין רואים מהחריף החריף הזה... או לרוץ הביתה להביא סוף לילדים. מי שלא זכה (כמוני למשל), הלך לנסות את מזלו בחנות השנייה. אך גם שם חזר אותו מחזה. האנשים היו מיואשים עד שמישהו אמר: "אין סיכוי להשיג פלאפל. נלך לחפש לפחות איזה פיצה או גלידה"...

* * *

נסחבתי איפוא כמו כולם אל הפיצריה המפורסמת בגאולה. אך כשהתקרבתי לשם ראיתי שדלת הזכוכית הגדולה סגורה ומסוגרת. אין יוצא ואין בא כמו העיר יריחו בשעתה. מסתבר שהפיצריה רחבת הידיים התמלאה בהמון אדם עד כדי התפוצצות והי' מוכרחים לסגור את הדלתות...

מה עושים?

"בוודאי ישנה איזו כניסה אחורית" אמרו שני צעירים שהגיעו ברגע זה בטנדר מהר־נוף... "הרי האנשים צריכים לצאת מאיזשהו מקום"...

ואמנם מהכניסה השנייה יצאו מפעם לפעם בני אדם מאושרים כשהם מלקקים את גביעי הגלידה, או חומקים בחשאי עם שקית הפיצה, כאילו חששו שמישהו עלול לגזול אותן מידיהם...

האנשים התחילו לחפש בקדחתנות את הדלת האחרונה... "מה? אנחנו קונים כאן כל השנה! ועכשיו לא יתנו לנו להיכנס?"

כיון שאני לא קניתי כאן אף פעם לא פיצה ולא גלידה, ידעתי שאין לי כל סיכוי להיכנס... חזרתי איפוא הביתה בעצבים מרוטים ובידים ריקות...

* * *

בשנה הבאה יצטרכו אנשי ההלכה לבדוק אם יהיה אפשר להקפיא פיתות־פלאפל בערב פסח ולמכרן לגוי בחמץ. כדי לפתור את מצוקת הפלאפל שלאחר החג — ויאכלו ענוים וישבעו...

על כל פנים אתם רואים שלא הולך לי להיות כמו כולם, אפילו כשאני משתדל בכל כחי...

ועכשיו תגידו לי אתם, האם במצב כזה של לחץ הדוק, צפייה ומפח נפש, הייתי מסוגל לכתוב בשבוע שעבר מאמר בעתון?

مكان الأصل

هكذا من الأصل

המודיע

על הארץ הזאת

במה עסק הישוב ומנהיגיו בימים שבהם הובלו יהודים לתאי הגזים?

"הישוב כולו נרתם להתגייסות לצבא בריטניה ולפלמ"ח, מי שלא התגייסו עסקים בפיתוח ענפי תעשיה ובנין. ארץ ישראל מלאה צבאות הברית, להם דרושים מתנות, שירותים, מזון, משק הישוב גואה, קמים טולל בונה, תעשיית המזון ומסביב פרדסיפוריסי, בתי הקפה בתא"א גדושים אדם, חיים וצוהלים — במקום לשים שק על מתניים, להפגין כל שבוע, ללחוץ על הבריטים, לאפשר הצלה, והתנועה הקיבוצית עסוקה מעל לראש בהכנת כנס המחוללות בדליה, בכנען השקדיה פורחות ושם השוחט שוחט".

דברים אלה אינם מופיעים בחוברת הידועה של רבי משה שנפלד ז"ל הם הופיעו ביום הזכרון לשואה ולגבורה, בעתון שאינו עוין את הציונות, הוא עתון מפ"ם "על המשמר". במאמר, הנושא את הכותרת "מחול המאה" מאת יואל בן פורת, הוא מוסיף:

"יושבים במה בחורים בקושטא שליחי הסוכנות השולחים אגרות אזעקה. אולם הסוכנות היהודית של ההסתדרות הציונית, היודעת את הכל, מקדישה את רוב הזמן לזוטות, תוספת יוקר לפקידיה...".

והמנהיגות, בן גוריון ווייצמן, יושבים באנגליה ובארצות הברית, ובמה הם עסוקים, הוא מגלה לנו, מכינים את הועידה היהודית הגדולה של יהודי אמריקה ועוסקים בתוכנית בלטימור. לדברי מאמר אחר, הקונפציה: "בנין הארץ, חשוב יותר".

יואל בן פורת תמה מה קרה למנהיגי הישוב ובמיוחד לד.ב.ג. "איך בגדו בו הגיונו חזונו ועוצמת מנהיגותו והוא מנסה להעלות הרהורים, הרהורים קשים שכאמור, ככל שנשמעו מפי יהודים חרדים קמו עליהם בשצף קצף:

"ומי יודע שמא צדקות הלשונות הרעות האומרות שראשי הישוב היו מנוכרים בדרך זו או אחרת לגולה. יש לכך אפילו שירים של טבנקין הצעיר (למרנו לשנוא את הגולה ומשהו ברוח זאת. ציטוט לא מדויק).

"בן גוריון, אשר שנים נשחק במאבקים הקשים עם יהודי פולין ואשר היתה בו גם מידה של כעריות גם אחר הקמת המדינה. יתכן שלקה בחוסר ההזדהות מחלוטת. הוא זכר את המאבקים עם אגודת ישראל האנטי ציונית, עם דובנובסקי ואנשיו הרבים בפולין, עם תנועות השמאל החלוציות. למפא"י לא היתה אחיזה חזקה בקרב יהודי פולין. יתכן שהיה DISENGAGED פסיכולוגית ורוחנית מיהודי הגליציות המצוקה. שמעתי מחוקר, שבן גוריון סלד מיהודים שזעקו "גוואלד" ושינו "אם ירצה השם" "ואלוקים יעזור". אלה היהודים שבשנות העשרים ובטרם הספר הלבן של שנות ה־30, יכלו לעלות כאשר שערי הארץ פתוחים אך סירבו בישבם על סיר הבשר. את גודל השבר ראה אז ב־1946-45. המדינה עומדת לקום אך גדודים אין לה, זולת שארית הפליטה.

"אני מסרב להאמין שאלה היו מוטיבציות בהתנהגות ראשי הישוב. אך בהיעדר מעשים גדולים של התגייסות למען הצלה, לא ניתן להתעלם מקולות צורמים אלה."

מאמרים אלה שבהם משתקפת התפנית (ראה גם מאמרו של י. שפיגל בעמ' ג') בהתייחסות לכעיית המחול הנורא מכולם. אינם יהודים. בימים אלה פירסם העיתונאי שבתי טבת. מי שכותב ביוגרפיה מקיפה על בן גוריון מאמר תחת הכותרת "בן גוריון והשואה: חיוור והצלה".

במאמר זה הוא מעלה שורה של תמיהות ומנסה להסביר את בן גוריון. אך קודם כל הוא קובע על סמך ציטוטים רבים מנאומיו וכתביו של ב.ג. עצמו — שהוא צפה את העלול לקרות. ב.ג. שבהזדמנות מסויימת בהנייה בתחנת הרכבת במינכן רכש את ספרו של היטלר "מיין קאמפף" ובעקבות זאת (בשנת 1934) אמר בועידת ההסתדרות: שלטונו של היטלר מעמיד בסכנה את העם היהודי כולו. מי יודע אולי רק ארבע או חמש שנים עומדים בינינו ובין היום הנורא ההוא". "חורבן צפוי ליהודי גרמניה ופולין ושאר ארצות מזרח אירופה".

מאליה עולה כמובן השאלה מדוע מאוחר יותר בתוך מהלך המלחמה כאשר החלו להגיע הידיעות, התייחס אליהן בהסתייגות.

אך השאלה הקשה יותר היא כאמור, מדוע גם מאוחר יותר כאשר היה ברור המצב, גם אז עדיין לא התארגנו לפעולות הצלה. ש. טבת המנסה להסביר כאמור את בן גוריון מנסה לעטוף זאת בדיבורים יפים, אך מתוך הדברים דומה שמבצבצת אמת נוראה:

ב.ג. דגל באיסטרטגיה של "ניצול האסון", כך היה אליבא דש.ט. בעת המאורעות בשנות תרפ"ט ותרצ"ו. שבעקבותיהם דחף לבניית נמל יהודי בתל אביב.

ב.ג. עניין אותו איך לנצל את המצב כדי להעלות יהודים לארץ ישראל ולהקים בה מדינה יהודית. כך רצה להשפיע על מנהיגי המערב על רוזוולט ואחרים.

"יואל מול כחזו הגובר של היטלר — כותב טבת — קרא בן גוריון שוב ושוב להפוך "אסון... לכוח מפרה" ו"מצוקה" שגם היא "כוח פוליטי למנוף", כי גם ה"חורבן" הוא גורם "להתחשת מפעלנו". במאי 1936 אמר למפא"י:

"אנחנו מעוניינים שהיטלר יושמד, אבל כשהוא ישנו — מעוניינים אנו לנצל את הדבר לבנין הארץ.

"להנהלת הסוכנות הסביר שיכוח הציונות נובע מגודל הצרה היהודית". "אידיאה גאולת... הופכת את הצרה למקור כוח חיובי... כוח הצרה הגדיל את כוח הציונות".

"מרגע שחזה את סכנת ההשמדה הנשקפת לעם היהודי, התמזג אצל בן־גוריון מצוקת הזמן לנוכח השואה הבלתי נמנעת, הצורך הדחוף בהצלה ורעיון "ניצול" האסון והפיכתו לכוח "מפרה", והיו יחד לדחוף פעולה קדחתנית."

הביוגרף של ב.ג. תוהה היום, ובהמשך הוא מודה וקובע: "זו היתה איפוא טעותו הגדולה והיא שקבעה את מהלכיו. מי שהיטיב לנצל את האסונות שהמיטו הערבים, לשם חיזוק הישוב, נעשה רב־אמן במקצועו זה עד כי יישם אותה תפיסה לאסון־היטלר. כאילו אמר בן־גוריון, כל אסון המחיר שיכולה הציונות להפיק ממנו; ומאסון־היטלר, המחריד והנורא מכל אסון, ביקש לגבות מחיר גבוה מכל מחיר שקדם לו.

"אין ספק שאסון מוגבל או "שואה", כפי שכינהו עוד לפני שהתברר מהי באמת שואה, היתה בעיני בן־גוריון מקור של כוח ותנופה חזר אדיר להגשמת הציונות. לא היה בידו למנוע אותה ולכן רצה לפחות להפיק ממנה "מנוף" לשינוי יסודי במצבו האומלל של העם היהודי."

"ברוח זו נשא גם את נאומו בוועידת־המפלגה ב־25 באוקטובר:

זוהי "התורה" הציונית שלנו: לצקת את האסון היהודי בדפוס גאולה... יש לנו כוח... ויש אסון גדול — זהו כוח. אם יש אידיאה הרי יכולים להפוך את האסון לגאולה. אסון של מיליונים לגאולה של מיליונים.

עוד בשנת 1943, כותב טבת, כבר נתן ב.ג. דעתו לנושא השילומים שינתנו כפיצוי על ידי הגרמנים. — עוד ההשמדה במלוא הקצב ואין הוא מפנה את עיקר הפעולה אל ההצלה אלא לתועלת החומרית שתצמח ממנה לבנין הארץ. הוא חשב על "הירושה" של 6 המליונים וכה אמר:

"מי יהיה היורש של ששת מיליונים היהודים שנהרגו... זוהי השאלה... על זה צריך לחשוב, לזה צריך להתכונן... צריך לבנות מכשיר שידבר בשמנו", מכשיר שיקבל "פיצויים כספיים לעם היהודי מגרמניה לשם הקמת ארץ־ישראל". "כמדומה — כותב ש.ט. — לא היה ביטוי בולט מזה לניצול אסון יהודי למען הפתרון הציוני".

כאשר התבטא הרצוג בביקורו בגרמניה, כאילו הוא מיצג את 6 מליוני הקרבנות עטו עליו בטענות קשות. מסתבר שאין הוא הראשון, כבר ב.ג. טבע את המונח הזה ואת דרך המחשבה שהאסון הזה הוא שנתן את הדחיפה להקמת המדינה היהודית. על רקע הדברים הללו עוד יותר מתעוררת התביעה שהגיעה השעה לחקור בעמקות וללא משוא פנים את מחדל השתיקה וההשתקה.

ד. ירושלמי

האמנם "ברשנו מכל עם"?

"התיירים הישראליים גורמים להתדרדרות מוסרית של הנוער המצרי"

העתון המצרי "אל־שעב" הקובע את הדברים קורא לממשלתו לא להרחיב קשרי התיירות עם ישראל

"התיירים הישראליים גורמים לצעירים מצריים לפרוק מעליהם עול המוסר. התיירים הישראליים שנהגים שלא בצניעות גורמים לצעירים המצריים הפוגשים בהם באתרי התיירות במצרים לחקות אותם ולנהוג כמותם — תוך כצרים להשגיח שלא תרשה התדרדרות מוסרית לצעירים" — דברים פוגעים ומביישים אלו כלולים בכתבה נרחבת בעתון המצרי "אל־שעב" המאשים את מדינת ישראל במיהוד תיירות אוהדיה במצרים כדי לשמור על אחיזה בסיני.

"הדבר המצער הוא שיתוף הפעולה המתמיד מצד האחראים המצרים המסייעים להצלחת מזימה זו. זהו משחק באש שיהיה כרוך בעתיד בתוצאות חמורות ביותר".

העתון טוען, כי שלטונות מצרים מסייעים לישראל בהגשמת יעדיה.

במאמר המתפרסם ב"אל־שעב" כותב ד"ר אחמד חסין אלצאוי: "עובדות מסויימות המסתתרות מאחורי ההישגים שמימשה מצרים בתחום התיירות בדרום סיני בשנים האחרונות מעידות, כי בין הישגים אלו מקשורים "חוטים" משותפים המוכיחים שקיימת תבנית להפנית התיירות בתופי דרום סיני לכיוון מסויים המשרת בראש ובראשונה את ישראל ואת יעדיה.

עובדות אלו מתבטאות בהסכם התיירות שהצליחה ישראל להשיג, אשר מאפשר לישראלים להיכנס לדרום סיני דרך טאבה ללא אשרה למשך שבוע, וכן מתבטאות בכך, שהתכנון התיירותי המצרי באיזור זה עלה בקנה אחד לחלוטין עם יעדי ישראל החותרים לשמור בדרום סיני על אפשרות לדריסת רגל".

"נדמה לנו שבעוד המדינאים עסוקים בשלום ובועידה בינלאומית, עדיף שישימו לב שהסכם השלום אכן ימנע שפיכות דמים, לא בנשמות וגם לא ברוחניות.

י. אריאל

המדינה מסבסדת את האלכהוליזם

הממשלה מקציבה כספים להקמת מוסדות לגמילת אנשים מן האלכוהול, לאחר שרבים מן האזרחים, לרבות בני נוער נלכדו ברשת זו ומערערים את בריאותם. בידי הממשלה יש אמצעים לרסן נטיה חולנית זו, אולם היא עושה את ההיפך.

אחד מיצרני המשקאות האלכוהוליים גילה לנו, כי הכורמים מקבלים סובסידיה של מאתיים דולר לדונם, והסובסידיה זו מאפשרת להם להפיק בקבוקי משקאות חריפים, כמו ייש וקוניאק במחירים אפסיים, מחירים שאינם עולים בהרבה על המחיר של משקאות קלים.

אם ניתן להשיג בקבוק יין שרף באחד השוקים במחיר של שקל וחצי לבקבוק, הרי זה הפיתוי הגדול ביותר למשתכרים. הסובסידיה הניתנת לכורמים, מגדלי הענבים, היא תוצאה של יחסי קירבה משפחתי בין שרי ממשלה לבין הכורמים. סובסידיה זו לא בוטלה למרות שהממשלה פוגעת בסובסידיה שניתנה למצרכים חיוניים.

נראה שיד ימין אינה יודעת מה עושה יד שמאל.

מ. דוידי

חיים אשר ברגמן

סוף שבוע

מבחינת הידיעות הסותרות על פגישתו, או אי פגישתו, של שמעון פרס עם המלך חוסיין, נראה כי האמת היא באיזשהו מקום באמצע, לאמור: שמעון פרס אמנם ביקש להיפגש עם חוסיין, אולם המלך סירב.

★

מקצועו של העד, שהעיד השבוע במשפטו של "איוון האיום", מציאת נקודות דמיון בין תמונות לצורך השוואה — הינו חשוב ביותר עבורנו, ומן הראוי היה להשאירו בארץ.

המטלה הראשונה שניתן היה להטיל עליו היא, בדיקת שלוש תמונות של שמעון פרס, האחת מלפני הבחירות, השניה מתקופת כהונתו כראש ממשלה והשלישית בתפקידו כיום — ולנסות למצוא, אם יש, נקודות דמיון בין התמונות.

★

המחלוקת החדשה בממשלה: למי תהיה הזכות ללחוץ על המתג, המזרים זרם לכסאות השרים, במטרה להקפיצם ממקום מושבם בתחושת כאב.

★

הרבה כאב ראש היה נחסך לראשי השלטון במדינה, לו היו מיישמים את הרעיון שיושם באיוש הועדה למעקב אחרי פעילות המורמונים, כאשר בראשה הועמד מורמוני. למשל: בראש ועדת החקירה למלחמת לבנון היו מציבים את אריאל שרון. בראש ועדת החקירה לפרשת השב"כ, היו מעמידים את ראש השב"כ אברהם שלום ובראשות הועידה הבינלאומית לשלום את ח"כ כהנא.

★

למה צריכים היו הנערים מרחובות לשסות את הכלב בתלמיד הישיבה, והרי הם עצמם מסוגלים לעשות זאת מן הכלב (מי יתן לי ת"ח...).

★

אולי כדאי באמת להקדים את הבחירות ולהיווכח אחת ולתמיד, כמה תמיכה יש בציבור לחיזור המסוכן אחר הפלשתינים.

"מחשבה שניה" בענין גיוס בני־ישיבות

בעתון "על המשמר" השבוע יום ד', מופיע מכתב שהוא מבטא מחשבה שניה בענין גיוס בני ישיבות לצבא.

האיש הכותב, דן כיטוב, מפחד מפני חזרה בתשובה, וזה חשוב יותר בעיניו, מאשר עניני בטחון ואפליה בין דם לדם כלשונם של "נאמני תורה ועבודה"

"הקריאות הנשמעות בציבור שלנו, לביטול דחיית השירות בצה"ל לבחורי ישיבות, נובעות לדעתי מחוסר מחשבה מעמיקה, הכם הוא זה הרואה את הנולד, והנולד במקרה זה הוא, שציבור גדול של חרדים בשירות הצבא עלול להשפיע באופן הרסני על הבחורים החילונים הצעירים שאיתם הם משרתים.

ביטול הדחיה עלול להיות בומראנג בדמות הגדלת הורם של "החוזרים בתשובה" בתוך הצבא. אם כן, לדעתי עלינו לשקול מחדש תביעה זו.

דן כיטוב, ירושלים

בעקבתא דמשיחא חוצפה יסגא

נראה שאנו נמצאים בתקופה של עקבתא דמשיחא, שבה יש כוח לחוצפה לסמות, אחרת קשה להבין, כיצד משלימים כל הגופים המגעים בדבר עם הצבת הפסל של יעקב אגם על הבנין המשקיף אל הכותל, בנין הנושא את שם האידרא ואין אנו יודעים אם זה מכוון לאידרא של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, או תרגום של שם האיש המיסד את הבית שהוא עצמו קרוי בשם גורן, שהוא תרגום ארמי.

אין עוד תבנית שההתנגדות לה איחדה גורמים כה מרוחקים מכל הקצוות, כמו פסל זה שמציג אש ומים, ומנצל את זכר השואה. למרות שלא ביקש שום אישור של הרשויות נתנו אישי מדינה בכירים את הגושפנקא שלהם למעשה. שר הדתות זבולון המר ועוזריו החרימו את הטקס, שנערך ברוב סנגוניות. איש מן השרים לא שאל, אם הסכום של חצי מיליון דולר שהושקע בששת הקנים, אין לו מטרה חשובה יותר. איש לא שאל, כמה תלמידים לומדים בישיבה זו, איש לא ערער, על כך שהוא היה הראשון שביקש למסחר את רחבת הכותל המערבי, והיה הראשון שהנציח שמם של נדבנים בתוך הרחבה, כדי לעשות נפשות למען הכולל שיסד בבית שנרכש על ידי משרד הדתות לפני תשע עשרה שנה.

אגב כך נודע, שההצעה להקים ברחבת הכותל ישיבת הסדר נדחה על ידי ארגון ישיבות ההסדר בארץ, כיון שלדעתם אין צורך בעוד ישיבה, שהיא עשויה לשמש גורם מתחרה עם ישיבת הכותל הקיימת מזה קרוב לעשרים שנה, ואשר כבר הקימה לעצמה בנין מפואר בצורת הממשלה.

נראה, שאנו נמצאים לא ב"אתחלתא דגאולה" לפי הנוסח של הרב גורן, אלא בעקבתא דמשיחא שבה יש ערך לחוצפה. אחרת היו מסלקים מן הרחבה אותו פסל שנועד למסחר את הכותל המערבי, יותר מאשר להנציח את השואה.

י. יעקבי

החשש של המפא"יניקים:

"אנשי הליכוד יתחזו למשחררי היהודים מרוסיה"

בתקופות קודמות, בראשית שנות המדינה, היו מתביישים לדבר על כך בקול. בחוגים פרליטיים התופעה מוכרת. אם נהיה כנים, יש להודות שהיא לא פוסחת על שום חוג מפלגתי. חשבונות הרווח וההפסד הפוליטי הם רעה חולה, המשחיתה את הנפש הטובה. אם זו נתפסת כמובן לפוליטיקה. אולם מה שפעם היה נעשה בחדרי חדרים, לפעמים אפילו בבחינת ליבא לפומא לא גליא, הרי כיום הפכו להיות נושאים נדונים בפומבי. ללא בושה וללא רתיעה. כך נערך בימים אלו דיון בשאלת הרווח וההפסד מעלייתם של יהודי רוסיה לישראל.

אין זה סוד שמפלגות וארגונים נערכים לקראת קבלת הנתח שלהם בסלקציה האנושית שיערוך "מגנלה" הרוחני בנמל התעופה לוד. אך שאלה אחרת העלתה לדיון פומבי בימים אלה: מה ראה שמעון פרס על כך להעלות נושא זה לדיון בפגישתו עם נציגים רוסים ברומא, וכל פעילותו למען הועידה הבינלאומית, כאשר התנה את שיתופה של רוסיה על ידי פתיחת שעריה לעליית יהודים. "יהרי בין כה כאשר יגיעו העולים ללוד יקבל את פניהם חיים אהרון ראש מחלקת העליה של הסוכנות וילחץ את ידיהם. דוד לוי ידבר אתם על השיכונים ומשה קצב יבטיח להם תעסוקה".

את הדברים הללו השמיע חבר נכבד במפלגת העבודה, הוא לא הציע למנוע את התפתחותה. הוא רק מצביע על הצורך להסביר לעם שהתנגדותו של שמיר לרעיון הועידה הבינלאומית היא פגיעה בסיכויי העליה מבריה"מ. אם כי ספק בכלל אם יש אפשרות לקשר בין 2 הדברים, ואם בכלל זה מה שהסובייטים רוצים. בכלל הרי ברור שהדיונים עם הסובייטים בנושא זה לא התחילו מהיום, אם הנס הזה יקרה, האם ניתן להתעלם מן התרומה האמריקנית לנושא זה, מן ההפגנות או הדרישות של חוגים וממשלות באירופה?

במפלגת העבודה גם לא סולחים על אפיזודה היסטורית שקרתה כאשר נחתו בני הערובה באנטבה, בנמל התעופה לוד ובין מקבלי פניהם היה גם מי שהיה אז ראש האופוזיציה מנחם בגין ובין הקהל היו מי שהריעו בגין בגין!, מסתבר גם שהכעס אז לא היה רק בשל הקריאות. הרי גיבור מעשה זה היה קצין צעיר ומוכשר ששילם בחייו באותה פשיטה, יוני נתניהו הי"ד. הוא בן למשפחה חרותית, אחיו שנבחר שנים אחר כך על ידי בגין לנציג ישראל באו"ם בנימין נתניהו, מדובר בו נכבדות כמי שיהיה בין העשיריה הפותחת את רשימתה לכנסת. פרשת אנטבה בהחלט לא הזיקה למפלגתו מבחינה פוליטית. לא במקרה לא יכולים לסלוח להם אנשי העבודה על אותן קריאות.

אגב, בנימין נתניהו, יש הרואים בו אחד המועמדים העתידים לראשות הממשלה, אם לא מיד הרי כשלב שני לאחר דור הביניים.

א. צבי

זקהיים ליד הכותל המערבי

דב זקהיים הצעיר הדתי שהיה עוזר לשר ההגנה האמריקאי, פרש מתפקידו וחזר לעסקים פרטיים. אין אנו יודעים אם זה תוצאה של אותה התקפה של מנהל התעשיה האוירית שמצא לנכון להתקיף "את היהודי הטוב חובש הכיפה" על שהעלה את התנגדותו להמשך ייצורו של מטוס "לביא".

זקהיים שבודאי כיהודי טוב, ביקר ליד הכותל המערבי בכל הזדמנות ביקור בישראל, לא לצורך פרסומת ואין צילום שינציח ביקור זה. אולם, בימים האחרונים נתקלנו בשורה ארוכה של כסאות נאים, שהוצבו לשרותם של המתפללים ליד הכותל, ועליהם מצאנו כתוב, כי זו תרומתה של משפחת זקהיים מברוקלין.

לא ידוע, אם זו אותה משפחה, אבל שמה עולה על שפתי רבים.

מ. ירושלמי

אין דבר העומד בפני הרצון

"כאשר הנחנו את אבן הפינה למועדון הראשון "בית לפליטות", היו רבים מתוכנו שלעגו לנו, הביעו ספיקות על האפשרות להקים מוסד בכוחות עצמנו, אבל המציאות הפריכה את ההנחות המפקפקות. אותה מדה של ספקנות היתה בלבם של ידידים כאשר נכנסנו להתחייבויות גדולות לרכוש את המגרש שעליו הוקם "בית ההחלמה ליולדות" שבהרי ירושלים, דילגנו על מיכשולים ואבני נגף רבים והגענו עד הלום, בעזרתם של ידידים ורצון חזק של האנשים שעסקו במלאכה זו ובסייעתא דשמיא נזדמן לנו עתה המדבן החרדי רבי זלמן ליב ואלדמן, אשר ניאות להקים את האגף השני של בית ההחלמה. — בדברים אלה פתח רבי נפתלי רוזנפלד את חגיגת הנחת אבן הפינה שהתקיימה בצניעות.

אגף חדש זה ירחיב את כושר הקליטה של בית ההחלמה בעוד 38 מיטות לאחר שכבר כיום קטן המקום נוכח הביקוש הרב, כאשר 60 המיטות הקיימות מאוכלסות וגדול הלחץ של יולדות מכל חוגי הציבור החרדי. ציבור זה שהוא זקוק למוסד זה, כיון שרבות הן המשפחות ברוכות בילדים. בתי החולים מגרשים את היולדות 48 שעות אחרי הלידה, והיולדת צריכה לחזור לביתה עוד לפני שהיא מתאוששת מן הלידה ולטפל במשפחה גדולה.

כל הרואה את הבית בתפארתו, רואה כי אין דבר העומד בפני הרצון, וצריך רק לעשות, ועל כך יש ההבטחה וברכתך בכל אשר תעשה. צוות המנהלים המוכשרים של רשת מוסדות אלה, רבי שלמה פפנהיים, רבי נפתלי רוזנפלד ורבי שמואל שטרן, הוכיחו זאת למעשה, והם זוכים להערכה רבה מכל החוגים החרדיים.

בהזדמנות זו סיפר, הרב רוזנפלד, שבית ההחלמה מרשים כל כך את כל מי שמבקר בו, עד כדי כך שרבה של אנטוורפן הגאון רבי חיים קרייזווירט, שהיה אורח כבוד במסיבה של אחד המוסדות הגדולים שהתקיים בלונדון, מצא לנכון להקדיש מקום להביע התרשמותו החיובית מביקור שעשה במוסד, מוסד שעמד לימינו וסייע לו בכל הזדמנות. ובכך עשה נפשות למען בית ההחלמה.

גם הנדבן להקמת האגף החדש השתכנע להרים תרומתו הנכבדה תוך כדי ביקורו במקום יחד עם בני משפחתו.

מ. ירושלמי

משה הירש "מעניק" את הכותל מתנה לערפאת

לפני שנים רבות דנה "ועדת הכותל" בשאלה, למי שייך הכותל המערבי לאחר שהערבים טענו, כי המקום שהוא חלק מחומת הר הבית שייך להם. בפני אותה ועדה הופיע גם מרן הגאון רבי חיים זוננפלד זצוק"ל. הועדה הבריטית פסקה מה שפסקה. כיום באים רבבות ומליוני יהודים להתפלל ליד הכותל.

אולם יש יהודי אחד, שהוא סבור כמו המופתי האג' אמין אלחוסייני, שהכותל הוא רכוש ערבי, ובראיון לעתון חילוני מספר משה הירש. שלפני שנה באו אליו שני תיירים מניו יורק ואמרו שהם רוצים לבקר בכותל ובקשו, לדבריו, שיקבל את הרשות מן המופתי הירושלמי, יורשו של האג' אמין, הוא הפנה אותו לראש הואקף חסן אל תאבוב. זה האחרון הפנה אותו אל משרדי הואקף, כאשר לא יצא דבר והאורחים שלו, עמדו לחזור. הפנה אותם לטורי נציג אש"ף בניו יורק, שיקבל הרשאה בכתב מיאסר ערפאת. שלדבריו הוא בעל הכותל..., כך חד וחלק, מפי יהודי הדבר פורסם בעתון "הארץ" שהכתב שלו שמע ממנו הרבה דברים בטלים, והוא יודע כי אינו מיצג איש. ובכל זאת נתן לו מקום ברוחב של חמישה טורים לבטא את כל השטויות ההבלים של אדם "חולה פרסומת" כפי שהעידו עליו תושבי מאה שערים, שאף סירבו להראות לו את מקום מגוריו של אדם שהוא משוקץ אפילו בסביבתו הקרובה.

ד. ירושלמי

טייס ב"אל על" מקבל משכורת גדולה פי שלוש ממשכורתו של טייס ב"בריטיש איירווס"

קברניט של בואינג 747 משתכר כמאה אלף דולר לשנה, משכורת זו גבוהה פי שלוש ממשכורתו של טייס בחברה "בריטיש איירווס" ופחות מזה, שכרם מגיע רק ל־29 אלף דולר לשנה.

הטייסים ב"אל על", כנראה אינם מסתפקים בכך, יש ביניהם שמתרעמים על "עומס עבודה" ובכדי ללחוץ על הנהלת החברה, הם גורמים לשיבושים בטיסות. ויש מהם שמתרעמים על כך שנשללה מהם האפשרות לקבל "שכר שבת". לאחר שהחברה הפסיקה את טיסותיה בשבתות וימים טובים לישראל.

כידוע צברה "אל על" גרעונות בסכום של 350 מיליון דולר בתקופה שבה היא טסה בשבתות, ולדברי חברת ביקורת, נגרמו חלק גדול של ההפסדים כתוצאה משכר השבת הגבוה, לעומת זאת הגיעה לכלל רווחים כאשר הפסיקה את הטיסות בשבת. החברה לא נפגעה מהפסקה זו.

לא רק בבנק לאומי קבלו המנהלים שכר גבוה בשעה שהבנק עומד לפני פשיטת רגל, שחייבה את הממשלה לקבל על עצמה לפרוע את מניות הבנקים.

כך הם מדברים והושבים

"משפחה גדולה"

באירופה, כאשר רצו לתאר משפחה מודרנית סטנדרטית שמענו פעם אומרים, "שני ילדים וכלב".

לאחרונה נתקלנו בכמה ביטויים מקוריים, שנאמרו על ידי בעלי הדבר עצמם, כמשיחים לפי תומם — במקום אחר רצה משהו לתאר דיון בין בני זוג העומדים לפני פרידה: אני אקח את האוטו ואת הכלב, את את הילד וההסכסות"...

מדריך טיולים אחד אומר: "הזדקנתי, התחתנתי, יש לי אחריות, אשה, שני ילדים, שני כלבים, משפחה גדולה". להם לא תהיה בעיה של חלוקה שוה...

זה שביקש לקבל את הכלב והמכונית רצה לשכנע את הצד השני, המכונית היא שיעבוד לכל החיים, הילד יגדל ויעמוד ברשות עצמו...

"דף חברותות" בהר נוף המחולל נפלאות

שיטה מהפכנית, אבל פשוטה שאין פשיטות ממנה, לשדך חברותות ללימוד בצוותא, גיליתי, בלוחות המודעות של בית הכנסת "בוסטון" של האדמו"ר מבוסטון, בהר נוף, ובעוד שבבתי כנסת, רבים מתלבטים בתור "בעלי בתים", ולפעמים אף בני תורה ואברכים עוברים תהליך של יסורי נפש, עד שמוצאים חברותא ללימוד, וכבר אמרו חז"ל חרב על הבדים, היושבים לבד ולומדים ללא חברותא המתסיסה את הלימוד.

והנה "פטנט" — כל הזכויות שמורות לקהילת הר נוף, בירושלים, הפתרון נמצא, יש שם דף רחב וארוך, בשם "דף החברותות", כל מי שמחפש חברותא, רושם לא את שמו, אלא את הנושא, ומציין מספר טלפון, הרשימה היתה ארוכה, אחד חיפש ללמוד בחברותא "דף יומי" ו"הלכה יומית", אחר כתב חומש עם רמב"ן פעם בשבוע, תוך ציון השעה הרצויה, אחר מסכת ברכות, חושן משפט, גם מחפשים תמורת תשלום ללמוד גמרא לבן, כל הבעיה היא לא להזדהות, וע"י מס' טלפון נשמרת האנונימיות.

בראשית הדף מוזכר שם גבאי לקביעת עיתים לתורה ומספר הטלפון, זהו גם רעיון גדול, שכבר הועלה בעבר, למנות לכל בית כנסת גבאי אחד או שנים, שכל תפקידו יהיה "קביעת עיתים לתורה" של צבור המתפללים, כל יהודי מצווה ב"תלמוד תורה כנגד כולם", ודברי תורה צריכים חיזוק, אדם בן תורה, שזיקתו הטבעית לתורה גדולה, יכול לחולל נפלאות, ע"י הצבת מגיד שיעור, אחרי בירור איזה נושא יכול למשוך את הצבור, שיעור בדף יומי, משנה יומית, הלכה יומית, תנ"ך, עין יעקב, קצור שו"ע, חיי אדם, מוסר, חסידות, זוהר וכו', גם הוא יכול להיות "שדכן".

הרעיון של "דף החברותות", הוא רעיון מצוין, שראוי ליישמו בכל 8000 בתי הכנסת שבארץ ישראל, וכן להפיצו בקהילות הקודש בחוץ לארץ.

זכיתי להיות בבחינת "הציץ ונפגע", הרעיון מתאים לכל דיכפין. הוא ראוי לכל מקום, לרבות ישיבות, כוללים, כל בתי הכנסת ובתי המדרש.

יעקב יבניאלי

התקשורת גורמת להתאבדויות

כל יום מתאבד בישראל אדם אחד וכל יום מנסים וכושלים עשרה נוספים לשים קץ לחייהם — זאת גילה מנהל בית חולים לחולי נפש.

רופא אחר באותו מוסד, משוכנע, כי יצרי החיקוי מביאים להתאבדות של צעירים ומבוגרים, לפי הנתונים שבידיו, המעידים שכל שידור טלויזיוני ותיאור מפורט של מעשה התאבדות, מביאים צעירים נוספים ללכת בעקבות "גיבורי" הכתבה.

אולם עובדה זו לא מנעה מהתחנה לבריאות הנפש, לתת להם לקרוא ספרים, המאיצים את רצון ההתאבדות.

בין המתאבדים, יש חיילים שמחזיקים נשק בידם, ויש גם מקרים של ילדים השולחים יד בנפשם בגלל זוג נעלים שלא נקנה להם.

ה"לחיים" של ראש עירית ירושלים

ידוע שראש עירית ירושלים קולק אוהב לאכול — השבוע שמענו שקולק גם אינו סולד משתית לחיים...

בלשכתו פתחו בקבוק שמפניה לכבוד אישורה של הועדה המחוזית לבניית האיצטדיון העירוני בירושלים למרגלות השכונה הדתית בית וגן. קולק וסגנו כתילה שתו "לחיים" לכבוד המאורע.

קולק לא אוהב שלועגים לו. הוא מתפרץ בחמת זעם נגד עיתונאי או פוליטיקאי, או אישיות ציבורית, אם אחד מהם שואל אותו שאלות מביכות.

כך גם נהג כלפי נציג אגודת ישראל בעירית ירושלים, הרב אברהם יוסף לייזרזון, בעת אשר הציע לקולק לא למהר ולגמור את כל השמפניה: "המשקה הזה — אמר — הוא מר מאוד עבורנו, הוא מהול בהרבה מרירות וכאב לב של הרבה מאוד תושבים ואורחים יקרים בעיר הזאת המתנגדים בתוקף להקמת האיצטדיון בעיר הקודש". "תשאיר קצת בבקבוק — עד לסיום המערכה"...

על אף בקשת הדובר להתחשב בו ולאפשר דיון רגוע ועניני — לא יכל קולק להתאפק ויריש: "מכל דבר אתם עושים סקנדל — ועק במרה — זה לא יזוק, לא ניתן לכם!"

ועדיין אלה אשר נוכחו בעת ישיבת מועצת העיריה אינם יודעים אם קולק היה אותה שעה תחת ההשפעה של ה"לחיים" או שקולק כמנהגו נהג...

י. שריקי

הרבנות הראשית קובעת במפד"ל על פי מה שמתחייב מהבג"צ

התנועה (המפד"ל) מקבלת את סמכות הרבנות הראשית — אומר המזכ"ל החדש של המפד"ל.

אולם יש "לנקב" להצהרה זו. בשאלת בחירת נשים למועצות הדתיות, תצטרך התנועה לבא בדברים עמה על פי מה שיתחייב מפסיקת הבג"צ. — כך מתברר משיחה שקיים עם עורך "הצופה". כפיפות בתנאי.

אירועים פוליטיים

לשמיר ורבין יש עמדות קרובות; פרס רוצה את החיץ ביניהם

פרס היה רוצה, נכון להיום, את פירוק הממשלה לפני מועד סיום החקירות בפרשת פולארד ★ לשמיר ולרבין ענין בולט לראות קודם את ההתפתחויות ★ בשלב ההמתנה: המערך והליכוד והמפלגות הדתיות

הטפה הפוליטית היתה מאז ומעולם מקום לתהפוכות פוליטיות. "ההבלתי־הגיוני הוא בדרך כלל המציאות הפוליטית. כשם שהשקר הבוטה — הוא האמת של הפוליטיקה. כמה ח"כים בכירים בליכוד זקפו השבוע גבות כאשר שמעו את יצחק שמיר מדבר בשבחו של שר הבטחון יצחק רבין: "חידלו מההתקפות שלכם נגדו", אמר שמיר לח"כים הללו שביקשו ממנו שיפעל לפטורי רבין. "הוא אחד משרי הבטחון המעולים ביותר שהיו אי־פעם למדינת ישראל", הוסיף ואמר.

אין זו הפעם הראשונה בשבועות הללו שבליכוד לא מאמינים למשמע יחסו של שמיר ראש הליכוד אל רבין מראשי המערך. זה היה גם לפני תקופה לא ארוכה. מקורביו של ח"כ מיכאל דקל, (למי שלא זוכר: דקל הוא סגן שר הבטחון), פנו לשמיר בדרישה שיפעיל השפעתו ומרותו על רבין כדי שיחדל מיחסו הזלזלני בדקל.

מאז נכנס דקל לתפקידו במשרד הבטחון — הוא מנוטרל. בראשית דרכו הוא היה מעורב עמוק מדי בחקירות משטרתיות שניהלה המשטרה אודות עיסקות מקרקעין בשומרון. לאחר מכן — היה בחופשת אונס בגלל מצב בריאותו. לאחר ששב לתיפקוד, מצא עצמו למעשה ללא שטח פעילות מוגדר, אם בכלל.

הדברים הגיעו עד לכדי כך שאפילו לטקסים רשמיים שאין בהם שום משמעות מדינית או עשייתית — אין איש במשרד הבטחון הטורח להעביר הזמנה פשוטה ללשכתו של סגן השר במשרד. מיכאל דקל הוא מקורבו של יצחק שמיר. למען מינויו כסגן שר הבטחון יצא יצחק שמיר בשעתו חזיתית נגד ח"כ אליהו בן־אלישר שרצה גם הוא בתפקיד. חרות כמעט התפלגה אז בגלל הויכוח על התפקיד.

אולם הפעם, כאשר סופר לשמיר בפרוטרוט על יסוריו של דקל במשרד הבטחון — הוא לא נחלץ לעזרה. רבין הוא מחוץ לתחום הפגיעה של יצחק שמיר.

בין השניים, יצחק שמיר ויצחק רבין, שוררת לאחרונה אידיליה כמעט מושלמת. רבין קרוב מאד לעמדתו של יצחק שמיר בנושא הועידה הבינלאומית וגם אם אינו מסכים עמו על כל העקרונות והתנאים, הרי שהוא מסכים עמו שאין צורך בפעילות כל־שהיא מצד הממשלה כדי לקדם את הרעיון הזה.

יצחק רבין קרוב לשמיר בנקודה נוספת, שהיא חשובה יותר לשמיר: רבין מתנגד, כרגע, להקדמת הבחירות. רבין היה מעוניין להמתין עם הבחירות עד לאחר פרסום המסקנות הן של "ועדת אבן", והן של "ועדת הבירור" העוסקות בפרשת פולארד. גם יצחק שמיר מעוניין באותו הדבר עצמו.

בליכוד בצורה גלויה ובמערך בצורה סמויה. מעט, מתנהל למעשה "מאבק ירושה". מנהיגי שתי המפלגות הגדולות נתונים תחת איום על כתרם. דוד לוי, שהצטנע מאד מאז ועידת חרות וקולו כמעט שלא נשמע, ממתין לשמוע מה יקבעו מסקנות בודקי פולארד בקשר ליצחק שמיר. גם יעקבי, מרדכי גור ויצחק נבון — ממתינים לשמוע מה יאמרו המסקנות בהקשר לרבין ובהקשר לשמעון פרס.

מקורביו של פרס מעריכים כי אם עיקר הבקורת של הועדות תופנה בעיקר ליצחק רבין, שמעון פרס לא "יצא ניזוק מכך, מאחר ויש קו־חוצה בולט, בתוך המפלגה, בין השניים, העומדים כל אחד בראש מחנה משלו והיריבות שלהם, אם כי אינה באה לידי ביטוי, היא קיימת.

מקורביו של שמיר מודעים לתמונת מצב שונה: גם אם לא יצא שמיר "פגוע מאד" מבמסקנות הועדות, אך לעומת זאת יצא למשל משה ארנס "פגוע". הדבר ישפיע לרעה על יצחק שמיר ומעמדו וכמעט ברור שלא תהיה לו אפשרות לברוח מהסקת מסקנות.

מבחינתו של יצחק רבין, כמעט ולא סבירה האפשרות שועדת הבדיקה לפרשת פולארד יוציאו את שמעון פרס "פגוע" ואילו אותו נקי, דבר שאפשרי יותר מבחינתו של יצחק שמיר.

על האינטרס המשותף שבין שמיר ורבין מבקש שמעון פרס

(המשך בעמוד ו')

המשטרה דנה בחשד להקצנה בציבור על רקע המחלוקות הפוליטיות האחרונות

במשטרה נערכים לאפשרות של הקצנה בקרב הציבור, על רקע המחלוקות בעניין קיום הועידה הבינלאומית והאפשרות של הקדמת הבחירות בשל כך.

בישיבתו השבועית של סגל הפיקוד הבכיר של המשטרה העלה המפכ"ל תחזית אפשרית של הקצנת עמדות בציבור והשלכות מכך על הסדר הציבורי, הן בשל קיום הועידה הפלשתינית באלג'יר והן בשל העמדות המנוגדות לציבור בעניין הצורך בועידת שלום.

לדעת המפכ"ל יש לשני נושאים אלו השלכות ביחסי הערבים ליהודים בארץ וביחסי המחנות השונים בציבור הישראלי.

רב ניצב קראוס ביקש באותה ישיבה את מפקדי המחוזות לגלות רגישות לנושאים אלו. (עתים)

יצחק מתתיהו טננבוים

היחוס והיחס

* *
*

יום גנוסיא אינו רק יום טכסים וגינוני שלטון. הוא נועד גם לעריכת חשבון נפש ומאזן מדיני ורוחני, זו דרכה של כל מדינה המכבדת את עצמה ועצמאותה.

כל שכן מדינת ישראל, אשר מסיימת את העשור הרביעי לכינונה — תקופה שאפשר כבר להביט על מאזנה ההיסטורי — חייבת לערוך את חשבונה הלאומי ולבדוק האם אכן מילאה את הציפיות אשר תלו בה מכוניה ומייסדיה.

לא נחטא לאמת ההיסטורית עם הקביעה שמדינת ישראל ראשית להתהדר שנציגה הוא חבר באומות המאוחדות וכי דיגלה הלאומי מתנוסס ברחובת חבר העמים. אם אמנם זו בלבד ביקשו אבות הציונות המדינית — אכן יורשיהם יכולים להתגאות במילוי משימותיה של התנועה הציונית ולשמוח ביום חגה.

אך אם השאיפה הלאומית של הציונות החילונית הנשאה מעבר לטבסיות הצרמונית ולמפגן הראווה הבין לאומי, כי אזי כל אשר מלבד אלה לא היו אלא בבחינת שאיפות־יתר, שלא תאמו את המציאות של העם היהודי לאחר אלפיים שנות גלות.

"הבעיה היהודית" — כפי שהציגו אותה הוגי הרעיון הציוני — לא נפתרה לא עם קום מדינת ישראל ובוודאי לא לאחר שלושים ותשע שנים לקיומה. אדרבא, לדעת רבים במחנה החילוני בישראל, הוחרפה הבעיה כמה וכמה מונים. האנטישמיות לא פסקה והשינאה ליהודים בארצות נכר משתלבת כיום עם "הבעיה של מדינת ישראל".

כגודל הציפיה — כך עוצמתן של האכזבות. אלה אשר ציפו ל"ככל העמים בית ישראל", ועל מזבחה של ציפיה זו הקריבו את היחוס המפואר ועתיק היומין, סיימו את תפקידם ביום בו התגשם ה"חלום־חזון" הציוני. יש מדינה! אבל אלה שבעיני רוחם החילונית חזו את תקומת ה"בית הלאומי" לעם חפשי במכורתו, אלה אשר חלמו על ישראליזם חילוני מדיני, הדבק בעקרונות הסוציאליזם חילוני והמקדש את העבודה ואת האדם למען המטרה הלאומית־חילונית, אינם מסתירים כיום את אכזבתם המרה נוכח המציאות הפשטנית והמעורטלת מהגשמה של החברה הישראלית.

במקום שבו נכרת היחוס — אבד היחס.

* *
*

היהדות הנאמנה ליחוסה, שלא פסקה מעולם מלהתייחס על אבותיה הרוחניים וממשיכה את יחוסם לדורות אשר יבואו אחריה.

גם העצמאות אשר קיבלה התנועה הציונית מידי האומות המאוחדות התבססה בצל הסיסמה: "ככל העמים בית ישראל", אבל בעוד עמים אחרים ראו בעצמאותם את האפשרות היחידה והבלעדית לשמור, על ידי שלטון עצמאי, על ההגמוניה הלאומית כשמירה יחידה ומעוגנת על היחוד המורשתי, ניצלה התנועה הציונית את עצמאותה המדינית־פוליטית כמנוף בעל זרוע שלטוני עצמאי לחילון בני העם היהודי ולאבדן היחוס ליחוסו המסורתי.

מדינת ישראל, כהמשך ריבוני־עצמאי לתנועה הציונית, לא רק שלא השכילה לעמוד על ההבדל אשר בינה לבין שאר אומות — פחותות בכמות ובשנות קיום מהאומה הישראלית; לא די שלא עמדה על השוני המאפיין בין השאפתנות הציונית לבין השאפתנות הלאומית של עמים זולתם, אלא פעלה בהיפך הגמור מהחיוניות המלווה טיבען של אומות החרדות להמשכן הלאומי ההיסטורי.

* *
*

כיום בהיכנס שנת הארבעים לעצמאותה של מדינת ישראל, ניתן בהחלט לאמוד את מידת התבונה או הסיכלות אשר הינחתה את שאפתני הלאומיות החילונית.

ההתרברבות של הציונות המדינית, אשר הובילה לקראת קבלת העצמאות השלטונית, לבנות ולהקים עם ישראלי "חפשי" במכורתו, מנותק מערכיו הדתיים ומנוער ממסורת אבותיו, שוב אינו עומד במבחן המציאות. כל השאיפות הלאומיות אשר התבססו על מוטיבים של "מכורה" ו"שפה" בלבד, ללא יחס ליחוס הדתי והרוחני שבהם — שהם המקור הבלעדי לקדושת המולדת והלשון — מתערטלות מערכן הרוחני והרעיוני כתהליך בלתי נמנע.

הדור אשר קם לאחר קבלת העצמאות, אותם אזרחי ישראל היהודיים שנולדו לאבות אשר כבר ניתקו את היחוס לאבותיהם, אינם מוצאים את "טעם החיים" במכורה ושפה בלבד. מטבעות־לשון אלה, אשר כורסמו אפילו ממשמעותם החילונית, שוב אינם נס ודגל להצדיק את המאבק וההקרבה למענם. מחצית המיליון של אזרחי ישראל אשר מצאו תחליף ל"מולדת" ול"שפה" מכריזים על כך ברייש גלי בארצות נכר ובשפות זרות.

לא מתוך לעג לרש — אף שאבות הציונות ראויים לכך — אנו מצביעים על תופעה חולנית זו, אין אנו יכולים להיות שמחים לאידם של פושטי הרגל הרוחניים, שכן המחיר של אי ראיית הנולד ומחיקת המורשת הרוחנית הוא כבד מאד. חמש מאות אלף היהודים אשר ירדו מארץ ישראל במרוצת שנות קיום המדינה עדיין לא נושעו רוחנית בארצות הגויים, יתר מאות האלפים אשר נותרו וטרם ירדו מן הארץ, מעורטלים גם הם מלבושם הרוחני ולא כולם "מאושרים" מה"מולדת" וה"שפה".

אותו ניכור וניתוק עליהם הכריזו האבות הציונים־חילונים בקול רעש גדול, חוזר על עצמו בדור השני והשלישי — גם הדור החילוני הקיים מזלזל ביחס לאבותיו וביחוס אשר הורישו לו. דור זה נוקט באותה שיטה ובאותו דרך בו נהגו קודמיו. הוא משיב מנה אחת אפיים ובציניות צברית טיפוסית, ללא רעש אבל בעוקצנות דוקרות ומיסרות. העליה למסוס אשר מוריד את הבנים לארץ־לא־להם, יחד עם החיוכים המאולצים ודמעות הפרידה, היא קריאת התיגר הישירה באבות הציונות גם יחד.

הדור השני של האבות שניתקו את היחוס למולידיהם אינם מוצאים את טעם החיים ב"מכורה" ושפה בלבד. חצי המיליון שמצאו תחליף למולדת בנכר מכריזים על כך. המסוס אשר מוריד אותם בארץ לא להם הוא קריאת התיגר הישירה באבות הציונות.

השאיפה הלאומית של הציונות החילונית היא תוצאה של חשיבה הפוכה מהגיונן המבטי של שאר אומות. בנוהג של האומות שמשמרות את עברן וחומות מסורתן — הציונות ביקשה להיבנות על חורבות המסורת.

שלווה ודוגלת בביטחונה שגם הדור הבא — כמו דור ההווה — ילך בעקבותיה וימשיך לשזור את שרשרת הדורות הנאמנים לעם היהודי ולמורשתו.

יהדות התורה הדבקה במסורתה כבר לשלהבת משקיעה את מיטב כוחה ומירצה בחינוך בניה ובנותיה להמשכיות רעיונית ולרציפות מעשית של שמירה על ערכי האומה — על כל תגיה, על כל סייגיו וחומותיה.

יהדות זו מעולם לא תלתה תקוות בשום "חזון" או "חלום" אשר למען הגשמתם יש לוותר אפילו כקוצו־של־יוד מתורת משה. אדרבא — היא התריעה עוד בשעתו כי "לא ככל הגויים בית ישראל", משום שאין האומה הישראלית אומה אלא בתורתה!. העם היהודי אחוד ודבוק בדתו ובמסורתו הרוחנית. הדת והעם הם היינו־הך, תלויים זה בזה ושואבים זה מזה את מקור היותם.

אין אנו זקוקים כיום, בשלהי העשור השלישי של מדינת ישראל, להוכיח כי אכן צדקו אבות התורה — מכווני דרכה של היהדות הנאמנה. אלה שלא שעו לעצות האחיתופל של החילוניות הציונית, בהבטיחה למסירים מעליהם את "המשמעת הרבנית" להקים "חברה ישראלית יפה", אין להם אכזבות מחברה "יפה" זו, אשר מעשיה ואורחות חייה מוכיחים את יופיה לעיני עמים רבים...

הוידויים של דוברי החברה הישראלית על ההתערטלות החברתית של מדינת ישראל היתה צפויה מראש לאלה אשר שמרו על יחוסם, אשר לא נגדו לבעל המתיורני ו"הסתגרו בין החומות".

המפוכחים מבין המתוודים אינם מסתירים את אכזבתם מהציונות ומציגים את השאלה המרה במלוא חומרתה: "האם למען חברה זו הקרבנו כל כך הרבה?": האם המחיר לא היה רב מדי כדי להקים מדינה, להביא ארצה מאות אלפי עולים מהפזורה ולבסוף יורדים ממנה ולועגים לה כפה מלא?"...

באחרונה החלו גם להישמע שאלות נוקבות יותר מפיהם של "הציונים ללא מרכאות". הללו שואלים בחימה גלויה: "מדוע צריך כל כך לערטל את הנוער מהמסורת היהודית, למה הוכרזה מלחמה קשה כל כך על הדת היהודית עד אשר הנוער כיום מנוער ממנה לגמרי, למה השנאה כל כך התורה של העם היהודי על הנוער החילוני, מדוע יודע נוער זה יותר על בודהיזם ועל נצרות מאשר על דת אבותיו?".

אלו הן שאלות המוצגות כיום בחברה הישראלית — גם אם עדיין בקול דממה דקה.

על החוגגים את העצמאות החילונית להרהר בשאלות אלה ודווקא ביום חגם. אין כל ערך לעצמאות שלטונית אם העצמאות הרעיונית פשטה את הרגל. ההתפוררות הרעיונית, אשר היא פועל־יוצא מאבדן היחוס ליחוס, מסכנת את אושיות השלטון ומרקיבה את יסודותיו.

באין יחוס — אין יחס, ובאבדן שני אלה גם המדינה מאבדת את יחסה ויחוסה.

לעם היהודי אין מנוס מיחוסו, כי כל אלה אשר נסו ממנה אבדו לגמרי בתפזורת בין האומות. התקווה שהמדינה הישראלית תהווה תחליף למנוסה מהעם ומהאומה — הוכחה כנטולת יסוד. מה ערך למדינה זו אם אינה אלא גשר ותחנת מעבר לירידה ממנה.

בואו חשבון — האמנם לשם כך "ציין לציון צופיה"?!

דרך כלל — כל אומה שולט בה ההגיון היסודי לשמור על המשכיותה: כל עם ולשון פועל בהם יצר הקיום והחיות, טיבעו החיוני של כל גוי ולאום — לחיות!

חפץ הקיום אינו רק מאבק של שרידות והימלטות מגיא האבדון, אלא בעיקר ביסוס וביצור היסודות הקיומיים למען הדורות הבאים אחריהם, המאבק על דור העתיד ועל רציפות האומה מחשל את הדור הקיים ומרחיב את אחיזתו כגוי בין האומות.

העצמאות, עליה נאבקו ונאבקים בני אומות שונות ולאומים שונים, היא בראש ובראשונה ביטוי של שאיפה להישרדות עצמאית כאומה וכלשון. זו היא שאפתנות בריאה והגיונית, שהרי לא יצר השלטון הוא אשר מדריך ומכוון את הנאבקים על עצמאותם, אלא בעיקר הרצון והכורח המציאותי לחיות חיים עצמאיים כאורח־חיים עצמאי ובלעדי, ומשום שהאוייב הגדול ביותר לאותו אורח חיים השקפת־עולם הוא איבוד הייחודיות הלאומית וההיטמעות בין עמים רבים — אין מנוס מלהיאבק למען עצמאות, כדי לא לחיות תחת שלטון זר שבכוח שלטונו ומדיניותו כופה על אזרחיו ותושביו אורחות חיים והשקפת עולם, אשר אינן עולות בקנה אחד עם שאיפותיו של אותו עם או אותה אומה החוסה בצל שלטונו.

"הבעיה היהודית" לא נפתרה עם קום מדינת ישראל. לדעת רבים אף הוחרפה. האנטישמיות לא פסקה והשנאה ליהודים בעולם משתלבת עם הבעיה של מדינת ישראל.

שאיפותיהן של מדינות רבות אשר קיבלו את עצמאותן בעשורות השנים האחרונות, מהן שבטים נידחים ושאריות של מיעוטים שונים, נבעו מחוסנן הנפשי הלאומי — להיאבק על המשכיותן ורציפותן כמו שהיו מלפני דורות רבים.

השאיפה הזאת מקורה ביחס אשר מייחסים בני אנוש ליחוסם. היחס ליחוס הוא הכוח הנפשי המניע את המאבק למען ההמשכיות היחוסית לדורות עברו ולדורות הבאים.

היחס אשר התולדות מגלות כלפי הוריהן היא תולדת היחוס. מי שאין לו יחס לאבותיו אינו שש להתפאר ביחוסו. באותה מידה — מי שאין לו יחס למורשת אבותיו ממהר להתנער הימנה.

סוד היחוס — היחס!

* *
*

השאפתנות הלאומית של התנועה הציונית התעוררה בשעתה על ברכי ההתנערות מיחוסה הרוחני. היא ניערה מעליה את מסורת הדורות וביקשה לכרות את אורח החיים הלאומי ממקור הורתו. מלבד היחוס הפיזי — כצאצאי העם היהודי — היא קיפדה במו ידיה את היחוס למורשת הרוחנית, מתוך בוז ולעג ליחוס של מורישיה.

הנתק בין היחוס ליחס של התנועה הציונית חולל את אחת הטרגדיות של העם היהודי בעת האחרונה, כאשר בהשראת הציונות הלאומית הלכו רבים מבניו לרעות בשדות זרים, עזבו מקור המורשת הרוחנית ולא בושו לבוז ולקטרג על ממשיכי המסורת ההיסטורית של אבותיהם.

השאיפה הלאומית של הציונות החילונית היא תוצאה של חשיבה הפוכה מהגיונן הטבעי של שאר אומות. בעוד ואומות זולתה ביקשו לבסס ולבצר את יסודות העבר, לשמור על חומות מסורתן ולהרחיב מסרן, נקטה הציונות הלאומית בשיטה הפוכה — ביקשה להיבנות ולהתבסס על חורבות המסורת, על עקירת היסודות ועל כריתת היחוס מהיחוס.

ר. יואלזון

תוצאותיו של חנוך

הרהורים ל"יום הזכרון לחללי צה"ל"

הם נפלו לאלפיהם ברחבי ארץ ישראל כולה. רבים מהם אף לא זכו להכירה. הישר מאניות המעפילים שולחו לשדות הקטל: בלטרון, פלוגה ועיראק־סואידן. אודים מוצלים מאש, שרידים בודדים לעיירות שלימות. בנסי נסים נחלצו ממלתעי הטמאות של החיה הנאצית, במטרה להגיע לאחר שנות עינוי וסבל, להתגשמות משאת נפשם — למולדת העם היהודי. לדאבון לבם, לא רבים זכו למימוש תקותם: אדמת קודש — אותם ביקשו לחונן, הפכה עבורם, עד מהרה, למקום משכן למנוחת עולמים... תחת אשר אפרם יזרה באדמתה הטמאה של אירופה, זכו הם, לפחות, לקבר יהודי בארץ הקודש...

כך הם, וכך רבים אחרים מחבריהם, אשר זכו לעלות ארצה, לאחר כל הצרות והתלאות אשר היו מנת חלקם בגיטאות ובמחנות הרכוז וכאן — ברגש של גאוה מחד, ונקמה מאידך, נקמה בשטן אשר חפץ היה לאבד כל זכר ושארית מעמם. כאן, גידלו וטיפחו את הבנים בתקוה לעתיד טוב יותר, והודו יותר... אלא, שלדאבונם, העתיד לא עמד בצפיות שתלו בו, ההורדה המקווה סמק לפתע בדם הבנים אשר נשפך מפסגת החרמון בצפון ועד למרחבי סיני, בואכה מצרים, ברדום... תמזג דם הבנים בדם האבות האמהות האחים והאחיות, בגורלו המר של העם היהודי: "ואומר לך בדמיך חיי. ואומר לך בדמיך חיי"...

הם עוזבים את מדינתם לאלפיהם, ולאחר לילות ללא שינה על מדרגותיה של השגרירות האמריקאית. סוף סוף זכו הם למילוי משאת נפשם — ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות.

בבעיטה אדירה בועטים הם בכל "התורה הציונית" אותה ניסו להנחיל להם מוריהם־רבותיהם, שכן את התקוה "להיות עם חפשי", בטוחים הם, כי ניתן לממש בצורה הרבה יותר טובה, הרבה יותר מוחשית, בסבורה של לוס־אנג'לס. מאשר בישיבה בטווח תותחים או קאטיושות ובאיזור שהיא עיירה או קבוץ ברחבי ישראל.

הם עושים זאת בהמוניהם, כשהחתך מקיף את כל רבדי האוכלוסיה: רופאים ומהנדסים, קציני צה"ל בכירים ומיטב אנשי האקדמיה, בשריקת צפצוף אחת גדולה "מודים" הם למערכת החנוך הישראלית, על כל אשר עשתה למענם: על החנוך ה"סובלני"... ה"אנטי־בוערי"... ה"ליברלי"... ה"מתקדם"... הכל אמנם יפה וחשוב, אלא שה... כ־ס־ף... חשוב עוד יותר...

הם עושים זאת בחיוך ציני, חיוכם של אלו המבינים ענין... והם אינם בושים להישיר מבט לעברם של הקברים הצבאיים הפזורים לאלפיהם ברחבי הארץ, ולומר להם בחיוך ספק אמיתי ספק מר: "ידידים יקרים! אף אחד לא ביקש מכם להיות כל כך נאיבי"ם... עם כל הצער, הרי אנחנו בודאי איננו אשמים במחיר הנורא ששלמתם. המשיכו לישון על משכבכם ידידים יקרים"... והם נוטלין עמם בידם את ילדיהם הצעירים, אותם "צברים" המשוחררים מכל תסביכי גלות הדיכוי. את יריב ונמרוד, סיגלית ודניאל, וממרומי כבש המטוס מביטים הם מטה, ספק בלגלוג ספק ברחמים, לעברם של אותם שוטים "אסירי־ציון", המתעקשים להעלים עיניהם מהפתרון הכה הגיוני, כה פשוט...

ואנכי הקטן, אחד מאותם "אסירים", יהודי בעל שם תנ"כי מיושן, "טיפוס פאנאטי בעל הופעה חיצונית גלותית דוחה" (כלשונם האנטישמי של חלק נכבד מעתונאי ישראל...) החי לאור "מוסכמות חברתיות שעבר עליהן הכלח" (כלשונו של אחד משרי ממשלת ישראל...). צופה אני עליהם מן הצד, ספק ברחמים ספק בהבנה. תוהה אני אל עצמי, ישראל: מדוע הם בעצם אשמים?!...

האמנם מדינה המחנכת את צעיריה לבוז וללעוג לכל הקודש והיקר שבקדשי ישראל, האמנם יש לה הזכות לבא בטרוניות כלשהן, כלפי אותם תינוקות שנשבו?! מדינה אשר במחשבה תחילה ניתקה את בניה מכור מחצבתם — ממורשתם היהודית עתיקת היומין. אשר השר הממונה על חנוך בניה עוסק בהמרצת תהליך ההתבוללות, ונשיאה — זו הדמות היצוגית הראשונה במעלה, אינו מוצא לנכון להקדיש דקות מספר מזמנו לבעיה כאובה זו (כשבאותו שבוע עצמו, מבלה הוא שעות, בצפיה במשחק כדור־רגל באיצטדיון רמת־גן!!!...) האמנם ראשית מדינה זו, להלין על בניה, על אשר הסיקו את המסקנות המתבקשות מאליהן?!... האמנם באמת ובתמים אינם יודעים כל אותם מנהיגים ועסקנים, סופרים ומחנכים, כי:... באין חזון יפרע עם?!!!...

אי לזאת, אליכם מנהיגים "ציוניים" אקרא: אם אכן באמת ובתמים חפצים אתם לעת מחר לכבד את זכר הבנים הנופלים, הרי במטותא מינייכו, כשתשמע הצפירה ברחבי הארץ, והעם כולו יפנה מעסקיו, אנא מכם: במקום לצאת ידי חובה כ"כבוד זכרם" (ואת תטיבו לעשות בצורה מקורית יותר, יהודית יותר, באמצעות למוד פרקי משניות ואמירת "קדיש") אנא הקדישו שתי דקות דומיה למעט חשבון נפש, למעט הרהור וערעור על דרככם הנלוזה עד כה. והאמינו לי: יפה שעה אחת קודם!...

ק. בן ציון

עצמאות או שלטון משותף?

הרהורי ערב יום העצמאות

מה בין עצמאי לשכיר? האם יש חתך נפשי־פסיכולוגי המבדיל ביניהם, או שמא רק פוטנציאל התרחבות המצוי בידי העצמאי, בעוד שהשכיר תפור יותר לפי מידות קבועות וכמעט בלתי משתנות?

יהודי חכם, היטיב לקלוע אל השערה, לחדור לנבכי החשיבה, השונה בתכלית, בין יהודי עצמאי בעיסוקיו לבין אחיו השכיר. השוני נעוץ אפילו בשאיפות ובמאווים. בעוד שהעצמאי פורש כפיו למרום ומתחנן לפרנסה טובה שתושפע עליו ממרום, הרי שהשכיר, מצוי הדבר שהוא יתפלל של"בוס" ילכו העסקים היטב וממילא יתאפשר סיכוי גם לקידומו שלו...

סיפור אופייני הממחיש את אורח החשיבה הזה, מובא כפי העם על לוי אשכול המנוח, מי שהיה ראש ממשלה בימים גורליים.

אנשי לשכתו נכנסו בבהלה, לספר לו על בצורת נוראה המאיימת חלילה על שדות התבואה.

— "היכן היא הבצורת?" — ניתר ראש הממשלה בחרדה ממקומו — "בארצות הברית?".

— "לא!" — החזירו האנשים — "הסכנה מרחפת על אדמות הנגב".

— "אם כך" — נרגע ראש המדינה — "אין מקום לדאגה. אם באמריקה הארץ תיתן יבולה, לא נרעב ללחם!...".

זו אולי אינה גישה של שכיר, המתפלל להצלחת מעבידו, אלא תפילתו של עצמאי, המעתיר לפרנסת לקוחותיו, כדי שיוכלו לקנות אצלו... למעשה — אין הבדל מהותי בין שתי הגישות. בשתיהן בולט חוסר העצמאות והתלות באחרים.

* * *

יהודים יכולים להיות שבעי רצון, בהיותם משוחררים פיזית מעולם של כובשים זרים. אנשים אינם מתגעגעים ביותר לשלטון האנגלי או הערתומאני. אבל המלאכה אינה שלמה. לא מהבחינה הרוחנית — כאשר המדינה אינה מקיימת את "עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" במובן הרוחני העמוק של המלה (מהבחינה הפוליטית דואגים ליישום הנבואה העתיקה דוקא שונאינו). ברם גם מהבחינה הלאומית הטהורה של חירות מוחלטת, של עצמאות בלתי תלויה — עדיין רחוקה המדינה מהגשמת חלום העצמאות המדינית. מדינת ישראל תלויה כיום, לא פחות מימים רחוקים, במדינות אחרות בעולם ובעיקר בארצות הברית של אמריקה. התלות הזו מתבטאת בתחומים מרכזיים בחיי המדינה: בבטחון, בכלכלה, במדיניות ואפילו במבנה החברתי הרוחני.

ארצות הברית מחזיקה את ידה על דופק החיים הבטחוניים של המדינה. צינורות המימון הנטבע מבארותיהם, מכתיבים למערכת הבטחון שיקולים בלתי עצמאיים. כך כיום, כאשר חוסר שביעות רצונה של ארה"ב מכתיב את העיקן מחדש בפרוייקט הלביא. כה אירע כאשר בפרשיות בטחוניות כמו פולארד, גובר שקול היחסים עם ארה"ב.

מומחי הכלכלה האמריקנים, מאמצים את הכלל העתיק "בעל המאה — הוא בעל הדעה". בהיותם "יועצים" לפני קבלת החלטות חשובות במישור הכלכלי. סכומי הענק שהמדינה זוכה לקבל בדרך מהאוצר האמריקני, הופכים אותו למעין שותף בניהול מערכת הכלכלה, שותף שיש להתחשב ברצינות בדעתו.

הכירסום שחל לאחרונה ביחסי ישראל־דרום אפריקה, אינו אלא פרי לחץ אמריקני. אין זה סוד, שהאינטרס הברור של מדינת ישראל, הנו לקיים קשרים טובים עם המדינה האפריקנית, הקשרים הללו היו מועילים מבחינה כלכלית, בטחונית שכן השלטון הפריטורי רכש כמויות נשק גדולות בארץ ובנבון, היחס ליהודים המקומיים. גם במישור המדיני היה שיתוף פעולה פורה. רק הקשר, שרק מפני הכבוד אין לכנותו "תלות" בארה"ב, הכתיב מהלכים שונים.

המבנה החברתי של מדינת ישראל, הולך והופך מערבי יותר ויותר ומקבל רצון אופי נוטה לכיוון אמריקני. ההשפעה האמריקנית חודרת בעיקר בענפי האופנה והבידור, שלא לדבר על תחומים טכנולוגיים, בהם יש גם ברכה.

אופי היחסים עם ארה"ב, מביא גם לתלות רוחנית. עדים היינו לציקשות ממשלת ישראל להתיר למיסיון המורמוני להמשיך בפרוייקט שלו. אחד השיקולים שהפחידו את ראשי המדינה, היה "מה יאמרו הגויים". איך יגיבו, על מניעת תקיעת היתד המיסיונרית, אישי מימשל בוואשינגטון.

* * *

פורים, מיוחד בהיותו יום שמחה הרבה יותר מכל יום אחר בשנה. עם ישראל ניצל מסכנת השמדה מוחלטת. [illegible] ולאבד את כל היהודים חלף וזו סיבה לשמוח עד היום הזה. וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים, גם כאשר משיח יבוא.

בכל זאת, את ה"הלל" המסורתי בכל חג — אין אומרים בימי הפורים. חכמים במסכת מגילה מצביעים על השוני בין פורקן מצרים לבין גאולתם מצפורני המן. בימי פרעה, נגאלו לחלוטין, והם יכולים לשורר: "הללוהו עבדי ה' — ולא עבדי פרעה". אין הדבר כן בנס הפורים, שכן "אכתי עבדי אחשורוש אנן" — החירות אינה מוחלטת.

מדינת ישראל טרם הגיעה למיצוי החירות. לא מבחינה רוחנית ואף לא מבחינות אחרות, להוציא העובדה הברורה שהעם שולט בארצו ולא שלטון זר.

לפי משנת חז"ל, מי שקשור באחרים, אינו בן חורין. סממן של עבדות יש בכל תלות לאדם אחר. "עבד לוה לאיש מלוה". והרי מדינת ישראל חבה סכומי עתק כאלה לארה"ב, כך שלכל גולגולת אלפי דולרים של חובות...

אילו היתה למצער עצמאות רוחנית מוחלטת, כאשר העם שוכן לשבטיו ומקיים בדקדקנות את התורה והמצוות — עם סגולה מכל העמים — ניתן היה לנוד בביטול לעבר שאר הגורמים הקושרים את כנפי העצמאות. ומה בכך, אם אנוסים לקבל עצות והדרכות ממעצמה גדולה ולחזר על פתחי נדיבים: העיקר שהעם שומר על ייחודו וצביונו הרוחני־מוסרי.

אלא שאין הדבר כן, והעם היושב בציון מאבד כל העם את דיוקנו היהודי והופך במהירות להיות עם ככל העמים, ככל הגויים בית ישראל. אם כך — שבה ועולה התהייה: כמה, זולת השלטון העצמי, האוטונומיה המינהלית, עצמאית באמת המדינה היהודית?

אין בדברים כדי לבוז או ללעוג, לשחוק למשבתם של יהודים הרואים בהקמת המדינה את ההישג המציין סוף דרך. אלא שיש לערוך חשבון נפש נוקב, עם הכנס המדינה לשנתה הארבעים, לבחון את דרכה ולנסות לשדד מערכות, תוך שיבה אל המקורות.

* * *

למען האמת, כבר היה לעולמים שלטון משותף בין יהודים בארץ ישראל ומעצמה זרה. ממלכת רומי האדירה חגגה את החג שנקרא אז "קרטסים" — יום שתפסה בו רומי מלכות. חכמים מספרים לנו, על שלטון משותף בנוסח דומה להסכם הלבנוני שלפני מלחמת האזרחים. התנאי היה שיתוף שוה זכויות. אם מלך ממנו — מכם השרים; אם מכם המלך — השרים שלנו. האם אין המצב היום בבואה של שלטון משותף, ישראלי־אמריקני?

למותר לציין כי הרומאים לא עמדו בהסכם והשתלטו על היהודים. לאחר זמן לא ארוך. אולם גם כאשר השלטון היה משותף: לא חגגו היהודים את "קרטסים", כעדות חכמינו בבראשית רבה (יג).

עם ישראל שואף לחירות מוחלטת, בנוסח אותה חירות מושלמת בצאתם ממצרים, כאשר ה' הולך לפניהם בעמוד אש וענן להנחותם ולהאיר דרכם. העם היהודי אינו יכול להיות בן חורין וזולת כאשר ספר תורה מונח בחיקו של מנהיגו ומלכו, "והיה עמו וקרא בו כל ימי חייו".

כל עוד אין החירות מושלמת, עודנו ממשיכים ומכריזים בפתח חג החירות כי "השתא הכא, עבדי". עודנו "עבדי אחשורוש" והחירות המוחלטת ממנו והלאה.

ואנו ממשיכים ומצפים:

"לשנה הבאה בארעא דישראל — בני חורין"!!!

"הללוהו עבדי ה' - ולא עבדי פרעה". אין ועדיין אין אנו יכולים עדיין לראות עצמנו כבני חורין ★ החירות אליה אנו שואפים היא דוגמת החירות בצאתנו ממצרים מונהגים על ידי בורא עולם לקבלת תורתו באהבה

יש קלעים ויש מאחורי הקלעים

ניתוק יחסי אש"ף עם קהיר הוא זמני - בשלב הבא תופיע בריה"מ שיצאה כזוכה מהמועצה הפלשתינאית כמפשרת

תמו דיוני המועצה הפלשתינאית. לכאורה נדמה שהארגון נחלש בעיקר אחרי ביטול ההסכם עם חוסיין וניתוק היחסים עם מצרים. אך במציאות קרה ההיפך ערפאת הבין שמוטב לנתק קשרים עם מובארק וירדן לזמן מה כדי להתארגן מבפנים והוא אכן הצליח ללכד את השורות בתוך מחנהו. הוא עשה זאת בהשראת מוסקווה החוזרת אמ־אם לזירה. עכשיו יעזרו לו הרוסים לשוב ולשקם את יחסיו עם קהיר ובסיכומו של דבר יתברר שהמנצח האמיתי בתום דיוני המועצה הלאומית הפלשתינאית הוא גורבאצ'וב הרוצה למשך את כל אש"ף המלוכד למו"מ עם ישראל מעמדת כוח

מאת א. פאר סופרנו הצבאי

העובדים המצריים שחלו מפעולים על משרדי אש"ף בקהיר וסגרו אותם עד להודעה חדשה, מכירים כבר את התהליך. הם זוכרים גם כיצד הורידו מנעולים ובלי שיהיו פוליטיקאים הם גם משוכנעים, כמו משקיפים אחרים שתוך זמן לא רב יקראו להוריד את המנעולים ולפתוח את השערים.

הנסיון להציג את ניתוק יחסי אש"ף מצרים כשלון המועצה הלאומית הפלשתינאית — אין לו בסיס.

ערפאת, המנהיג הערבי, אולי הוותיק ביותר במזרח התיכון של היום, הבין בשנה האחרונה שהוא מצוי במיצר וכי ארגונו הולך ומתפצל, מאבד מכוחו והגורמים גדולים ממנו, כמו ירדן ומצרים עשויות להכנס למו"מ עם ישראל ולסכם על דברים שיהיו בבסיס האינטרסים של מדינות אלו ולא של הפלשתינאים שאותם הוא מייצג.

ערפאת ואנשיו תפסו את ההסכם שנחתם בזמנו ברבת עמון עם חוסיין כמסמך שימנע בעד חוסיין מללכת למו"מ בלי אש"ף. אך ברבות הימים נוכח מנהיג אש"ף שבמציאות קרה ההיפך. חוסיין מתרגם את המסמך כמי שקבל מנדט לייצג את הפלשתינאים. כאן שורש המחלוקת.

לפתע נוכח ערפאת כי מאחורי גבו הולך ונרקם הסדר בין ישראל וירדן בתיווכה של מצרים. כשברקע פועלים לקידום הנושא גורמים אמריקאיים. ערפאת חש עצמו מרומה. הוא פנה למוסקווה העוקבת זה זמן רב אחרי ההתקרבות שבין ישראל לירדן ומעורבותה העמוקה של ארה"ב באזור ויחד עם מוסקווה הוחלט ערפאת על שורה של צעדים שנועדו להביא לידיעת ירדן שאין לה מנדט לנהל מו"מ בשם הפלשתינאים ואגב כך גם נשלח הרמז למצרים.

ראש אש"ף שהכין את דיוני המועצה הלאומית הפלשתינאית הבין שכדי לממש את המהלך הזה הוא צריך את כל האיגודים הפלשתינאים לצידו. אלו רוצים ברובם לשוב למועצה והא שבמכה אחת תפס ערפאת כמה ציפורים.

הוא בטל את הסכמי עמן, הכניס חזרה לשורותיו את מרבית המתרוקים, ויצר מצב שהמדינה שהוזמנה יותר מכל במועצה היתה... בריה"מ.

עכשיו תגבר מעורבותה של מוסקווה. הקרמלין גורס זה זמן רב שיש לאחד את כל ארגוני אש"ף ולנהל מו"מ עם ישראל מעמדת כוח. בתוך ארגוני המחבלים התנגדו למו"מ. אך בריה"מ משכנעת שהצלחתה לקרב אליה את אש"ף המאוחד, תחזק גורמים קיצוניים שבין המחבלים מסוריה שהיא צלע נוספת בתחושה התחשבת אף היא שתוותר מחוץ להסדרים. אך הקרמלין מרגיע את ערפאת, בקביעה שאסאד לא יעשה מהלכים שלא בתיאום עמו ויותר מכך — ערפאת קבל עתה הבטחה שהרוסים יעשו הכל כדי לשוב ולפתוח בפניו את שערי דמשק תוך נסיון לשלב באש"ף הרחב גם את פורשיו של אבו מוסה.

החלטות וכיוון

המועצה הלאומית הפלשתינאית פתחה את דיוניה ב־13 באפריל באלג'ירה היה זה מושב מכין לקראת כינוס המליאה של המועצה שבוע לאחר מכן ב־20 לחודש. בדיונים השתתפו ראשי מרבית ארגוני המחבלים (למעט החזית העממית — הפיקוד הכללי בראשותו של אחמד ג'יבריל ה"צעיקה" ופלג אבו מוסה הפרו סורי של הפתח. במרכז הדיונים עמדו 3 אישים מרכזיים באש"ף יאסר ערפאת (שתוך כדי הועידה "קפץ" לכינוס המדינות הבלתי מזדהות בזימבבואה), ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה.

2 נושאים מרכזיים עלו על שולחן המועצה הראשון גדול "הסכם עמן" בדבר הליכה משותפת של ירדן ואש"ף לתהליך המדיני והשני עתיד יחסי אש"ף מצרים.

המועצה לאחר דיונים נוקבים החליטה לבטל את ההסכם שנחתם בזמנו בין ערפאת למלך חוסיין והשעתה את היחסים עם מצרים בניגוד לדעתו של יאסר ערפאת.

לכאורה נראה ששתי ההחלטות האלו מבאות לחסימת הדרך לשיתוף פעולה מדיני בין אש"ף לירדן, ופותחות את הדרך לכינון אחדות פנימית במחנה הפלשתינאי, בעיקר בשל ניתוק היחסים עם מצרים, מדינה שרבות בארצות ערב עדיין שומרות על מרחק ממנה מאז כינון הסכמי השלום עם ישראל.

המשכו של תהליך

התפתחויות אלה משלימות תהליך ממושך, בן למעלה משנה של מאמצי פיוס בזירה הפלשתינית. הללו החלו, כזכור, מייד לאחר הקפאתו בפועל של "הסכם עמאן" על־ידי המלך חוסיין. הקפאה זו סימלה את קץ התיאום המדיני בין אש"ף וירדן, וסללה את הדרך למאמץ נרחב לשיקום האחדות במחנה הפלשתינאי בהשראתה הברורה של בריה"מ.

השותפים המרכזיים למאמצי הפיוס במהלך שנת 1986 היו אש"ף של ערפאת (ובמסגרתו פת"ח בראשות ערפאת), חזית השיחרור הערבית של צבד אל־רחים אחמד, וחזית השיחרור הפלשתינית (בראשו פלג אבו אל־עבאס), החזית הדמוקרטית של חוואתמה, והמפלגה הקומוניסטית הפלשתינית. (לשני האחרונים זיקה מובהקת למוסקבה). פריצת־דרך משמעותית במאמצי הפיוס הושגה בספטמבר 1986, כאשר הסכים פת"ח של ערפאת להיעתר לתביעה ארגונים אלה, ולהודיע — במסגרת "הצהרת פראג" — על כך שהוא רואה את "הסכם עמאן" כבטל, מבחינה מעשית. הודעה זו היתה תנאי מרכזי שהציבו חזי"ד ומק"פ לקידום האחדות הפלשתינית. שלב חשוב נוסף, שסלל את הדרך להתפתחויות הנוכחיות, היה גיבוש מצע ברורי האיחוד במהלך לחמשת הפלגים (הסכם תוניס, מארס 87), תוך כדי הסכמה כי מצע זה יוגש בסיס לכינוס המועצה הלאומית הפלשתינאית בעתיד הקרוב.

בהקשר זה יצויין, כי ערפאת עצמו היה תקופה ארוכה מסוייג מאד ממאמצי הפיוס, ובפועל לא נטל בהם חלק. (האישיות המרכזית מטעם פת"ח בראשות ערפאת במגעים אלה היה אבו־ג'יהאד). זאת משום שראש אש"ף הבין, כי הוא עצמו יהיה זה שיידרש לשלם חלק גדול ממחיר הפיוס: הן בכל הקשור למעמדו האישי (וזאת בשל הרפורמות האירגוניות הנתבעות באש"ף, שעיקרן קיצוץ בסמכויותיו הרחבות של יו"ר הועד הפועל), והן באשר לדרכו המדינית של האירגון (ערפאת לא היה נלהב לשרוף לגמרי את הגשרים לירדן ובוודאי לנתק את יחסיו עם מצרים).

היחלצותו של ערפאת למגמי הפיוס בתקופה האחרונה נובעת בעיקר מרצונו שלא להצטייר כמי שתוקע מקלות בגלגלי עגלת הפיוס הפלשתינית. אולם מסתבר שהובהר לו כי נסללה הדרך לכינוס המועצה, שאף ערפאת להפיק את מירב התוצאות במהלך זה במישור הבין־אירגוני, תוך צמצום הנזקים האפשריים ליחסיו עם מצרים

(המשך בעמוד 7)

שוטרים מצריים השבוע במבנה משרדי אש"ף והספריה הפלשתינאית בקהיר לפני ההודעה על סגירת המשרדים.
צילום: פ"י"ץ

עתידים בידך!

בן תורה,

ניתנת לך ההזמנות להכשיר עצמך לקראת התפקיד הקדוש

ללמוד וללמד

ילדי ישראל מחכים לך

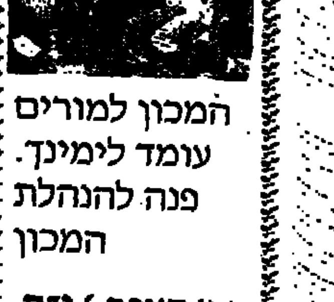

המכון למורים עומד לימינך. פנה להנהלת המכון

רח' קאפח 6 י־ם טל. 271111 בימים ב'־ד' 8.00-6.00 בערב

לתלמידים זקוקים — מילגות עזר

אפשרות לסדור בכולל אברכים לשעות אחה"צ

בכל בית חרדי **המודיע** העתון של היהדות החרדית

תשבץ/מס' 58

פרשת תזו"מ

מאת **אבינועם שולב**

בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים, על הפתרונות להגיע למערכת תוך שבוע. את הפתרונות יש לשלוח על גבי התרשים המודפס בעתון, או ע"ג העתק של התרשים המודפס. המען למשלוח פתרונות: "המודיע" — תשבץ מס' 58, ת.ד. 1306, ירושלים 91012.

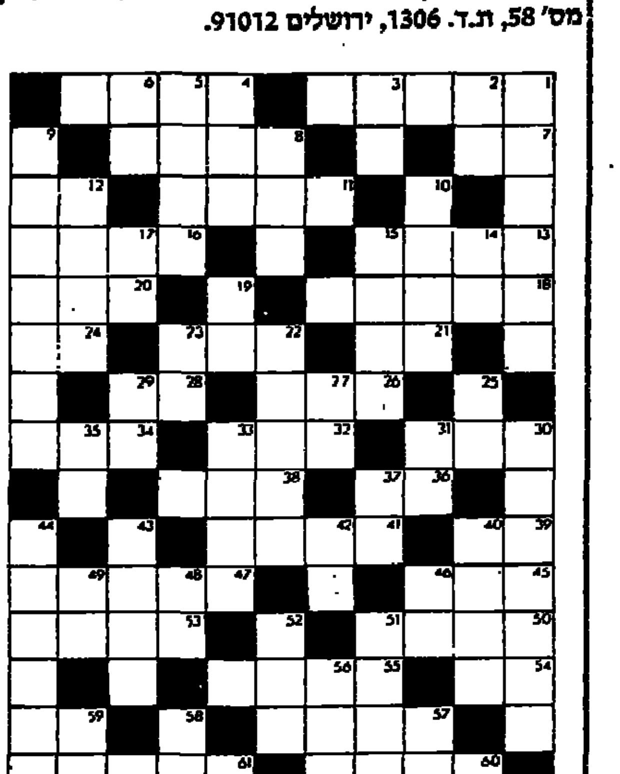

מימין לשמאל:
1. רגלים; 4. כלי להקצעת קרשים ולהחלקתם; 7. עני; 8. עריכת ציד בהמון על בני אדם חשודים; 11. מכשיר לישור קמטי בגדים; 12. ראשון; 13. כְּלִי; 16. מקל לחביטה; 18. מחבת עמוקה לטיגון; 20. חוט מתכת; 21. אויב, שונא; 22. משקל ומטבע בימי קדם; 24. אנא; 26. חורבן; 28. כלי חפירה; 30. חריץ המחרשה; 32. עמוק, שקוע; 34. ספל, קערה; 36. קהל רב; 38. קֶמֶץ; 39. קדומת לשם משפחה הולנדית; 41. מנגעי הבגדים; 45. כפר ערבי גדול בגליל התחתון; 47. מחשבה; 50. עץ יער המוזכר במקרא; 53. קרוע במקום התפר; 54. מקוה מים גדול; 55. דלקת בעור; 57. הסחוס האמצעי הקשה שבאפרכסת האוזן; 59. מספיק; 60. נגע בעור; 61. ממיני השרף של עצי בשמים.

מלמעלה למטה:
1. כמו שלפנינו; 2. צעיר, עדין; 3. מצבת זכרון; 4. סחט, לחץ דבר רטוב והוציא ממנו את רטבו; 5. כח, חוזק (כתיב מלא); 6. רוח; 8. מָהֳק, טפּב; 9. אחד מן ה"זוגות" שכיהנו לאחר אנשי כנסת הגדולה; 10. מאבות האומה; 12. תבואה לִפני גמר הבשלתה; 14. אדוֹן; 15. נפש, רוח החיים; 17. פחד, יראה; 19. בסיס; 22. שם נגע טהור; 23. מאותיות הא"ב; 25. זֶרֶם, שֶׁטֶף; 27. עני; 29. לשכה; 30. הלואה; 31. תשלום חובה; 33. שמה הערבי של שכונת רוממה תחתית בירושלים (כתיב חסר); 35. משנים עשר השבטים; 37. מכלי האכילה; 40. התגבר; 42. יפי; 43. מסוגי הנגעים; 44. מדינה באירופה; 46. סוד; 48. מדף; 49. אנקול; 51. צניעות, ענוה; 52. ענפי עצים או שיחים משולבים זה בזה; 56. מחמש המגילות; 57. מי שבא לְסַיֵּר ארץ או מקום חדש; 58. מרכז; 59. משנים עשר השבטים.

בהגרלה שנערכה בין פותרי תשבץ מס' 56, זכו:
1. משפחת אורליך — תל אביב
2. סימה גלזר — חיפה
3. יואל וקשטוק — חצור הגלילית
4. מרים לוי — ירושלים
5. חיה מרק — ירושלים

הפרסים: קלטות — מתנת רפאלי — המרכז הגדול לקלטות, מכשירי חשמל, תקשורת, צרכי צילום ותכשיטים — רבי עקיבא 115, בני ברק. הודעות ישלחו לזוכים.

חיילים מרוקנים חמושים מסיירים ליד החומה שהקימה ממשלת מרוקו במדבר סהרה ליד הגבול עם מאוריטניה למנוע הסתננות אנשי הפוליסריו.

לשמיר ורבין יש עמדות קרובות;

(המשך מעמוד ד')

להתגבר. מבחינתו, כממלא־מקום ראש הממשלה, עדיף לו שתוק־דמנה הבחירות על רקע מה שהוא מגדיר: "הסכמת חוסיין לעקרונות האמריקניים לגבי קיומה של ועי־דה בינלאומית".

שמעון פרס מעריך, שאם היום יוחלט על הקדמת הבחירות ויהא המועד שיקבע להן בעוד שלושה חודשים או בעוד מחצית השנה — הרי שבפרק הזמן הזה תוסדר לו פגישה פומבית וגלויה עם המלך חוסיין, פגישה שקרוב לודאי תטביע להערכתו חותם בעל משקל הן בקלפי והן בהתייחסותה של דעת הקהל למסקנות כאלו או אחרות של ועדת אבן או ועדת הבירור.

ימות בארץ, אם אין סיכוי שהצד הערבי יסכים לועידה.

פרס שומר בכיסו כמה נקודות זכות בהקשר הזה. חוסיין אכן מוכן לועידה בתנאים מסויימים. פרס לא יכל להסכים עם כולם, אבל הוא הסכים לדבר מרכזי מאד שיסייע לחוסיין להחליט חיובית: פרס מוכן שלא להתנות את השת־תתפות הסובייטים והסינים בועי־דה בחידוש יחסיהם הדיפלומטיים עם מדינת ישראל.

דוקא ההסכמה הזו, מקילה על האמריקנים. במדה והועידה לא תגרור התקרבות מיוחדת של מדי־נת ישראל לסובייטים, אין למימ־של האמריקני כל סיבה להתנגד לקיומה של הועידה, מה גם שהתרחשות חיובית לקראת שלום תעלה את יוקרתו של המימשל שנפגע לא מעט בפרשה האיראנית האחרונה.

משה ארנס, התקשה איפוא בארה"ב, להבהיר לאמריקנים מדוע האינטרסים שלהם חייבים להיות כאינטרסים של הליכוד בהתנגדות לועידה, לאחר שהם כבר עודכנו ע"י פרס שהועידה הבינלאומית לא תגרום בהכרח לחידוש יחסי מוסקבה־ירושלים.

ארנס לא הצליח להבהיר לאמריקנים כי במדינת ישראל, יהיו גורמים בממשלה שיתנגדו לשילוב הרוסים בצורה כזו במו"מ באזור וכי להערכתו מתן פומבי גדול מדי להחלטתם לתמוך בו־עידה עשוי להסתיים במפח־נפש, שכן הישראליים לפחות מסוגלים לדחות את הרעיון.

בשלב זה של האירועים, נאב־קים שמיר ופרס על "גורם הזמן". שניהם מודעים לכך שככל שיחד־לוף הזמן, עשויה הסכמתו העק־רונית של חוסיין לועידה להשתנות ואפילו להפוך מקצה אחד לקצה השני. שמיר מעוניין שהזמן הזה יחלוף ללא הכרעה. פרס רוצה הכרעה מיידית. אבל כדי לקבל את ההכרעה המיידית בממשלה, או אולי גם בקבינט, חייב פרס לקבל הסכמתו של יצחק רבין למהלכיו — ובשלב הזה, רבין נוטה יותר לשמיר.

שתי המפלגות הגדולות נער־כות לקראת הבאות. אנשיו של פרס המעוניינים בהקדמת הבחי־רות, רוצים לוודא את תמיכתן של

הקרב על המפלגות הקטנות

מרכית החו"כים בהצעה כזו לכשתוגש. גורמים במערך נפגשו עם אנשי המפד"ל, ש"ס ואגודת ישראל, ולהערכתם יש סיכוי שש"ס מסיבות שלה — תתמוך בהצעה ואילו המפד"ל ואגודת ישראל גם אם לא יסכימו אולי למהלך הקדמת הבחירות, בכל אופן לא יסכימו ללכת לממשלה צרה, גם לא עם הליכוד.

במסגרת הזו, נוצר מצב לא מחמיא ולא מעודד לצבור הדתי בארץ: במערך מהמרים על השני־את הליכוד על המפלגות הדתיות, יותר מאשר פעילות למען יצירת אוהדת הדתיים למערך. מן הסיבה הזו, יבקשו גורמים שונים במפלגת העבודה לגרום להחלטות נגד הצבור הדתי, ובעיקר הם יפעלו בשני מישורים: מרכז השמד המורמוני ובניית איצטדיון בי־רושלים.

במערך גורסים כי אם שני הנושאים הללו יסתיימו לרעת הדתיים, יאשים צבור זה את הלי־כוד יותר מאשר יאשים את המע־רך. הם בונים על זלזול אנשי הליכוד בכל הנוגע למאבק במרכז השמד המורמוני ואף את התלה־בותם של כמה מאנשיו למען בניית האיצטדיון.

החלק האחרון של הדברים, היחס לנושאים הקשורים בקודשי ישראל, חייב להדאיג אותנו יותר מכל התיאוריות והאפשרויות האחרות, שעולם השקר הפוליטי מסוגל "להעניק" לנו מהיום למחר. ישמרנו בורא עולם.

י. אברהם

הויכוח על הועידה

אין כיום ספק שהאמריקנים אכן חיבוד מסמך עמדה משלהם לגבי עקרונותיה של ועידה בינל־אומית למזה"ת. שמעון פרס במסעו בארה"ב הצליח להשיג את הסכמת האמריקנים לתמוך ברעיון הועידה, אולם הם הציבו לכך תנאי משלהם: שיהיה ברור שלועידה כזו יש סיכוי להצליח ולהתממש. מבחינת האמריקנים, יהיה זה מיותר מצידם להסכים להכריע במחלוקת הפנימית הק־

פתרון לתשבץ 56

ניתוק יחסי

(המשך מעמוד ה')

ירדן, הצמצום הגיעה הצפויה במעמד האישי.

במהלך המגעים לקראת כינוס המועצה ה־18 בלטו שני גורמים רדיקאליים, שעברו מהפך בעמ־דותיהם המסורתיות:

א. לוב: זו פועלת כעת, כיד־אה, במסגרת השינוי הכללי במדיניות־החוץ שלה, לקידום האחדות במחנה הפלשתיני — תוך הסכמה לכך שאחדות זו תהיה בהנהגת ערפאת. לשם כך אף מפעילה טריפולי לחצים ממשיים על האירגונים הפלשתינים הק־שורים עימה, על־מנת שיטלו חלק בתהליך הפיוס.

ב. פלג אבו־ניד'אל: פלג זה (או לפחות גורמים בתוכו) גטל חלק פעיל במגעים האחרונים, ומביע נכונות ליטול חלק בפיוס, תחת הנהגת ערפאת. יש להדגיש כי גורמים בכירים במחנה ערפאת אינם רואים נכונות זו בעין יפה, בגלל זיהויו של פלג אבו־ניד'אל בזירה הבינלאומית כאירגון הטרור הרצחני ביותר.

יש גם מפסידים

ערפאת צבר, איפוא, נקודות רבות במועצה הפלשתינאית. הוא איחד שם את השורות, גם בריה"מ זכתה להישגים.

אך יש גם מפסידים. בראש וראשונה, אותם גורמים בישראל, שלפי מקורות זרים ניהלו כבר מו"מ עם חוסיין. עכשיו ניטל גם כוחם של הפלשתינאיים המתונים בשטחים כמו ראש עירית בית לחם אליאס פרייג' תוגא סניורה. ערפאת הקצין ומהר מאד ניזוכח שאלו שהחלו בהדברות עם פרס ואחרים מתרחקים. הם לא יעזו לסכן את חייהם, כמו שגם לא ירצו להציג עצמם כנאמני בית המלוכה הירדני ואנשים חד צד־דים.

הועידה הבינלאומית שפרס הרבה לדבר עליה התרחקה עכשיו יותר. נכון שבשלב ראשון נדמה היה שאפשר לקיים, בהזדמנות פו מו"מ מהיר עם ירדן ומצרים, אך ספק רב אם חוסיין ומובארק ילכו לצעד כזה בלי אש"ף הנתמך עתה על ידי בריה"מ.

יש איפוא לצפות שתוך זמן לא רב יתחדשו קשרי אש"ף עם מצרים וירדן ואז, תעמוד ישראל בפני לחצים כבדים של כל הצדדים ובראשם בריה"מ ומצרים ללכת לועידה בינלאומית אך מן הצד השני של השולחן לא יהיו הפ־לשתינאים מהשטחים שפרס תכנן להושיב אלא ערפאת והקיצונים שבין ראשי הארגונים.

אם יקרה כזאת, יש לזכור שה־ניצנים למהלך זה החלו להופיע בכינוס המועצה הלאומית הפ־לשתינאית באלג'יריה.

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ בבית ישראל, — יוסף קארו, בית 3 + חצר + גינה + מחסן, 240 מ"ר (02)354277

★ ברמות ג' 4 ח' חדשה + מרפסת גדולה + 2 מטבחים קומפלט (02)710831

★ ברמות, 3, 44.000 ! ! ! ברמות 3½ ק"ב, 52.000 ! ! ! ברמות ב' 3½ 55.000 ! ! ! 249247

★ בבית־וגן (הפסגה) 3½ מפוארת 72.000 ! ! ! בים־סוף 4½ + מרפסת 87.000 ! ! ! ברמות, 4, 52.000 ! ! ! 249141

★ בסנהדריה המורחבת 3½ - שני מרפסות סוכה, + דודס מורח 80.000 סופי, (02)820538

★ בשמואל הנביא ק"ר 8 חדרים "תוך אמיך" (02)244113

★ בהזדמנות ! ! ! בנוה־צבי 4½ מרווחת ! ! ! בהר־נוף 4 + מרפסת גדולה ! ! ! בגבעת־מרדכי 3½ גדולים ! ! ! "יאה" (02)248012

★ בסנהדריה 4 חדרים מרפסות, סוכה, מחסן, $95,000 "ישקר" (02)227414/5/6

★ למכירה בנוף רמות ליפשיץ קומה א' 4½ חדרים 135 מ"ר טלפון (02)286563 בערב

להשכרה

★ להשכרה 3 חדרים + נוחיות במקור־ברוך, 3½ חדרים + נוחיות בהרב־פרנק (02)288867

★ בגאולה ! ! חדר + כל הנוחיות, כניסה נפרדת, אפשרות לאוכל, לתקופות קצרות (02)281235

★ בבית־וגן 2, 3, 4, 7 וגם למכירה "מרום" (02)414175 מ־14.00

★ בגאולה בשכ"ח רח' יואל 3, דירת חדר 100 דולר, (02)538008

★ ברמות ג' 3 + מחסן ק"ג + טלפון + דוד"ש + הסקה 380437 בערב

בדמ"פ

★ בשכון הרבנים רוממה 2 חדרים הול מטבח ושרותים בקומת קרקע. 382515 בשעות 9-13, קיפנים

ביקוש דירות

★ דרושה דירת 3 חדרים בשכירות בשכונת אונטרדוף־מטרסדורף, מתמח עד פסח השמ"ח (02)285486

★ מעונינים לקנות 3½-3 בהר־נוף/בית וגן ללא תווך (02)532808, (02)237540

בני־ברק

למכירה

★ למכירה דירת 4 חדרים + גג, עם אפשרות בניה, שכון ה', (03)793801 $73,000

★ 5 ק"ק + חצר + כניסה פרטית בניה מעולה ליד רמות אלחנן (03)760162

★ 3 מפוארים בבני ברק ! ! ! רח' ירושלים - ק"ב 3 כ"א (ליד העיריה) כ־120 מ"ר $70,000, פינוי גמיש, תווך "הבנה" (03)7517074

★ 2 + פ"א + מרפסת + דוד"ש אפשרות לתוספת בניה, כותים, מיידי (02)976988

להשכרה

★ בבני ברק בהר שלום להשכרה וילה מפוארת + לוקסוס (מיוחד) מתאים למושב זקנים, מעון יום (למבוגרים או לילדים) בית רופאים, קליניקות + מגורים. (02)538323

★ להשכרה דירה, לתקופה ממושכת, 3 ח', ברח' שרת ק"ג, טל: (03)760901

ביקוש דירות

★ מחפשים לקנות דירת 2½-3 חזית עד ק"ב באזור הרצל־רמת אהרן־רמת אלחנן (03)822373

בערי הארץ

עמנואל

★ בהזדמנות קוטג' חלומי חובה לראות, לרצינים טל: (052)921528

טלזסטון

★ חייבת להמכר! דירת 3 משוכללת בטלזסטון, נוף, ק"ג + תוספות. (02)861380

טבריה

★ בטבריה 4 חדרים גדולים + נוף לכנרת + דוד"ש + פלדלת בהזדמנות (03)790260

קייט

★ באזור הבירה דירה מרוהטת קומפלט + טלפון לתקופות קצרות עד חשון 828505, (02)822919

עבודה

★ בירושלים, דרושה מטפלת חמימה לשני ילדים בביתם, מיידי. לטלפן: (02)664611.

★ תופרת מעולה לספעלים ויחידים, מקבלת גם תיקונים (02)245378

★ לחנות של גברים בירושלים דרוש מוכר אמין 241717

מטפלות

★ דרושה אישה לארבע פעמים בשבוע עם עזרה קלה (03)703414

נקיון ופוליש

★ "יהלום" נקיון יסודי ופוליש + הדברה שירות אדיב ומיידי באחריות (03)867103

★ "שרותי נקיון בני־ברק" אחזקה נקיון כללית למוסדות ופוליש לבתים (03)790260

מכוניות

★ מעונין לקנות מכונית אמריקאית או אירופאית גדולה גם לפני שיפוץ משנת 1978 ומעלה (02)382006 בעבודה

בס"ד

טלגמ"ח

דירות בירושלים 02-823026

מידע ישיר דרך הטלפון ללא דמי תיווך

ביום שישי בין 13.00-11.00 בצהרים

כל יום בין 22.00-20.00 במוצש"ק סגור

הוגברה השמירה על מוסדות ומתקנים ישראליים במצרים

כווית — משטרת מצרים הציבה בימים האחרונים שמירה קפדנית על כל המתקנים הישראלים בקהיר ואלכסנדריה — כך מוסר העתון "אל ראי אל־עאם".

רחוב אבן מאלך שבו שוכנת השגרירות הישראלית נסגר לתנועה במשך כל היום. כוחות נוספים הוצבו בפתח בניין המרכז האקדמי הישראלי בגיזה, ו־3 מכוניות ובהן חיילים הוצבו מול בית הכנסת היהודי ברחוב עדלי, נוסף לכוחות המשטרה החשאית שהתפרסו סביב לבית הכנסת.

עדי ראייה ספרו, כי הקונסוליה הישראלית באלכסנדריה הוקפה בכוחות נוספים שלא כרגיל, דבר המעיד, כי השגרירות קיבלה איומים חדשים. (ע"מ)

"אלג'ומהוריה": "התיירים הישראלים באים כדי לרגל במצרים"

קהיר — בעתון "אלג'ומהוריה" נתפרסם מאמר התקפה על התיירים הישראלים במצרים וכו הוצגו כ"מרגלים".

בטורו היומי בעתון כתב העורך מחמד אלחיואן, "ניתן לשים לב לתופעה המדאיגה של קבוצות תיירים מישראל הנכנסות למצרים, מבקרות שיכם של מוצרים ומחירים ויוצאים בלא לקנות דבר. הם גורמים לאנשים מצוקה כיון שאינם קונים דבר, יוצרים דחק וצפיפות בחנות, מלבד זאת הם ישראלים ובעלי התנועות היו שמחים לגרשם, אך מתאפקים".

"התיירים מישראל באים בקבוצות, נוסעים באוטובוס אחד, גרים במלון אחד ואינם קונים דבר. אם נכנסת לירה לכיסם היא כבר לא תצא ממנו. אלו הם תיירים שאינם מביאים למצרים תועלת וכל מטרתם היא לרגל". "מגע עם ישראלי גורם אך ורק נזק. אחד המצרים שבא בקשרים עם ישראלי הפסיד 300,000 דולר וכמה מן הקומץ שנכנס לישראל התאבדו או הומתו בבתי הכלא של ישראל".

"התרענו בעבר שהתיירים מישראל באים למצרים כדי לרגל ולכן המצרים נמנעים מלהדבר עמם".

ישנם מצרים המתקלים לפתע באדון הכופה עצמו עליהם, אם יגלה. המצרי שהאיש הוא ישראלי הוא מושך את ידו ומסיים את הפגישה. אלו הם המצרים, היודעים שקפפ דיידיד הוא אך ורק סיומה של המלחמה ולא יותר מזה. (ע"מ)

שליש מהבריטים בעד התפטרות המלכה אליזבת לטובת הנסיך

לונדון — אורח אחד מבין 3 בבריטניה גורס כי על המלכה אליזבת לפרוש לטובת הנסיך צ'ארלס, שהוא כיום בן 38 שנה, כדי לאפשר לו להיות המלך בטרם יהיה זקן מדי — נאמר בסקר שפורסם בעתון "סודיי".

העתון העממי הבריטי הדפיס על עמוד הראשון את צילומיהם של הנסיך והנסיכה של ולס, מתחת לשאלה: "מתי הם ימלכו עלינו?".

העתון מפרש את הסקר בהדגישו כי מספרם של הבריטים המשו־כנעים כי המלכה — אחרי 35 שנות שלטון — חייבת להעביר את כס המלכות לבנה, גדל והולך.

על שאלה אחרת השיבו 76 אחוז כי הם סבורים שצ'ארלס יהיה המלך הטוב יותר, ואילו 12 אחוז מעדיפים את אחיו הצעיר ממנו אנדרו. 4 אחוז בחרו בבן הצעיר יותר של המלכה, אדוארד.

המלכה אליזבת תגגה בשבוע שעבר את יום הולדתה ה־61. (ע"צ)

החיים שבו לתיקנם בבירות - אחרי 3 ימי שביתה

ביירות — החיים חזרו למסלולם בלבנון, אחרי שביתה כללית של 3 ימים במחאה על המצוקה הכלכלית, אולם סכסוכים בין נוצרים ומוסלמים ממשיכים לשתק את ממשלת "האחדות הלאומית".

בנקים, חנויות, בתי ספר ומפעלים נפתחו מחדש וברחובות היתה תנועה ערה של מכוניות.

אנטואן בישארה, ראש הפדרציה הכללית של העובדים שאירגנה את השביתה, איים בהפסקות עבודה נוספות אם לא תנקוט הממשלה צעדים כדי לרסן את האינפלציה ולהעלות את השכר.

בישארה קרא לשרי הממשלה ולפרלמנט להתכנס יום יום לישיבות חירום, כדי לדון במשבר הכלכלי. זאת לאחר שהלירה הלבנונית התמוטטה כמעט כליל, המחירים עלו תלולות, והאבטלה גבוהה והמיתון מחריף והולך.

בראשית השנה שעברה היה הדולר שוה רק 18 לירות לבנוניות. (ע"ר)

מכשירים אלקטרוניים משוכללים במטוסו הפרטי של ערבי בכיר

כווית — מטוסו הפרטי של אחראי ערבי בכיר צויד במכשירים אלקטרוניים משוכללים לקרב אויר ולהגנה — כך מוסר העתון "אלקבס" שאינו מגלה את שם הבכיר.

בכנפי המטוס נראו טילים נגד מטוסים והלונות המטוס עשויים משמשות מסויינות בלתי ניתנים לניפוץ ע"י יריות צלפים. במטוס מותקן גם ציוד חסימה המונע מטילי קרקע לפגוע בו. (ע"מ)

מומחה צבאי מגלה בספר חדש:

"סוריה החלה לפרוס טילי קרקע־קרקע חדישים"

לטילים טווח ודיוק המסוגל לפגוע, חלילה, בכל מטרה בישראל

דמשק, — סוריה החלה לאחרונה לפרוס את טילי קרקע־קרקע הסובייטים החדישים מדגם אס.אס.־23 — כך מודע סבן נשיא "איגוד אנליסטיק אסטנב"י" אנטוני קורדסמן, בספר שהופיע לאחרונה.

קורדסמן שהוא מומחה בנושא האיזון הצבאי במזה"ת טוען, כי ההתעצמות של הכוחות המזויינים הסורים, הציגו מרוץ חימוש בין סוריה וישראל שאכן יכול להוביל למלחמה. עם זאת אומר המומחה כי על אף שמלחמה כזו תהיה עזה עוד יותר היא לא תביא להכרעה.

כשם שהקרבות בין שתי המדינות בעת הפלישה הישראלית ללבנון ב־1982, לא הביאו להכרעה.

הצבא הסורי מונה כעת יחד עם כוחות המילואים 540,00 איש, יותר מפי 2 מגודלו של חיל הנחתים האמריקאי הפעיל.

לפי נתוניו מאז 1982 קיבלה סוריה אספקת נשק גדולה פי־3־2 מאשר ישראל. כוחות השריון וחיל האויר הסורים, גדולים כעת יותר מאלה של ישראל, ובשוותם כמות משמעותית של נשק חדיש.

כ־1500 מתוך 4000 הטנקים הסורים הם טנקים סובייטים חד־שים מסוג טי־72. בין מטוסי הקרב שלה כלולים הגרסות המודרניות ביותר של המיג־23 ומיג־25. על פי הדיווחים סוריה הזמינה 60 מיג־29 שהוא המטוס הסובייטי הקרוב יותר בביצועיו ל־אף־16 האמריקני שבשרות חיל האויר הישראלי. קורדסמן טוען עוד, כי סוריה החלה לאחרונה לפרוס טילי קרקע־קרקע "אס.אס.־23 סובייטים. לנשק זה טווח המאפשר לפגוע בכל מקום בישראל והדיוק מספיק כדי לפגוע במטרות בגודל שדה תעופה או הכור הגרעיני הישראלי בדימונה.

לקחי הפלישה ללבנון הכיחו, לדעת הגנרלים הישראלים, כי טנק "המרכבה" מייצור המקומי עולה על האם־60 האמריקני וכתוצאה מכך, הם מעדיפים את ייצור הטנק עד למקסימום האפשרי. למרות שמטוסי קרב עדיין מהווים את העילית בחיל האויר הישראלי, וכו כעת כוחות המסוקים ליותר דגש, וכעת נמצאים בשורות 42 מסוקי תקיפה מדגם קוברה אי־הייטש־1.

חיל הים הישראלי וכוח המפ־ציצים האסטרטגי נמצאים כעת ברמה האפשרות לישראל לפגוע בעומק האויב מבלי להפעיל כר־חות היבשה.

למרות זאת, מעריך קורדסמן, כי העלות הגבוהה של תפעול כר־חות קתבצויונלים גדולים עלול לאלץ את ישראל להכריז בבלדי על דבר שמגיחים מומחים רבים — כי ברשותה נשק גרעיני וכי היא מוכנה להשתמש בו אם קיומה יועמד בסכנה. (ע"מ)

גרומיקו נועד עם משלחת של הליגה הערבית

מוסקבה, — נשיא בריה"מ אנדריה גרומיקו קיבל לפגישה בקרמלין משלחת של הליגה הערבית, בה חברים שרי החוץ של מרוקו ותוניס.

המפכ"ל מודה:

המשטרה לא פעלה כיאות בפרשת "התיק האבוד"

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס הודה כי המשטרה לא פעלה כיאות, בכל הקשור למר־ציאתו של "התיק האבוד" בפר־שת חיב עמר.

המפכ"ל הדגיש, כי התקלות המינהליות נבעו בשל שורת חי־לופי מפקדים ברמות השונות של מיגור החקירות וכל הנושא נמצא עדיין בחקירת קצין בודק.

הוא הוסיף עם זאת, כי התיק מצרי מראשית 1985 בפרקליטות מחוז ירושלים וכל מה שהיה על המשטרה להשלים בתיק — הושלם.

בשיחה עם כתבי משטרה בבית השוטר בירושלים, התייחס המפ־כ"ל גם לידיעות על סבב מינויים הצפוי במשטרה, קראוס אישר, כי בימים אלה נמצא בדיון סבב מינ־ויים בקרב הקצונה הבכירה של המשטרה שיכנסו לתקפם רק בעוד מספר חודשים, אך הוא הבהיר כי לא מתקיימים דיונים על המועמד האמור לרשת את מקומו כמפכ"ל המשטרה.

משרד רישוי ביהודה ושומרון

משרד רישוי חדש, נחנך באר־יאל, ע"י שר התחבורה מר חיים קורפו. באריאל. משרד הרישוי באריאל ישרת את תושבי הר־שומרון היהודים המסמכים ואת תושבי אריאל, בה 5500 תושבים ואלף כלי רכב.

המשרד החדש יעניק שירותים גם לשני בתי ספר לנהיגה במקום, בהם 4 מורים המלמדים את תושבי המקום והתושבים הערביים באי־זור. משרד הרישוי יפעל מידי יום כאשר השירותים יינתנו על ידי מסוף מחשב שיהיה קשור למשרד הרישוי בחולון.

שר התחבורה אמר, כי משרדו הקדים את פתיחת משרד הרישוי באריאל כדי להזדהות הזדהות מלאה עם תושבי המקום ולומר להם ישר כוח "אני בטוח שעוד יבוא היום ונצטרך לומר לכם תודה מרובה על המפעל שלכם" אמר השר.

ראש מועצת אריאל מר רון נחמן, הודה לשר על פעילות משרדו לחיזוק ישובי יהודה ושומרון על ידי פתיחת משרד הרישוי באריאל והסדרת מערכת תחבורה ציבורית מסודרת לכל הישובים ביהודה ושומרון. (עשית לכ"ם)

מחפשים בירושלים

משפחה חמה בעלת נסיון לבת חריגה בת 15

בתנאים טובים

טל: 525141

בס"ד

דירה מפוארת

5 חדרים + 2 מרפסות בצפון ת"א,
+ 3 שרותים + מיזוג אויר
+ 2 מעליות + לווין קליסה
+ שמירה + לובי מפואר
+ 3 כווני אויר
+ רהוט מלא

טל. 03-454554

מכללה ירושלים לבנות

דרוש

עובד בכיר בתפקיד מינהלי/חינוכי

הכישורים:
★ בן תורה נשוי (עד גיל 45)
★ בעל תואר שני (או תורני איקוויולנטי)

לפנות בצרוף קורות חיים אל המכללה (עבור בכיר) ת.ד. 16078 בית וגן ירושלים 91160

כדאי לעלות לשפיצר!!!

יפו 51 ק"ב טל. 02-228627

• ארונות קיר — גם לפי הזמנה
• חדרי שינה • סלונים • פינות אוכל • ספות נוער משולשות
• סיפריות • ארונות מטבח

מבחר ענק — שירות נאמן

• קולבים • מדפי טלפון • מראות • שטיחים • סטנדרים

המחירים הזולים ביותר בעיר!

הספקה לכל חלקי הארץ

בכל בית חרדי **המודיע** *העתון של היהדות החרדית*

מפעלי השתלמות ורווחה של נשי אגודת ישראל

רמת אהרן | בני־ברק | רמת אלחנן

נשים נכבדות

אנו שמחות להודיע, על פתיחה מחודשת של החוגים לעונת הקיץ החוגים שיתקיימו בבתי־הספר ברמת אהרן וברמת אלחנן הם: הנעות הורים, סריגת קיץ, התעמלות, ציור, תפירה — מתחילות ומתקדמות

אומנות: פימו, רפיה, צייר על בד, עשיית בובות ועוד

ימי הרישום הם:

ברמת אלחנן בבנין בית הספר, בימים שלישי ורביעי ר' ד' באייר, בין השעות 12.00-10.00 לפנה"צ

ברמת אהרן בבנין בית הספר, בימים ראשון שני ושלישי ד', ה' ו' באייר בין השעות 4.30 עד 6.00 אחה"צ

נא להצטייד בדמי רישום

בברכת קיץ מבורך המארגנות

זבוטינסקי 1, ר"ג, טל: 251058, 256649, 256413.

הכל תחת קורת גג אחת

שיש בית ישראל בע"מ

"שפיגל את הלפרין"

כלים סניטאריים ★ קרמיקות ★ שיש ★ ברזים ★ מראות

הסוכנות בירושלים למוצרי "עליה" כלים סניטרים מתוצרת צרפת

תצוגה מתמדת ומרשימה

סוכנות בלעדית נוצמון מרצפות בע"מ 40 שנות נסיון בענף המרצפות

מודרים מיוחדים

היתר מס. 846-847

מעברג שיש טיבעי וסנטטי לריצוף

"שפיגל את הלפרין"

בתוך מפעל שיש בית ישראל קו 40

רח' בית ישראל 14 (ליד מאה שערים)

מול ישיבת מיר

טל. 02-829844/829273

פתוח רצוף בין השעות 19.00-7.00

יום ג' 17.00-7.00

לוח המודיע

דרושה
דירה מרוהטת + מכונת כביסה + טלפון
בסביבת מקור-ברוך, בתי רובינשטיין, גשר החיים או גאולה
לחודשים תמוז ואב
לפנות טל: 02-383236
02-380582

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ דירה 4 חדרים ברוממה +דוד"ש ק"ב + 2 מרפסות + מחסן + ארונות מטבח טל. 535546

★ ברמות 5 04 חדרים + חצר 4 כ"א $92,000 ברמות פולין 3 חדרים ק"ג $46,000 (תווך) (02)861180 02-866690

★ 5 חדרים גדולים דרומית ק"א מידית 100.000 דוה"נוף 228633

★ 3 חדרים בשאולזון ק"ד משופצת דרומית דוה"נוף 243021

★ דירות יוקרה 5 חדרים בבניה טלפון 243557

★ בתל-ארזה 3 חדרים (1 קטן) + הול + פ"א, סוכה + דוד"ש (02)821388

★ בסנהדריה המורחבת 4 מרווחים + 2 מרפסות צפון מערב 78.000 דולר (02)811296

★ ברמות ג' 3 + פ"א ק"ב + סוכה 62,000; בבוכרים, 3 יפים + גג פרטי 72,000 "ההדר" (02)827427

★ בגבעת שאול 4 חדרים $75,000 "פרפר" (02)272710

★ ברמות 3 חדרים (קומה ג' לא אחרונה) $75,000 "פרפר", (02)272710

★ דירה ענקית ברמות פולין 146 מ"ר צדדים מצרנים (02)863159

★ 3 חדרים ברמות, ליד רמות פולין מוארת + דוד"ש $51,000 (02)863665

★ 2 בבלוי ק"ק 39,000, 2 בבר-אילן ק"ד משופצת 42,000 "המתווך" (02)273355 מלכי ישראל 6

★ מעונינים לקנות דירה 3-4 חדרים באזור שכונות צפון ירושלים (02)536583

★ 3½ ברמות ג' באזור חרדי, מלאת שמש, ק"ב, כיוונים מצוינים + שלשה מרפסות + דוד"ש + נוף מרהיב 821060 868062

★ 5 בבניה בתל-ארזה (גמר בשנה) 120,000 פנטהאוז 6 חדרים בבניה באותסדורף (מעלית) קבלן ותיק 180,000 "המתווך" 02-273355

להשכרה

★ בבקשה לבן תורה בלבד!!! 2½ בהזדמנות!!! (02)810714 בשעות 3 — 9

★ 3½ חדרים בקרית צאנז החדשה לתקופה ממושכת (02)817103

★ מיידית!!! ברבינו גרשום 3 גדולים ק"א + דוד"ש + ארונות 270 "ההדר" (02)827646

★ 3 מרוהטת + טלפון בסנהדריה עד ראש חודש אלול (02)827472 (03)786168

★ בסביבה חרדית יפה 4 + ריהוט + טלפון + סוכה + הסקה ובעלית (02)631630

★ בבית וגן 7,4,3,2 וגם למכירה "מרום" (02)414175 מ-14.00

★ להשכרה חדר לגבר בודד מסודרת ברח' חגה (02)825351

★ 2 ח' בר אילן 8 לא חזית מרפסת סגורה לסוכה + הסקה + טלפון + ארונות 829291

ביקוש דירות

★ דרושה לזוג צעיר דירה 2-3 חדרים עם/בלי ריהוט לתקופה ממושכת באזורי פאגי-סנהדריה ושכונות הצפון (02)285103/4

בדמי מפתח

★ בהזדמנות!! בדמ"פ בבר-אילן דירת 3 מוארת הסקה ארונות, מיידי (02)822167

מחסנים

★ דרוש מחסן מינמום 150-200 מטר גישה לרכב (02)528384 (02)534266

בני ברק

למכירה

★ 4 + הול לוקסוס + טלפון חזית ק"ב באברהם בן דוד 12 (03)768671 (03)5101131

★ 3 גדולים, 3 כ"א מטבח אמריקאי + חדר בגג בחודש מיידית מתתיהו 29 (03)794217

★ 4 חדרים בבניה ק"א במרכז בעלי מלאכה 3 כ"א חזית "המצליח" (03)798367

★ 3 חדרים גדולים 75 מ"ר סוכה וחצר פרטית $28,000 ק"ק בהרצל 787192 בערב

★ 4 חדרים + חדר על הגג ע"י רח' נחום חזית דרום מערב צפון "המצליח" 798367

★ בזכרון מאיר דירת גג גדולה ומפוארת חזית "אפיק נכסים" 784398

★ 3 חדרים, חדשה באזור הרצל חזית, מעלית "אפיק נכסים" 784398

★ 2½ במרכז + הול ענק מטופחת + מטבח אמריקאי $50,000 "איצקוביץ" (03)707739

★ למכירה: בבני ברק קוטג'ים מפוארים 7 חדרים + מרתף עליון בהר שלום. ברח' הארזים פרטים במקום (052)558151 (052)545031

★ 2 ענקיים + הול שימושי, ק"ב חזית + חדר כביסה + דוד"ש ברח' עקיבא 70 כהן אחה"צ

★ קוטג'ים בבניה לוקסוס למכירה בבני ברק בהר שלום בלעדי ליברוטסקי" 03-5101138

★ 2½ באלישע + מרפסות מטבח אמריקאי משופצת חזית מידי כל הקודם זוכה (03)707979

בדמי מפתח

★ בהזדמנות 3 בדמ"פ בזכרון מאיר + הול גדול ומרפסות "איצקוביץ" (03)707739

להשכרה

★ ברמת אלחנן 4 חדרים + 1 + גג + טלפון, עד ט' באב (03)793827

★ 3 חדרים + מרפסות גדולות, מרוהטת במרכז לתקופות ארוכות/קצרות (03)794061

★ מחפשים דירה בת 4 חדרים (להשכרה) לחודשיים טל. 709344 בין 1.00—11.00 8.00—6.00

★ להשכרה 3 + 1 על הגג ברח' בירנבוים טל. (03)791697 בערב

בערי הארץ

עמנואל

★ בהזדמנות בלתי חוזרת 3 + מרפסת דרומית + מחסן (באתר הבקה) (02)863998 כל הקודם זוכה!

זכרון יעקב

★ בזכרון יעקב קוטג' 4 חדרים באזור החרדי פינוי מיידי (03)790988

★ בזכרון יעקב בהזדמנות קוטג' פינתי בשיכון חוד"א $36,000 (063)96041

אפנת נשים מעולה
שיפי
מבחר חדש
סריגים
חצאיות וחליפות
לשבת וליום יום
ובגדי ערב אקסקלוסיביים
אפשרות לתאום זמן אחר טלפונית 02-868799
תפארת רמות 81/4 טל. 868799
8-10 בערב

הודעה משמחת
חדש
אנו שמחים להודיע לציבור כי בעזרה נפתחה חנות מגלים
מעלי ילדים, גברים, מעלי בית
לנשים ותבור סנדלים
לילדים ממיטב היצרנים
לרגל הפתיחה
מחירים מפתיעים
רח' סורוצקין 13ב' ירושלים
בין השעות 7.00-4.00 אחה"צ

"חוט השערה"
סלון לפאות ומספרה
ירושלים: רחוב שטראוס 20
בני ברק: רחוב ירושלים 16
שבועיים מבצע!!
מכירה מיוחדת של פאות בהזדמנות
במחירים מיוחדים
כל הקודם זוכה
שבוע ירושלים: מיום שלישי י"ג אייר (12.5) עד יום שלישי כ' אייר (19.5)
שבוע בני ברק: מיום שלישי ו' אייר (5.5) עד יום שלישי י"ג אייר (12.5)

מכוניות

★ פיג'ו 504, 7-76 יד ראשונה, 70000 ק"מ, טסט לשנה, מצויינת. בעבודה (03)372392 בערב (03)784896

חנויות

★ להשכרה חנות גדולה ברח' חזון איש טל. 777995 בערב 10—8

קורסים

★ "סריגיל" שמלה בשעה קורס לתפירה מהירה מתו"ל, בירושלים טלפון (02)523137

מכירות

★ בסופר שרות אגרון 26 02-221924 מקרר גל אמנא R-520 במבצע! 890 שקל בשני תשלומים. טוחני אשפה קלוריק (1½ כוח) במבצע! 600 שקל כולל התקנה בשני-תשלומים

★ בהזדמנות מזגן אויר מפוצל באריזה טל. בשעות אחה"צ והער-ב (03)794539

★ אמאיל ירושלים חוגים לאמ-איל ומכירת חפצי אומנות מקוריים מאמאיל ועץ זית (02)538155

★ בירושלים למכירה בגדי נשים אלגנטיים ולימים יום יבוא מפריז וגם הזמנות לשמחות בבדים המ-יובאים מפריז ומיוצרים ע"י יצרני אופנה מפריז. טל. (02)246312 מ-10.00 — 18.00

★ עגלת תאומים "פג" כחדשה טל. (02)868679

מטפלות

★ דרושה מטפלת לתינוקת באותנדרף ל-5 ימים בשבוע בשעות הבוקר (02)827408

טבעונות

★ סליחה על הטעות שבמאמר "הבית שלנו" המחיר העממי 21 ש"ח (03)790638 (04)643949 (02)867910

כלי נגינה

★ במוזיקטון ב"ב זכה בהגרלה מס' 67 באורגן משפ' רוזמן רח' רב אשי מס' 14 ב"ב טלפון 03-785562

שערים יציגים במטבע חוץ

יחידות המטבע	השער בשקלים
סל	1.6826
דולר ארה"ב	1.5911
לישט"ש	2.6476
מרק גרמני	0.8910
פרנק צרפתי	0.2668
ין יפני (100)	1.1402

טרר...טרר...
...שלום, מה שלומך,
...אולי תתקשר מאוחר יותר
מה קרה?
ההנות מלאה,
פרסמתי מודעה ב"המודיע"
אין תחליף
לעוצמת הפרסום
ב"המודיע"

★ למשרד חרדי דרושה פקידה מנוסה 6 שעות ביום טל. (02)241131

★ כתבנית מעולה בבני ברק מקבלת עבודה בביתה מחירים נוחים (03)5741462

★ למפעל מזון דרוש מקדם מכירות רציני + רשיון (03)760112 בשעות הערב

★ לישיבה בתל-אביב דרוש/ה מבשל/ת תנאים טובים (03)490478 (03)476462

הובלות

★ שרותי הובלה וסבלות, שרות מקצועי ואמין (02)865914 (02)829174

שמלות חופה

★ הגיעו שמלות חופה יפיפיות מאירופה + אביזרים, מחירים נוחים (03)785363

אבידות

★ אבדה מחברת חידו"ת בתוכה המרכזית בירושלים בתחה"מ המוצא מתבקש לטלפן (02)863784

שידוכים

★ רצונך להתחתן תתקשר/י ל"ששון ושמחה" מכל החוגים טל. (03)799075

★ שדכנות לשם מצוה השתתפות בהוצאות, לכל הגילים החוגים (03)703617 דייס

עבודה

★ לביה"ח "בקור חולים" דרושים עובדים בחדר מיון במשמרות ועובדים במשרדי המרפאות לפנות למזכירות רח' הנביאים 74

★ דרוש עובד ניקיון ואחזקה לישיבה בגאולה, תנאים טובים למתאים (02)865334 בשעות הערב

★ לבית אבות דרושים בת עזר ועובדות נקיון 787304 (03) בערב

★ לשקילת ומיקוי יהלומים דרושה רצינית תנאים טובים תוך כדי לימוד אפשרות לתפקיד ניהולי למתאימה (03)784371

★ לכתורה מבני ברק המעוניינת לרכוש מקצוע כמסייעת לרופא שיניים 787475 709061

★ למפעל לריקמה דרושות רוקמות מנוסות לעבודה קבוע (03)796243 (03)796250

★ דרושה פקידה + עבודות עזר בענף הטקסטיל בבני ברק (03)707441

★ דרושה בבני ברק בהורה לאחה"צ, לטיפול בילדים + עבודות קלות תנאים מצוינים (03)786816

★ פקידה חרוצה ומסורה, רצוי בעלת הבנה בהנהח"ש לעבודות משרד ומזכירות. עבודה קבועה תנאים טובים שעות העבודה א'-ה 8.00 — 16.00 ד' 8.00 — 12.00 (03)243108

שיפוצים כלליים
★ ביצוע עבודות
★ שיפוצים כלליים
★ תוספות בניה והרחבה
★ מטבחים וצבע כללי
★ צוות מקצועי
כל עבודות הבניה באחריות
ספור ברטיבות בחומרים מיוחדים ואיטום גגות
טלפון 24 שעות ביממה 02-234454

לעולים למירון
לציבור לקהותינו, נותרו מקומות לשבת ל"ג בעומר
ניתן גם להזמין אוכל מוכן,
המסעדה תהיה פתוחה אי"ה
גם בל"ג בעומר
לפרטים טל: בשעות אחה"צ והערב
06-974925
06-974765

אלפי דירות ומאות הצעות עבודה
"מעון" שרותי מידע
ללא דמי תווך
רח' פינס 9 קומה ב
טל. 233266 — 233913

עוברים!

דירה גדולה
במקום מרכזי ביותר
בבני ברק
מתאימה למשרד + טלפון + מזגן
קומת קרקע
03-707619

למכירה
במאה שערים
מחסן גדול + כל השירותים + גישה נוחה - מתאים לתעשית תפילין וכו'
02-286823

סלייד
יבוא ויצוא צעצועים, ומשחקים ומכשירי כתיבה
מרכז כלל חנות 234 קומה ב' טל: 242573
20% הנחה על כל המוצרים
מבצע השבוע
אוטו פישר פרייס
85 ש"ח במקום - 109

RATZY
הרצל 24 ק"א ב"ב
788019
הגיעו
דגמי קיץ
ספורטיביים
ואלגנטיים
פתוח: בקר 10.30-12.30
ובכל ערב כללי שלישי
6.00-9.30
להתראות

לבעלת טעם מיוחד
מכירה חד פעמית
של שמלות אלגנטיות לנשים ולנערות מבחר דקטים קייצים
מלאי חדיש
תוצרת ארה"ב
במוצש"ק 9.30-11.00 וביום א' 8-10 בערב
ברח' דמשק אליעזר 6 ק"א
בני ברק

בהר-נוף
4-5 דירות
★ מרווחות ★ מיקום מעולה
★ מסירה באוקטובר ★
הרב משקלוב 9
03-785524 02-664884

למרכז תורני חשוב
דרוש דחוף
מתרים + המלצות
תנאים טובים
08-246023
בין השעות 1-9

לידידנו ד"ר יוסף שלו
מומחה למילדות, גניקולוגיה ואולטרה סאונד
ברכות ואיחולים לרגל פתיחת המרפאה החדשה
ברח' בצלאל 17 פינת רח' סוטין ת"א
(טל: 244420, 224314, אולטרא סאונד - 246305)
יה"ר שתהיה שליח נאמן
בברכת הצלחה
משפחות פולמר - אפשטיין

הידעתם?
טיפול טבעי ריפא
במקום שאחרים נכשלו!
יועץ טבעוני בב"ב ובירושלים
מ. פרנקל B.S
03-767640
טיפול בבעיות עיכול, מגרנות, אסטמה, אלרגיות, לחץ דם ועוד.
בדיקות שער
ובדיקות אלרגיה למזון

בירושלים
דרוש בנין להשכרה
טלפון 02-412337

אורן אלקטרוניקה
מכירה ושרות למכונות צילום מסמכים
מכונות צילום

כלכלה חוץ

שר המסחר האמריקני צופה ביטול הסנקציות נגד יפאן

מאנילה — שר המסחר האמריקני בלקולם באלדרידג' אמר כי הוא מקווה שארה"ב תבטל את הסנקציות המסחריות נגד יפאן בעקבות ביקורו של ראש הממשלה היפאני יאסוהירו נאקאסונה בוושינגטון.

מר נאקאסונה הגיע לוושינגטון לביקור רשמי, שתכליתו העיקרית היא — לפתור את בעיית הסחר שהתעוררה בין שתי המדינות.

כזכור הטיל הנשיא רייגן מכס בשיעור של 100 אחוז על סחורות אלקטרוניות מתוצרת יפאן, בטענה שיפאן הפרה הסכם דו צדדי בין שתי המדינות בענין הסחר במוליכים-למחצה, היינו — מיקרו שבבי המשמשים לייצור מחשבים. לדברי האמריקנים מוכרים היפאנים את הרכיבים האלקטרוניים הללו בארצות העולם השלישי במחירי היצף, נמוכים ממחירי העלות, ובכך הם מנהלים תחרות בלתי הוגנת בתוצרת ארה"ב.

במאזן המסחרי בין ארה"ב לבין יפאן קיים עודף ענקי לטובת הצד היפאני, בהיקף של 85.6 מיליארד דולר.

שר המסחר באלדרידג', אשר סיים זה עתה סיור בארצות אסיה, חזר לוושינגטון לקראת השיחות בין הנשיא רייגן לבין מר נאקאסונה.

לפני צאתו ממאנילה, תחנתו האחרונה בסיור, אמר באלדרידג': "אנחנו מעונינים לבטל את הסנקציות הללו ובהקדם האפשרי. אני חושב ששני המנהיגים יגיעו לכלל הסכם בשיחותיהם בוושינגטון בדבר ביטול הסנקציות, אם אך יתברר שהיפאנים חדלו למכור סחורות במחיר היצף וכי השוק היפאני פתוח". הוא לא נתן כל לוח זמנים, אך הוא הוסיף כי הדבר יכול להיעשות מהר מאוד או להימשך כחודש ימים. "מכל מקום אני מאמין שתושג הבנה בנידון זה", אמר באלדרידג'.

בית הנבחרים אישר חוק להגבלת היבוא ממדינות המסרבות לבטל מחסומי-סחר

וושינגטון — בית הנבחרים אישר ברוב קטן תיקון שנוי במחלוקת, המאיים בהגבלות על היבוא מיפאן ומיצואניות גדולות אחרות.

התיקון, שהוכר על ידי הבית הלבן כצעד פרוטקציוניסטי, אושר ב-218 קולות נגד 214, למרות אזהרות של הנשיא רייגן ומנהיגים אחרים כי הוא יוביל למלחמת סחר.

אישור החוק עשוי לגרום מבוכה לראש ממשלת יפאן נאקאסונה, שהגיע לשיחות עם רייגן, על דרכים להפיג את מתיחויות הסחר הגוברות ההולכות בין שתי המדינות.

התיקון לחוק הסחר יחייב מדינות יצואניות גדולות לסלק מחסומי סחר ולצמצם את עודפיהן במאזן המסחרי עם ארה"ב, או להיות צפויות לקיצוץ אוטומטי בשיעור של 10 אחוז לשנה, ביבוא של מוצריהן לארה"ב, במשך 4 השנים הקרובות. (ע"ר)

מנכ"ל חדש לג'ואינט העולמי

נשיא הג'ואינט העולמי, מר היינץ אפלר, הודיע כי בחירתו של מר מיכאל שניידר, ציר הג'ואינט בישראל, כממלא תפקיד מנכ"ל הג'ואינט העולמי החל מדצמבר 1987. הוא יחליף את מר ראלף גולדמן, הממלא תפקיד זה כיום.

מיכאל שניידר בן 47, קיבל הכשרתו כעובד סוציאלי באנגליה, ובעל ניסיון בינלאומי עשיר בחיי הקהילה היהודית.

טרם הצטרפותו לג'ואינט ביוני 1978, כיהן כמנהל השרותים החברתיים של הועד הרוחני היהודי בלונדון במשך 12 שנה.

כתב עת מצרי: "יש להחזיר אותם 50 מיליארד דולר שהוברחו ע"י מקורבי נאצר וסאדאת"

קאהיר — כיצד לחסל את החוב החיצוני של מצרים. כתב העת המצרי "אלמחתאר אלאסלאמי" הציע כמה רעיונות אותם הוא מכנה "פתרונות ברוח האיסלאם".

ראשית הוא מציע לנקוט בכל האמצעים כדי להשיב למצרים 50 מיליארד דולר שהוברחו לחו"ל ע"י מקורבי נאצר וסאדאת, "ראשי המיגזר הציבורי שמעלו באמון, המיליונרים של הפתיחות הכלכלית, בעלי הכנסות טפיליות, אנשים העוסקים בפעילות מפוקפקת במסווה של אמנות, מבריחי סמים, מנצלים השפעתם בעמדות מפתח, מרגלים וסוכנים".

שנית: יש לבטל את החובות לבריה"מ "כיוון שנתקבלו בתקופה שונה ונוצלו שלא לטובת העם, ומאחר שבריה"מ זכתה תמורתם ברווחים מדיניים, צבאיים ואסטרטגיים".

כמו כן יש לבטל החוב הצבאי לארה"ב, מאחר שניתן בתקופה אחרת ובתנאים של העדר אחריות עממית משום שארה"ב זכתה ברווח פוליטי עצום מחובות אלה וכבלה אליה את הרצון המצרי.

יש לבטל גם את החובות קצרי המועד לבנקים זרים ומוסדות מימון עולמיים ושינוי מועדי הפרעון של החובות ארוכי הטווח.

לדברי הכותב, "זהו הפתרון האיסלאמי, המבוסס על צדק והתנגדות לניצול, שוד וגניבת כספי המוסלמים". (ע"מ)

מצרים מתחילה ליישם רפורמה

קאהיר — מצרים החלה ליישם בשקט רפורמות שאותן דורשים הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומי, בכך שהעלתה את המחירים של דלק-דיזל ודלקים אחרים במצרים.

העלאות המחירים בתחום האנרגיה היו הצעדים הפומביים הראשונים שננקטו, כתנאי לקבלת אשראי והלוואות מצד קרן המטבע והבנק העולמי.

מצפים כי הממשלה גם תפעל בקרוב כדי לפשט את השיטה המסובכת של שערי-החליפין, אמרו בבנקאים.

אחת הדרישות של קרן המטבע הבינלאומית היא להנהיג שער-חליפין מציאותי יותר ללירה המצרית.

כתמורה אמורה מצרים לקבל אשראי של מיליארד דולר מקרן המטבע, במהלך שלוש שנים, כדי לעזור לה לפרוע חובות-חוץ המגיעים ל-38 מיליארד דולר. (ע"ר)

יהלום אדום נמכר במחיר של 880 אלף דולר

ניו יורק — יהלום אדום קטן, אחד משלושה הידועים בעולם כולו, נמכר במחיר של 880 אלף דולר במכירה פומבית שנערכה ע"י חברת "קריסטיס" בניו יורק.

היהלום הנדיר, במשקל 0.95 קרט, השיג את המחיר הגבוה ביותר לקרט ששולם אי פעם תמורת יהלום מסוג זה.

דוברת חברת קריסטי, רובין ריילי, מסרה כי האבן נרכשה על ידי סיטונאי תכשיטים מדנוור, תאודור הורוביץ, לאחר שארבעה אנשים אחרים הציעו מחירים שגרמו להעלאת המחיר לרמה גבוהה זו. המחיר ההתחלתי היה 275 אלף דולר.

היהלום האדום, אשר צבעו הבלתי רגיל נגרם על ידי נוכחות חנקן בהרכבו, נמכר על ידי אספן תושב מונטאנה, אשר קנה אותו ב-1955 במחיר 8,000 דולר בלבד.

ריילי סיפרה כי ידועים רק עוד שני יהלומים כאלה בעולם. אחד מהם שמור באוסף בוושינגטון, השני — במשקל חמשה קרט — נמצא ברשותו של אספן פרטי.

ריילי ציינה כי בעבר נתגלו עוד שתי אבנים כאלה אבל כיום אין יודעים היכן הם נמצאות. (ע"ר ע"צ)

בריטניה תמכור ללוב ציוד אלקטרוני מתוחכם

לונדון, — בריטניה תייצא ציוד אלקטרוני מתוחכם ללוב דרך גורם שלישי, כדי להתחמק מהחלטת הממשלה הבריטית בעבר, בדבר חרם כלכלי ומסחרי על ממשלת לוב.

ל"אלמגילה" נודע עוד, כי מדובר בציוד קרקע לקליטת תמורות לוויינים המפיצים תמונות ומידע על מזג האויר, נוסף למידע על תבליטי שטח ועל אוצרות טבע החבויים בבטן האדמה.

המקורות מציינים, כי בעתיד אפשר יהיה לפתח ציוד זה למטרות צבאיות, שכן לוב מגלה ענין גלוי בקבלת מידע על תנועת הצי האמריקאי השישי בים-התיכון. הצי השישי מתכנן כידוע לערוך תמרונים שנתיים בקרבת מפרץ סירט, אותו רואה לוב ככלול בגבול המים הטריטוריאליים שלה. (ע"מ)

עלייה במדד הפעילות המסחרית האמריקנית

וושינגטון — אינדקס המדדים המובילים של הפעילות הכלכלית בארה"ב — המהווה מכשיר מפתח למדידת הצמיחה הכלכלית בעתיד — עלה במארס בשיעור של 0.4 אחוז — נמסר על ידי ממשלת ארה"ב.

זוהי העלייה השניה של האינדקס ברציפות. אינדקס זה מהווה תחזית לגבי התנהגות הכלכלה בעוד חודשים אחדים מעכשיו.

גם בפברואר היתה עליה דומה של 0.4 אחוז.

האינדקס עלה במחצית השנה האחרונה בחמשה מתוך ששה חודשים. פרשנים כלכליים אמרו, כי העלייה של חודש מארס היתה פחותה או יותר במדדים החזויים.

האינדקס מורכב מ-9 מדדים עיקריים, ומשרד המשפטים הודיע כי בחודש מארס היו ששה מביניהם חיוביים. (ע"ר)

שותף בעסק מיזוג אוויר חשוד בהעלמת הכנסות

שותף במפעל להתקנת מיזוג אויר, החשוד כי ביחד עם שותפו העלים הכנסות ע"י רישומים כוזבים, שוחרר אתמול בערבות בבית משפט השלום בת"א.

חוקר המס, נתן מרכוס, טען בפני השופט עמיקם פיאלקוב, כי החשוד הינו שותף עם אדם הנמצא עכשיו בחו"ל, בעסק בראשון לציון, העוסק בהתקנת מערכות מיזוג אויר.

נגד השותפים, טען החוקר, התעורר חשד על העלמת הכנסות בסכומים ניכרים באמצעות רישומים כוזבים בספרי הנהלת החשבונות של השותפות. הוא אמר, כי החשדות עלו, לאחר בדיקת חשבונות פרופורמה שהשותפים הוציאו ללקוחות שהזמינו עבודות אצלם.

כמו כן טען החוקר, כי נעשתה השוואה בין המחזור המופיע בטפסי ניכוי מס במקור לבין המוצהר, לפי חשבוניות מס ונתגלתה אי התאמה.

הוא ציין, כי ביום שני נערכו חיפושים בדירת השותפים ונתפסו מסמכים המאמתים את החשדות נגדם.

עם זאת, אמר, כי אין לו התנגדות לשחרר את החשוד בערבות בטוחה.

השופט הורה לשחרר את החשוד בערבות עצמית של 6000 ש"ח והפקת ערבות בנקאית בסך 15,000 ש"ח תוך שבוע ימים. כמו כן עיכב את יציאתו של החשוד מן הארץ. (עתי"ם)

נבון דורש להחליט על שכ"ל באוניברסיטאות

שר החינוך יצחק נבון ביקש ממזכירות הממשלה להעמיד על סדר יומה של הממשלה, בישיבתה השבועית הקרובה שתתקיים ביום ב' הצעתו להחליט על גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות.

השר העלה את דרישתו בעקבות החלטת הממשלה מיום ראשון, שקיבלה את עמדת שר החינוך כי הממשלה במליאתה היא שתכריע בענין גובה שכר הלימוד.

משלחת מיפן מתעניינת ברכש וידע חקלאי

משלחת רשמית מיפן בת 18 חברים, רובם אנשי חקלאות וקואופרטיבים מהאי אוקינאוה, הגיעה לביקור בארץ בהזמנת משרד הכלכלה והתכנון.

המשלחת קיימה פגישות עם שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי ועם מנכ"ל משרדו, משה דברת. את בואה של המשלחת ארגן איש העסקים דרור חיד.

חברי המשלחת, בראשות מנכ"ל משרד החקלאות של אוקינאוה, מתעניינים בעיקר בטכנולוגיה וידע בתחום החקלאות. הם מסרו כי יתכן וילקחו קונסורציום של חברות יפניות מאוקינאוה לצורך רכישת מוצרים חקלאיים וידע בתחום זה בארץ.

בקבלת פנים למשלחת ציין שר הכלכלה את הפוטנציאל הרב הטמון בקשרי הסחר עם מדינות המזרח הרחוק. הוא הטעים כי שתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי עם אוקינאוה עשוי להקל על החדירה של ישראל לכל השוק היפני.

13 מליון ש"ח יושקעו בתשתית בת"א-יפו

"13 מליון שקל יושקעו השנה בדרכים ותאורה בתל-אביב-יפו, הוא גידול ניכר תקדים בהשקעות כספים בנושא זה" — כך אמר אתמול, מר פרץ אנקובסקי, חבר הנהלת עירית תל-אביב-יפו. 7 מליון ישקעו בדרכים, מתוכם שני מליון במדרכות ו-3 מליון בתאורה. (עתי"ם)

● ירושלים, — ראשי הסטודנטים נפגשו אתמול עם נשיא המדינה וביקשו את התערבותו במאבקם בשאלת שכר הלימוד באוניברסיטאות. (עתי"ם)

תכשיטי פנינים
ב-10 תשלומים
רק במחירי הפנינים
ניימן, אמרי ברוך 5 ויזניץ
בני-ברק, 8-10 בערב

קורסים לתפירה
בשיטה יסודית
כולל בגדי נשים וילדים
תשלומים נוחים
03-788808

מרכז קהילתי
"נוה-חמד"
עזרת תורה 16 י-ם
מתחדשת פעילות הקיץ
ביום ב' הקרוב פרשת שבוע
ע"י גב' שמני ב-8.45
ביום ד' הקרוב, שמירת הלשון
ע"י גב' חזן ב-9.00
לשאר החוגים, הרשמה במקום
החוגים לילדות
מתחילת השבוע

מתניה
בית ספר חרדי "אומנותי" לילדות ולנערות. מקצועי
חוגים אף לנשים ולבנים
ההרשמה עד ט"ו באייר טל: 526512
בין השעות 19.00-21.00 בערב

בס"ד
אגודת גמ"ח לדירות בירושלים
02-823028
"טלגמ"ח"
השירות דרך הטלפון - ישיר לבית הלקוח ללא דמי תווך כל יום בין השעות 20.00-22.00

דרושה בחורה / תלמידה חרדית ללינה
אצל אישה אלמנה בבני ברק
03-704001 03-709384

מחשבת
ביה"ס חרדי לפקידות
ר' עקיבא 56 ב"ב 702864
י-ם צפניה 41 826251
1) באולה ההרשמה בעיצומה להנהלת חשבונות
2) דרושה דירה קטנה או חדר בשכנות באזור גאולה

חזרתי מארופה!
שבתי מהשתלמות מיוחדת בתסרוקות ועיצוב שיער לפיאות במכון עיצוב האופנה בפריז
••••
לאחר סיום מוצלח של הקורס הראשון הנני להודיע על פתיחת
קורס לעיצוב פאות תסרוקות ותספורות
ההרשמה בירושלים טל. 02-824014
בבקר 10.00 8.00 בערב 11.00 8.00
להתראות שולה

לוח היום

בס"ד יום ועש"ק פרשת תזו"מ
ב' אייר מ"ז י"ז לעומר
הדף היומי בבלי: בבא מציעא ק"ג
ירושלמי: נדרים ד'
משנה יומית: מכשירין א' א-ב
הלכה יומית: או"ח ש"ח, מג-מה

סוף זמן
קריאת שמע 8.24
תפילת השחר 9.46
7.20
מחר
זמן
4.11
5.50

קול הדף

לשמיעת השעור בדף היומי עברית 02-241112, 04-672111, אידיש 02-3121, 04-672006, אנגלית 02-223341. השיעורים מתחילים בכל שעה עגולה. טל. 02-243121 02-241112. השעור מתחיל בכל תחילת שעה.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: שישי: אהרונא, רח' המלך ג'ורג' 12. שבת: ברפואת רוממה, רח' הפ"ג 28. מוצ"ש: רמות אלון, מרכז מסחרי רמות.
תל-אביב: שישי: בס, רח' פרישמן 66. כלל-שחר, רח' שלום אש 9, הדר יוסף. שבת: בס, רח' פרישמן 66. יהודה, רח' אצ"ל 52. שכ' התקוה. מוצ"ש: בס, רח' פרישמן 66. יהודה, רח' אצ"ל 52, שכ' התקוה.
בני-ברק, רמת גן: שישי: רמה, רח' ז'בוטינסקי 65 ר"ג. שבת: אהרונא, רח' ז'בוטינסקי 41 ר"ג.
חיפה: שישי: נוה-שאנן, רח' ההדר 37. שבת: הדר, רח' הרצל 53.
הקריות: שישי: הרמן, רח' בסמת מוצקין, ק. מוצקין. שבת: הרמן, רח' בסמת מוצקין, ק. מוצקין.
פתח-תקוה: שישי: סוקולוב, רח' בפירא 43. שבת: פינסקר, רח' פינסקר 2.
נתניה: שישי: קופ"ח כללית, רח' עין יהב 4. חולון. שבת: מוזה, רח' חביבה רייך 20.
חולון: אהרונא, טרומפלדור 4. שבת: הקרה, רח' כפר פטרוסה.
אשדוד: שישי: קופ"ח כללית. שבת: קופ"ח כללית.
רחובות: שישי: כללית, רח' בני משה. שבת: ברק, רח' הרצל 155.
שעות השהייה של בתי המרקחת מקבלות בתוך כלל עד 10 בלילה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: שישי: שערי צדק: ילדים ופנימית. שבת: ביקור חולים: ילדים ופנימית. שאר המחלקות בהדסה עין כרם.

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר' י' ל' לוין ז"ל
•
אזור התעשיה מקור ברוך
רח' יהודה המכבי 5
טל. 539255-8 ◇ ת.ד. 1306
•
דפוס "הדי", בע"מ
•
סניף ת"א: אלנבי 132, ת"ד 1869
טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 614950
•
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
•
סוכנות בארצות-הברית:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230
U.S.A.

مكان الأصل

مكان الأصل

האלוף ישראל טל:

"במלחמה הבאה באזור עלולים להשתתף עד 20,000 טנקים"

ישראל הפסיקה את רכישות הטנקים בחו"ל ★ חיל השריון מתבסס על טנקים "מרכבה" ★ מחירו של כל טנק המיוצר בארץ 1.8 מיליוני דולרים ★ "זהו הטנק הטוב מסוגו בעולם" ★ טל מגלה: במלחמת לבנון השמידו מרכבות טנקים מתקדמים מדגם טי־72 סוריים ★ פרוייקט ייצור "המרכבה" מספק עבודה לכ־4000 עובדים ב־200 מפעלי תעשיה ★ טכנולוגיות שפותחו ל"מרכבה" הורכבו גם על טנקים אחרים

מאת סופרנו הצבאי

בשדה המערכה במזרח התיכון, אם תפרוץ בו מלחמה חדשה בין ישראל לשכנותיה, עלולים להשתתף בשני הצדדים יחד עד 20,000 טנקים, היקף שהוא בקנה מידה של מלחמה בין מעצמות, זאת אמר אתמול האלוף ישראל טל, העומד בראש פרוייקט ייצור הטנק הישראלי "מרכבה". טל גילה כי ישראל הפסיקה כליל רכישות של טנקים בשלב זה וכל השריון הישראלי מצוי בתהליך של מעבר לטנקי "המרכבה".

במלחמה בלבנון, הטעים האלוף טל, השתתפו לראשונה בשדה הקרב טנקי מרכבה סימן 1. ביצועי "המרכבה" ותוצאות הלחימה בתחומי המיגון והשרידות, הניידות, עוצמת האש והדיקה, נאספו, נמדדו ונחקרו על ידי צה"ל. התוצאות הראו כי ל"מרכבה" עליונות מבצעית על פני שאר הטנקים. עדיפות "המרכבה" ניכרה גם בתחזוקתיות טובה יותר ובתפקידים הנוספים שטנק המרכבה יכול למלא בשדה הקרב. כתוצאה מתכנונו המיוחד כשהוא מסוגל להוביל בתוך גוף הטנק לוחמי חיל רגלים אל תוך יעד האוייב, פינוי פצועים תחת אש ושימוש כטנק פיקוד. במהלך מלחמת לבנון, אמר טל, השמידו "מרכבות" סימן 1 טנקים מסוג טי־72 של צבא סוריה, טנק שהוא גאוות הייצור הסובייטי, המוביל בין כלי השריון המתקדמים שיש היום לגוש המזרחי. כתוצאה מלקחי לבנון, הוחלט בצה"ל ליישם גם בטנקים אחרים של צה"ל מערכות וטכנולוגיות של ה"מרכבה", שהוכיחו יעילותן בקרבות. חלק מהמערכות כבר יושמו בפועל בטנקים.

בתהליך ייצור של טנק "המרכבה" בארץ מועסקים כ־4000 איש, ב־200 מפעלים הפזורים בכל ישובי הארץ.

עלותו של הטנק, שלדעת משקיפים צבאיים הוא הטוב מסוגו בעולם, הוא כ־1.8 מיליוני דולרים לכל טנק, מחיר שהוא זול בשיעור שבין 10 ל־30 אחוזים בהשוואה לטנקים מודרניים אחרים המיוצרים היום בעולם. הערך המוסף של טנק "המרכבה" הוא מהגבוהים בתעשיה הישראלית ומגיע לכ־64 אחוזים. בייצורו של הטנק בישראל חוסכת לעצמה המדינה, הדגיש האלוף טל, מאות מיליוני דולרים.

בכל טנק "מרכבה" כ־125 מערכות שונות המורכבות מכ־10.000 פריטים שונים, 80 אחוז מהם מיוצרים בישראל ורק 20 אחוזים מיובאים. הטנק תוכנן ופותח על בסיס הנסיון הקרבי המצטבר בצה"ל מכל המלחמות ובאיפיונו ותכונותיו הוא מתאים לצרכי צה"ל ולתנאי הזירה.

נמנעה השבתת שרותי מ.ד.א. היום

לאחר שמשרד הבריאות העביר חצי מליון ש"ח

עובדי מד"א החליטו לא לממש את החלטתם לפתוח בשביתה החל מהיום בעקבות קבלת חצי מליון ש"ח ממשרד הבריאות.

מתוך סכום של מליון וחצי ש"ח, הדרוש לתשלום המשכורות, העביר משרד הבריאות סך של חצי מליון ש"ח והתיר למד"א להכנס למשיכת יתר בסכום של 330 אלף ש"ח ובכך התאפשר תשלום משכורות נטו. משרד הבריאות התחייב להשלים את החסר תוך 7 ימים, כדי שמד"א יוכל לשלם את הניכויים למס הכנסה ולביטוח הלאומי. פיגורים בתשלום הניכויים שנגרמו בעבר מאותן נסיבות הכניסו את מד"א לחוב של כ־4 מיליון ש"ח למס הכנסה. (עתי"ם)

ביה"ס "בית יעקב" בגבעת שאול יושבת ביום ג'

מאת סופר "המודיע"

בית הספר "בית יעקב" בגבעת שאול בירושלים על מאות תלמידותיו יושבת ביום שלישי הקרוב — זאת מאחר וכל ההבטחות לפתור את מצוקת הדיור של תלמידותיו — לא מומשו ומעבר להתמלאות בצבור ההורים והתלמידות — לא בוצע דבר.

ההחלטה על ההשבתה נתקבלה בישיבת ועד ההורים של בית הספר, ששבעו הבטחות רבות אך בנותיהן לומדות ללא תנאים מינמאליים והמשך הלימודים במתכונת הנוכחית פשוט אינו אפשרי.

ועד ההורים ישוב ויתכנס כדי לקבוע את המשך דרכי מאבקו.

ח"כ אבן: הועדה החלה בשלב ניסוח המסקנות

"המגמה להגיע לנוסח מוסכם"

מאת סופרנו המדיני

ח"כ אבא אבן, יו"ר הועדה המשנה למודיעין ליד ועדת החוץ והבטחון, הודיע, כי הועדה השלימה את גביית העדויות [illegible] בשלב הניסוח.

לדבריו ישנה מגמה מצד רוב חברי הועדה להגיע לנוסח מוסכם על כל הצדדים, ובשבוע הבא יוחל בניסוח המסקנות ח"כ אבן נמנע מלהשיב לשאלה אם יכללו בדו"ח המלצות אישיות, מי שיקרא את הדו"ח הוא שיחליט בנידון — אמר.

ד"ר בורג, נציג המפד"ל בוועדת המשנה, המשמש כ"לשון מאזנים" בין שלושת נציגי המערך (אבן דיניץ וחריש) ובין שלושת נציגי הליכוד (אולמרט בן אלישר ומגן), עומד לצאת לחו"ל בשבוע הבא עד לפני השלמת הדו"ח וישהה כחודש בחו"ל.

סיעת המפד"ל שנתכנסה אתמול בתל אביב פנתה אליו לדחות את נסיעתו וליטול חלק בניסוח המסקנות של הועדה בענין פולארד והאחראים לו.

מטען חבלה התגלה ופורק בראש העין

מטען חבלה קטן התגלה ופורק בשלום בחנות מכולת בראש העין.

בעלת החנות הבחינה סמוך לשעה 11 בלילה בחפץ חשוד, הזעיקה את בעלה וזה הוציא את מטען החבלה החוצה. המשטרה הוזעקה למקום ופוצצה את המטען, ללא נפגעים וללא גרימת נזק.

גופתו של דוד שוהם נמצאה

גופתו של החייל דוד שוהם מחיל השריון נמצאה אתמול אחה"צ בפרדס ליד צריפין, סמוך לכניסה למושב תלמי מנשה.

הגופה נמצאה כמצב של רקבון מתקדם על ידי נער ערבי שעבר במקום כדי לפתוח ברזים. מחקירה ראשונית של המשטרה עולה כי דוד שוהם שם ככל הנראה קץ לחייו סמוך לביקורו אצל רופא בצריפין ב־15 לאפריל.

הרוג ופצועים ב־4 תאונות במרחב לכיש

חמש נפצעו בתאונה ליד קרית שמונה

אדם אחד נהרג ומספר אנשים אחרים נפצעו, ב־4 תאונות דרכים שאירעו באיזור מרחב לכיש בדרום, אתמול לפני הצהריים.

בעת מסירת הידיעה חסרים פרטים על התאונות אולם כתב עתי"ם מוסר, כי התאונה הקטלנית היתה סמוך לשעה 11 לפני הצהריים, בקרבת גשר "עד הלום", ביציאה הדרומית של אשדוד.

טנדר התנגש במשאית, כנראה בגלל עקיפה לא־נכונה, וכתוצאה מכך נמעך למוות נהג הטנדר, תושב רצועת עזה. נוסע אחר הועבר פצוע קל לבית חולים קפלן ברחובות. למקום התאונה הגיעו שני אמבולנסים של מד"א, כבאית ואנשי משטרה, ובמאמץ משותף שנמשך כשעתיים הצליחו לחלץ את גופת הנהג, שנלכד בין שברי מכוניתו.

תאונות אחרות אירעו בקריית מלאכי, באשדוד ובכביש פלוגות בדרום.

5 אנשים נפצעו אתמול בהתנגשות בין משאית לבין אוטובוס ליד קרית שמונה.

אמבולנס תט"ן של מד"א העבירו את הפצועים לבית חולים ונמסר, כי מצבו של אחד מהם מוגדר כ"בינוני". (עתי"ם)

במוצאי שבת - יום הזכרון לחללי צה"ל

16,200 חללים נפלו מאז מלחמת השחרור

במוצאי שבת יפתחו אירועי יום הזכרון לחללי צה"ל שנפלו במלחמות מאז מלחמת השחרור ב־1948. במוצאי שבת ובמהלך יום ראשון יתקיימו עצרות זכרון ואזכרה בבתי הקברות הצבאיים בכל רחבי הארץ.

16,200 חיילים נפלו מאז מלחמת השחרור ועד היום. מספר הנכים, בדרגות נכות של למעלה מ־100 אחוזים מגיע ל־36.684. אליהם יש להוסיף עוד 15.286 נכים בדרגות נכות עד 9 אחוזים, וביחד 51.970 נכים.

מספרים אלו פורסמו ע"י אגף השיקום של משרד הבטחון לקראת יום הזכרון במוצאי שבת.

משרד הבטחון מטפל כיום באוכלוסיית שכול המונה 21.811 נפש, מהם 3.317 אלמנות ו־4.595 יתומים.

מספר החללים הגבוה ביותר היה במלחמת השחרור ובשנים שאחריה — 6.087 נפש. תקופה זו הותירה אחריה 5.438 נכים.

במבצע קדש (מערכת סיני) נפלו 232 ונפצעו 261, שנותרו נכים. מה־1 בינואר 1957 ועד סוף מאי 1967 נפלו 985 ומספר הנכים היה 3.452.

במלחמת ששת הימים נפלו 785 ונפצעו 974. ואילו במלחמת ההתשה שלאחריה נהרגו 1.414 ונפצעו 3.452. גם אחרי ההתשה, שנסתיימה ב־9 באוגוסט 1970, נהרגו 637 ונפצעו 3.086.

במלחמת יום הכיפורים נפלו 2.676 ו־4.312 נותרו נכים.

בתקופה שבין 1.6.74 ליוני 1982 נהרגו 1.936 ונפצעו 8.365.

במלחמת לבנון (מבצע של"ג) עד ה־31 במאי 1985 נפלו 1.154 ונפצעו 6.450 נפש, שנותרו נכים. מאז ה־1 ביוני 1985 ועד היום נהרגו 294 ונפצעו 1.893.

ארה"ב ויפאן פועלות לבלימת ירידת הדולר

וושינגטון, — ארה"ב ויפאן גילו אתמול תוכנית משותפת לבלימת ירידת הדולר, על ידי הרחבת הפער בין שיעורי הריבית הנהוגים בארה"ב וביפאן.

החלטה זו נתקבלה במהלך ביקורו הרשמי בארה"ב של ראש ממשלת יפאן, יאסוהירו נקאסונה. לדברי פקידי ממשל בכירים אמר נקאסונה לנשיא רייגן, כי הורה לבנק המרכזי של יפאן ולמשרד האוצר היפאני להנמיך את שיעורי הריבית להלוואות לטווח קצר ביפאן. (ע"ר)

● באר שבע, — מנהל מחוז הנגב של מינהל מקרקעי ישראל, שהואשם במרמה והפרת אמונים, קשירת קשר לביצוע פשע ועריכת קשר למטרה אסורה, זוכה לחלוטין אתמול מהאשמות אלה בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

רימון יד נתגלה בבנין מגורים בבני־ברק

— מאת סופר "המודיע" —

רימון יד נתגלה ביום רביעי בלילה ליד פתח דירת מגורים בבני־ברק, ופורק בשלום ע"י חבלן המשטרה בלא שנגרם כל נזק.

הרימון — כנראה מתוצרת ישראל — הונח ליד פתח הדירה ברחוב יונה הנביא, בני המשפחה בפותחם את הדלת גילו את הרימון והזעיקו את המשטרה. למקום הגיעו כוחות משטרה גדולים אשר חסמו את כל הרחוב לתנועת הולכי רגל וכלי רכב מחשש להתפוצצות. חבלן המשטרה אשר הגיע למקום ניטרל את הרימון ופירקו בשלום בלא שנגרם כל נזק ובלא שהיו נפגעים.

המשטרה חוקרת באם המעשה היה על רקע לאומני או פלילי.

השביתה בקופ"ח היתה מצומצמת

הרופאים הופיעו לעבודה כרגיל

כל רופאי קופ"ח במרפאות ובבתי החולים הופיעו אתמול לעבודה, פתחו את המרפאות והחלו לקבל קהל, למרות הכרזת השביתה ובהסתדר חלק מאנשי המנהל והמשק.

בבדיקה שנעשתה הבוקר, ע"י מטה הפיקוח במרכז קופ"ח הסתבר, כי השביתה היא חלקית ביותר. עובדי המינהל הבכירים בהנהלת קופ"ח בת"א הודיעו, כי אינם מסכימים לשבות ובאו כולם לעבודה.

בתי החולים בעפולה ובית לוינשטין ברעננה פעלו כסדרם ללא כל בעיות. גם בת"א נפתחו כל המרפאות ובפרט באזור חיפה והגליל המערבי שם פעלה תורנות אשר איפשרה לתת כמעט את מלוא השרות למבוגרים.

בירושלים יתארגנה הנהלת המחוז לספק תרופות ליומיים שלושה על פי תורנות.

הנהלת קופת חולים שיגרה לעובדים פנייה אישית שהודבקה גם על לוחות המודעות ובה קראה להם לא להצטרף לשביתה, שאין לה כל בסיס וכל הצדקה. בדף ההסבר נכתב כי ההודעה על השביתה נשלחה להנהלת הקופה לפני יומיים בלבד, במיברק מאת אירגון העובדים.

הנהלת קופ"ח סבורה שהעילה לשביתה היא — העברת בית ההבראה של קופ"ח בים המלח להנהלת מלון עין־בוקק. ההנהלה הודיעה שלא תפקיר את עשרת העובדים המתפעלים את בית ההבראה, אך היא טוענת, כי למרות זאת לא נענה אירגון העובדים לבקשה לקיים פגישות עם ההנהלה, ובינתיים החליטו חברי הארגון להעלות סיבות נוספות ולקיים שביתה חסרת הצדקה. (עתי"ם)

בית החולים בקור חולים ירושלים

ברכות מזל־טוב

להולדת הבנים/הבנות

- אמיתי יוסף והדסה — בן
- אבן דן יוסף ופרחיה — תאומות
- אייזנבך אליהו ושיינדל — בת
- אביקזר יוסף ומרגלית — בן
- בריזל יוחנן ושרה — בת
- ברזילי אברהם ובסי — בת
- בלוך דב ומלכה — בן
- בירנבוים דוד ושרה — בת
- בן ישי יאיר ועליזה — בת
- ברגר משה וציונה — בן
- ברגר שלום ושרה — בן
- בנימיני יאיר ושושנה — בת
- ברסלאון אברהם ושרה — בן
- גרינבלט שאול ויהודית — בן
- גלבר דוד ורבקה — בן
- דינים אברהם ואילנה — בן
- הנדבני מאיר ושרה — בן
- הנסאם שלום ולואיז — בת
- ויס משה ורחל — בן
- ויננברג מסיס ויהודית — בת
- זילברמן ליפמן ומטילדה — בן
- זלוטניק חיים ובלה — בת
- חשין בנימין וחנה — בן
- חזקיאן מרדכי וגילה — בן
- טויסו נחמיה ומזל — בת
- טויסו אהרן ויפה — בן
- יודי רחמים וחנה — בן
- כהן משה ושולמית — בן
- לוי גדעון וחיה — בת
- מנחם רון ועליזה — בת
- משה אהרן ודפנה — בן
- מזרחי משה ונורית — בת
- מלוחי אריה וסימה — בת
- מייגרסן אברהם ושרה — בת
- סלומון בצלאל ורבקה — בת
- עמיר שלום ושרה — בת
- עזרי שלום ורבקה — בן
- פלד חיים ויעלי — בן
- פנוסי עזרא ודליה — בן
- פייל משה ואורית — בת
- פישמן זלמן ורבקה — בן
- פישמן מאיר ושרה — בן
- פולק שמואל וגולדה — בת
- צינוירס אברהם וחנה — בן
- קלנגל יוסי ומלכה — בן
- קמילסקי יצחק וזנה — בת
- קלינרמן אברהם ולובה — בן
- שרביס רפאל ואיילת — בת
- שמבוק יחזקאל וכוכבה — בן
- שבתאי גדעון ואורנה — בת

יזכו ההורים לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים

טיפול ללא תרופות
טיפול... ללא רופאים
הרפלקסולוגיה
היא טפול טבעי שהוכיח יעילותו לבעיות ומחלות רבות ומגוונות
סדרת טיפולים רפלקסולוגיים תועיל גם לך בס"ד
רפלקסולוגית חרדית מוסמכת תטפל בך במסירות ובנאמנות
התחילי עוד היום בסדרת טיפולים
למניעה וטיפול טלפון 03-796335

הקמת מצבה
על קברה של אמנו
מרת לאה פשקוס ע"ה
תתקיים אי"ה ביום שני ה' אייר תשמ"ז
בהר הזיתים בשעה 4 אחה"צ
אוטובוס יצא מבני ברק מגן ורשא
בשעה 2.30 ויעצור במאה שערים ע"י ביהמ"ד פרשבורג
המשפחה

פנטסטיק פלסטיק
שמירת הריהוט לשנים
ציפוי ניילון
לספות כורסאות וכסאות
★ עבודה מומחית ★
מתקבלות הזמנות
גם למרכז הארץ
02-538001 ★ 02-810072

אחרתם ב־50 שנה
פרופ' דה־האן
היה גומר את זה אז
פרטים בספר
רצח בירושלים

"סלע"
— הדברת מזיקים,
רשיון משרד הבריאות
197 עם ריח ובלי ריח
ללקוחות — ללא הוצאת כלים
03-494936

מכירה
מלאי חדיש שמלות
אלגנטיות לנשים לנערות
תוצרת ארה"ב
כל ערב 10־8
סנהדריה המורחבת 115/23

בואו לבלות את השבת אצלנו
גלאט כשר - שומרי שמיטה
מבצע סוף שבוע
126.40 ש"ח לזוג *)
★
אנו עורכים
ברית מילה ובר־מצוה
בבית הכנסת המפואר שבמלון
★
המסעדה פתוחה גם בשבתות
★
ארוחות עסקיות
כנסים וימי עיון
*) לא כולל מ.ע.מ
מלון דבורה
ת"א, בן יהודה 87, 70, 244360, 244369
244366, 244371-2-3

דרושה לקניה
דירת 3½-4½ חדרים
באזורים הצפוניים בירושלים
02-816750
רצוי בערב מ־20.30

דרוש/ה פקיד/ה
למוסד תורני
עם נסיון ויזמה עצמית
חבר/ת אידיש
הכרחי שליטה באנגלית
במשרה מלאה
02-699449

אינפורמציה שמתלבשת עליך, יופי!!!
חנות המפעל — אופנת רחל
עיצוב בגדי ילדים ונערות
פתוחה בימי פני הבמי 6-8 בערב

נפתח
בית אבות
חדש
במקום היפה ביותר
בבני ברק
מחיר מיוחד
לנרשמים עד 10.5.87
02-639892 בשעות
8.00—2.00
03-787304 בשעות הערב

גני ילדים ומעונות יום "בית יעקב"
המשרד הראשי: רח' דמאס 4, טלפון 228505, ירושלים
הודעה להורים מספר 2
הורים שלא רשמו את ילדיהם בתאריך הרישום, מתבקשים לפעול לפי האמור להלן:
גילאי חובה (5)
ההרשמה נמשכת בתחנת הרישום העירונית ברח' ר' עקיבא ביה"ס ארלוזורב. בימים א,ג,ה בשעות 12.00-9.00 לפנה"צ
גילאי קדם חובה
יכולים להגיש בקשות לרישום במשרדי "בית יעקב" הנ"ל, החל מתאריך ו' באייר תשמ"ז (5.5.87) עד לתאריך כ"ט באייר תשמ"ז (28.5.87) בימים א,ג,ו בשעות 12.00-9.00 לפנה"צ
בעת ההרשמה יש להביא כתב הרשאה חתום ע"י הבנק
לאחר התאריך תיסגר ההרשמה
ההנהלה

מדרשה טכנולוגית לבנות
מיסודו של "אור חדש" ת.ד. 8 כפר חסידים — רכסים
טל. 04-846511/2/3/4
לאור הדרישה החלטנו לפתוח כתות המשך
לבנות שסיימו 12 שנות לימוד בבתי ספר מוכרים
תכנית הלימודים כוללת לימודי קודש ברמה גבוהה, לימודי מקצוע, בפיקוח משרד העבודה במגמות:
1) תכנות סוג 1 ר"2
2) מזכירות בכירה
3) הוצאה לאור שולחני
הלימודים הם בתנאי פנימיה, כאשר קיימת אפשרות לקבל מספר מצומצם של בנות ללימודים אקסטרניים.
כמו"כ קיימת אפשרות לנשואות, להרשם ללימודי מקצוע בלבד
לשם קבלת טפסי הרשמה וקביעת מועד לבחינת קבלה וראיון אישי, נא לפנות למזכירות המדרשה לפנה"צ בין 1-8
הנהלת המדרשה

בית חינוך חרדי לבנות "בנות ויז'ניץ" - ירושלים
הודעה להורים
לקראת שנת הלימודים הבעל"ט תשמ"ח תיערך הרשמה לתלמידות
מיום א', ד' אייר עד יום ו' ט"ז אייר ועד בכלל
ההרשמה במשרד: בימים א', ב', ד', ברח' מוסיוף 6 טלפון 824033,
בימים ג', ה', ו' ברח' ירמיהו 5 טלפון 380657,
בין השעות 9.00-12.30
היות ויש פניות רבות לרישום תלמידות חדשות ומספר המקומות מוגבל נעדיף את אלו שתרשמנה בזמן
בכבוד רב
ההנהלה
נ.ב. על ההורים להביא שתי תעודות זהות

"ונשמרתם לנפשותיכם"
חוגים לשמירת משקל
ע"י דיאטנים של קופ"ח
וחוגים להתעמלות
ע"י מדריכים מוסמכים
החוגים בקבוצות נפרדות לגברים, נשים וילדים
רח' ר"ע 56 ב"ב 03-702864
רח' צפניה 41 ירושלים 02-826251
המשרדים פתוחים בשעות 4.30-6.30 אחה"צ

למלון דתי בירושלים
דרושה פקידת קבלה
(עברית + אנגלית)
למשרה מלאה במשמרות,
בוקר אחה"צ (02)812774

דרוש
מגרש לבניה מיידית
באזור דתי בירושלים
להתקשר 02-537850

יש ברטיסיות?
כן!!!
לבקשת הציבור
חודשו את מכירת ברטיסיות
דן בסוכנות הדואר
ר' עקיבא 158 ב"ב

קרור אלון
הרב קוק 11 בני ברק
טלפון 707546
מכירת
כל סוגי המזגנים
שירות תיקון והתקנה
לכל סוגי המזגנים

הנהלת חשבונות וכתבנות לומדים ב:
מחשבת
בי"ס חרדי לפקידות
רחוב ר' עקיבא 56 ב"ב 03-702864
ירושלים — צפניה 41, 02-826251
המשרדים פתוחים בשעות 4.30-6.30 אחה"צ

סנדלים במבצע
בחנויות יוסקה
רבי עקיבא 133 ב"ב
רבי עקיבא 61 ב"ב

מכון ללימודי גרפיקה בפרד
אביגד
אביגד - סטודיו לגרפיקה
רחנויים 15, רמת אהרון ב"ב. טל. 788334

חברה קדישא - ג.ח.ש.א. רחובות
בס"ד
מלוא חפניים ברכות
לידידנו הדגול והנעלה העוסק בצרכי ציבור באמונה
הרה"ג ר' נחום גורטלר שליט"א
חבר ההנהלה
עם הבחרו לכהן
כראש כולל "נחום יואל" בני ברק
ע"ש הרה"ח ר' נחום יואל הלפרין ז"ל
יתן ה' ויזכה להרמת קרן התורה והאדרתה וכל מעגלותיו ירעפון דשן מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
ג"א מצטרף לברכות: ב. פולק - מנהל
בברכה
ההנהלה

בית הכנסת שע"י ישיבת המתמידים
באזור הצפון — ירושלים
ברכת "מזל טוב"!!
ברגשי גיל ושמחה שלוחה בזה ברכתנו החמה והלבבית לחברנו החשוב והנעלה, המהולל בפי כל, פאר המידות, אציל הנפש שוקד על התורה הארי שבחבורה, מחשובי תלמידי ישיבתנו הקי
הרב פנחס דייטש שליט"א
לרגל בואו בברית האירוסין
עב"ג המהוללה תחי'
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין, לשם ולתפארת, כשאיפתו הטהורה
הגבאים המתפללים

מוסדות אהל משה
רח' דבורה הנביאה 16 ב"ב 782349
הננו מודיעים כי החלה ההרשמה
למכינה האקסטרנית לכתה ה'
לשנה"ל הבעל"ט
כ"כ נותרו מס' מקומות למתיבתא
(כתות ו־ח)
פרטים והרשמה במשרד הישיבה
בימים ראשון עד שישי לפנה"צ
ובימים שלישי וחמישי שעות 6.00-8.00 אחה"צ

שיחת העיר
א. גרינשטיין פותח אי"ה בקרוב...

RONEN
נעלי ילדים ונוער "רונן" רונן
הידועות בטיבן
ניתן להשיג:
בני ברק: שחר חזו"א
גלית ר"ע
מרפין ר"ע
ירושלים: דובי, מלכי ישראל 17
נתיבות: שוז. רחובות: ניילינגר
הרצל 142 ת"א טל: 821030

מפעל הכללי ללומדי המשניות החדשיות
בהנהלת רבנים ובע"ב חשובים ובפקוח האדמו"ר מטולנא שליט"א
הפסגה 60 ת"ד 16326 בית וגן ירושלים 02-419541 (אחה"צ 7-6)
בס"ד
הודעה לנבחנים
מבחן מס' 21 חזרה - נשים חלק א' יתקיים ביום שלישי ו' באייר תשמ"ז, החל משעה 7.00, המבחנים יחולקו עד שעה 7.15 בערב.
מודעה זו נתרמה למפעל המשניות ע"י
ביג - בן טורס
BIG-BEN TOURS
רבי עקיבא 115, בני ברק 1368
טלפון 707735, 03-706670
★ מתקבלים חדושי־תורה על המשניות החדשיות, שיודפסו בקונטרס, כשיצטבר מספיק חומר
★ "עשר בשביל שתתעשר - ונותנים לעמלי תורה". מס' חשבוננו בבנק הדואר 6-48827-4.
המבחן הבא יתקיים בס"ד יום שני ד' בסיון בשעה 7.00 בערב במקומות הקבועים, על מסכת נזיר.
על הנבחנים לעקוב אחר הפרסום ביום שישי שלפני כל מבחן.
תודה וברכה לכל המארגנים והמסייעים להצלחת הבחינות. ההנהלה